130

DE

MELODII POPULARE AROMÂNEŞTI

CULESE ŞI NOTATE

DE

IOAN CARANICA

PROFESOR

LA ŞCOALA NORMALA DE INVAŢĂŢORI

CLUJ

BUCUREŞTI

TIPOGRAFIA ZIARULUI „UNIVERSUL", S. A.

— 1937 —

— C. 6140 —

130
DE
MELODII POPULARE AROMÂNEŞTI

CULESE ŞI NOTATE

DE

IOAN CARANICA

PROFESOR

LA ŞCOALA NORMALĂ DE INVĂŢĂTORI

CLUJ

BUCUREŞTI

TIPOGRAFIA ZIARULUI „UNIVERSUL", S. A.

— 1937 —

Domnule I. Caranica,

Primesc cu bucurie să scriu câteva cuvinte în fruntea acestui volum de melodii macedoromâne, pe care ai binevoit să mi-l prezinţi a-l ceti înainte de a-l tipări. Sunt încântat de ceea ce ai reuşit să realizezi pentru cunoaşterea cântecelor aromâneşti şi aceasta din două motive: mai întâiu pentru că, în fine, a sosit vremea când şi pentru folklorul muzical aromân s'a găsit maestrul care să-l noteze în nuanţele lui cele mai caracteristice; al doilea, pentru că m'am convins că volumul de faţă cuprinde un adevărat buchet de cântece populare macedoromâne, strânse aproape din toate ţinuturile locuite de populaţiunile româneşti din Sudul Dunării.

Nu vreau să exagerez câtuşi de puţin însemnătatea acestei minunate culegeri, dacă voiu adăuga că, dintre dascălii cari au funcţionat în şcoalele secundare din Macedonia, Domnia-ta erai cel mai indicat să ne dai această lucrare. Ca fost profesor de muzică în curs de mai mulţi ani la liceul din Bitolia, unde ai organizat coruri, care multă vreme au fost mândria românismului din acel oraş, ai avut prilejul să asculţi pe Macedoromâni acasă la ei, încă pe când nu începuseră să imigreze în Ţară, iar ca eminent absolvent al Conservatorului din Bucureşti, ai reuşit să ni le dai într'o notaţie perfectă, ţinând seama şi de forma nealterată a textului, pe care l-ai transcris în curat grai aromânesc.

Iată dece volumul Domniei-tale va interesa de o potrivă pe cercetătorii de specialitate în materie de muzică, şi pe filologi, ca şi pe Macedoromânii care vor voi să-şi reamintească de bogăţia melodiilor dela ei de acasă.

Intr'o călătorie de studii făcută acum câţiva ani în Albania, am fost surprins de particularitatea melodiilor cântate de păstorii nomazi cunoscuţi sub numele de „Fărşeroţi". In studiul meu asupra acestor

Români, arătam cât de interesante sunt cântecele lor sub raportul cercetărilor interbalcanice, accentuând asupra necesităţii de a fi culese şi notate cât mai curând. Această lipsă a fost împlinită de Domnia-ta prin volumul de faţă şi, cu aceasta, ne-ai dat posibilitatea să cunoaştem sub un nou aspect vieaţa Românilor din Sudul Peninsulei balcanice.

Ştiu că ai trecut prin multe greutăţi până ai ajuns să-ţi vezi lucrarea tipărită. Ea trebuea să apară mai de mult. Ani de-a-rândul am intervenit eu personal în acest scop pe lângă conducătorii chestiunii macedoromâne de la Ministerul Instrucţiunii, fără însă a reuşi să-i fac a înţelege rostul acestei publicaţii. Ea ar fi rămas şi astăzi în manuscris, dacă d-nul **Dr. P. Topa,** *preşedintele Societăţii de Cultură Macedo-română n'ar fi apreciat însemnătatea ei, punându-ţi la dispoziţie, din fondul Societăţii, mijloacele pentru tipărirea ei.*

TH. CAPIDAN
Membru al Academiei Române

Cluj, 15. XI. 1936.

INTRODUCERE

După cum graiul Aromânilor — unitar în trăsăturile lui fundamentale — arată diferențieri după regiuni, tot așa și muzica lor populară prezintă nuanțe care o deosebesc de la o regiune la alta.

Originea acestor deosebiri trebuie căutată, desigur, în primul rând, în felul cum s'a desfășurat viața lar cu îndeletniciri deosebite, în al doilea, însă, și într'o ușoară înrâurire venită din partea neamurilor conlocuitoare din Balcani.

In privința aceasta, interdependența balcanică, ce se dovedește în graiu și folklor, se arată, în ori cât de mică măsură, și în muzică. Astfel, Aromânii cu așezările din Pind și Tesalia duc o vieață mai mult pastorală și vin în contact mai des cu Grecii. Dintre cei dela Nord, unii — cum sunt Fărșeroții — se îndeletnicesc cu păstoritul și trăiesc în mijlocul Albanezilor, alții, așezați mai mult prin târgurile și orașele Macedoniei și Traciei, se ocupă cu comerțul și vin în atingere cu Slavii. In condițiunile acestea, este lucru firesc ca muzica lor populară să arate caractere și particularități deosebite, după ținuturile în care sunt așezați.

Din aceste motive, voiu împărți melodiile aromânești în următoarele grupe:

1⁰ **Grupul Aromânilor de Nord,** *cu populațiunea de bază grămosteană, reprezentând, la origine, Aromâni din muntele Gramos, o prelungire a Pindului.*

2⁰ **Grupul Aromânilor de Sud,** *adică Aromânii din Epir, în care grup intră și Aromânii din ținutul Veriei, originari tot din Epir.*

3⁰ **Grupul Fărșeroților** (*păstorii nomazi din Albania*).

Melodiile populare aromânești, indiferent de regiune, se împart în mai multe genuri: melodii de dor, de dragoste, doine, balade sau cântece haiducești, cântece de jale, de nuntă, cântece ce se cântă la Sânziene, etc.

Aceste genuri diferă după ocupație. Astfel, grupul de Nord cântă mai mult cântece de dor, de dragoste și, mai rar, cântece haiducești. Din contră, grupul de Sud cântă mai mult cântece haiducești.

Caracterul melodiilor aromânești este mai mult oriental. Unele melodii ale grupului de Nord sunt influențate de muzica turcească și slavă, întru cât vin în contact imediat cu melodiile acestor popoare. Aceste influențe se vădesc mai puțin la Aromânii de Sud care trăesc retrași în munți și nu vin în atingere zilnică cu popoarele mai sus amintite.

Aromânii din grupul de Nord cântă la o singură voce, afară de unele cântece din regiunea Gramostei și din Nevesca, care se cântă la două voci. Grupul de Sud cântă tot la o voce, însă în regiunea Veriei sânt cazuri când se cântă și în două voci. Grupul Fărșeroților cântă cu totul altfel: Melodia o începe numai o singură persoană, de obiceiu un cântăreț bun, după unul sau două tacte intră tot grupul de cântăreți împreună cu o altă persoană care acompaniază pe primul, cântând aceleași cuvinte, dar pe o melodie diferită. Acesta **„tal'e cânticlu“**. *Grupul întreg acompaniază până la sfârșit pe cei doi soliști, ținând isonul pe tonică cu vocala* **e**, *fără să cânte cuvinte. Câte odată primul cântăreț nu cântă ultimele silabe; ele se cântă de al doilea și de întreg grupul. Acest fel de a cânta există și la Albanezi*[1]). *Lucrul acesta se explică prin faptul că trăiesc în contact cu Fărșeroții; nu se știe însă dacă Albanezii au influențat pe Fărșeroți, sau contrariul.*

Cea mai mare parte din melodiile publicate în această colecție sunt vechi și deci prezintă interes prin caracterul lor original și prin varietatea motivelor din care se compun. Multe din ele sunt foarte melodioase și foarte variate ca ritm. Altele sânt simple și se compun numai dintr'o frază; aceste din urmă au deci o valoare mai mult documentară. O mică parte sunt mai noi și sunt influențate de muzica modernă. Melodiile moderne le-am lăsat la o parte; ele nu prezintă nici un interes din punct de vedere folkloric.

Multe din cântecele aromânești se joacă în horă, la nunți și la diferite petreceri. Cuvântul „horă“ la Aromâni se numește **corŭ**. *Acesta, în spre deosebire de forma dacor.* **horă**, *care vine din sl.* **horo**, *derivă direct din latinescul CHORUS.*

Hora la Aromâni (mai cu seamă la cei din Sud) prezintă mare importanță. Ea nu formează un cerc de tot închis, ca la ceilalți Români; cercul la Aromâni este deschis. Capătul prim este acela care **„tradzi corlu“**, *(conduce hora), de obiceiu cu o batistă în mână. După el se aranjează ceilalți jucători: mai întâi bărbați și flăcăi. după vârstă, apoi femeile și fetele, tot după vârstă, până la capul celalt. Astfel hora prezintă o simetrie perfectă, care prin varietatea costumelor, și regularitatea mișcărilor, este de o frumusețe impunătoare.*

Pe lângă hora mixtă, pe care am descris-o mai sus, mai există hora jucată numai de bărbați sau de flăcăi și hora femeiască sau de fete.

Melodiile în horă se cântă în modul următor: Prima strofă din melodie o începe prima jumătate a horei; aceeași strofă o repetă cealaltă jumatate, dacă sunt puține strofe. In cazul când sunt strofe mai multe, a doua jumătate a horei repetă melodia cu strofa următoare.

In horă, mai cu seamă la nunți, melodiile se cântă în mișcare rară, iar caracterul lor este măreț și grav; pasul lin și uniform de la un capăt la altul. Nici nu se poate concepe ca un jucător să schimbe pasul, sau să nu fie în ritmul melodiei.

In comunele aromânești din ținutul Veriei nunțile, de obiceiu, se fac în timpul verii. La Selia (comună lângă Veria) se fac zeci de nunți în ziua de 15

---

[1]) Vezi Th. Capidan, *Fărșeroții*, pag. 142.

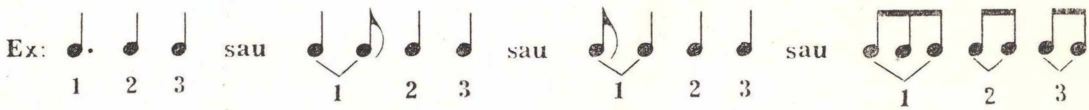
August. In această zi, spre seară, nuntașii de la toate nunțile ies afară din comună, pe pajiștea verde **„ca s-bagă'nveasta'ncorŭ"** *(să intre mireasa în horă).*

Se fac zeci de hore mixte, fie care formată din sute de persoane, iar pe colinile din jur, în amfiteatru, se delectează — admirând mărețul spectacol — toți locuitorii comunei care nu joacă în horă.

Unele melodii (No. 58 și 90) se joacă într'un mod original: jucătorii sunt prinși în horă însă nu joacă prima jumătate a melodiei, ci numai o cântă, stând pe loc; la a doua jumătate, ei pornesc hora.

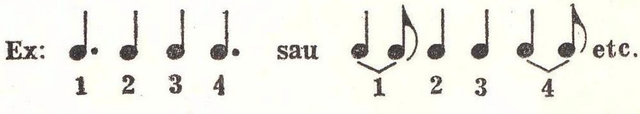
In cântecele aromânești predomină gamele orientale și mai cu seamă gama minoră în (special gama minoră veche, fără notă sensibilă, este des întrebuințată). Unele din ele, sunt scrise în gama pentatonică, iar altele mai noi, sunt scrise în gamele moderne. Măsurile sunt cele obișnuite: $\frac{2}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{4}{4}$ $\frac{6}{8}$ *etc.*

O mare parte din melodii însă, sunt scrise într'o măsură puțin întrebuințată și anume: $\frac{7}{8}$ *Această măsură în felul cum se înțelege în muzica aromânească, se compune din trei timpi, dintre cari primul compus dintr'o pătrime punctată și ceilalți doi, din câte o pătrime; deci timpul prim este mai lung cu o optime.*

O altă caracteristică a acestei măsuri este poziția timpilor: nici odată timpul prim nu poate lua locul timpului al II-lea sau timpului al III-lea. In toate melodiile notate în această musură timpul prim este totdeauna mai lung; altă combinație nu este posibilă. Afară de aceasta, ori cât de rară ar fi mișcarea melodiei, măsura trebuie bătută în trei timpi. Dacă se consideră ca o măsură mixtă de 7 optimi (o măsură de trei alternând cu una de patru optimi) și s'ar bate în șapte timpi, s'ar pierde atât caracterul cât și ritmul special al melodiei. Am ținut să precizez acest lucru, pentru că unii autori de cărți de muzică, cari au introdus melodii aromânești notate de mine în această măsură, le-au scris în $\frac{7}{8}$ *considerată ca măsură mixtă, ceeace nu se potrivește de loc.*

O singură melodie (No. 16) este notată în măsura de $\frac{10}{8}$*, măsură întrebuințată numai în muzica turcească. Ea se compune din patru timpi, dintre cari primul și al patrulea sunt formați din câte o pătrime punctată, iar al II-lea și al III-lea, din câte o pătrime.*

Ritmul melodiilor aromânești este foarte variat și de mare efect, mai cu seamă când se schimbă în decursul unei melodii.

Mişcarea, în general, este rară, iar caracterul cântecelor este mai mult melancolic şi tărăgănat.

Portamentele (purtarea vocei) la multe din ele sunt o necesitate; în notare le-am însemnat printr'o linie oblică: / având scris deasupra silaba **port.**

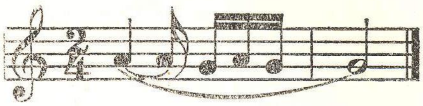
Apogiaturile, adeseori şi ele necesare, în multe cazuri, le-am introdus în timpi, spre mai uşoară executare. De altfel toate melodiile le-am notat exact cum le-am auzit, fără să-mi permit vre-o schimbare, fie în melodie, fie în text.

Ca întindere, puţine melodii trec peste octavă; o parte din ele au întindere de o octavă; câteva, de o terţă sau de o cvartă, iar cea mai mare parte au întindere de cvintă sau de sextă.

Inceputul la unele melodii este neregulat; unele încep cu treapta a IV-a, altele cu treapta a VII-a din gama minoră veche.

Sfârşitul la unele din ele, de asemenea, este neregulat; ele sfârşesc pe treapta a II-a, (adică acordul de dominantă, dacă ar fi armonizate).

In ţinutul Veriei unele melodii au următorul sfârşit caracteristic:

Incă o particularitate: La numerile 69, 80 şi 128 sunetul notei **si** este ceva mai jos de cât **si** natural, adică un sunet intermediar între **si** şi **si** bemol.

Melodiile de la No. 107—112 se cântă la sărbătoarea **„Ta Iani"** (sânziene). In ajunul acelei zile, grupuri, grupuri de fete, după ce împodobesc un vas pentru apă cu diferite flori şi argintării, colindă pe la diferite izvoare, cântând cântecele zilei.

Dela No. 113 până la sfârşit urmează melodiile de nuntă, aşa cum se cântă la Aromânii din regiunea Veriei. Am aranjat aceste melodii în mod cronologic, de la începutul până la sfârşitul nunţii anume: melodii cântate de nuntaşii mirelui când pornesc la locuinţa miresei; când pleacă cu mireasa; când mireasa intră în casa mirelui; când joacă mireasa, etc. etc.

De altfel, la sfârşitul textului, la fiecare melodie, voiu adăuga o notă explicativă.

In privinţa textului sunt de observat următoarele: Grupul de Nord şi grupul Fărşeroţilor cântă aproape totdeauna în versuri rimate; grupul de Sud rar cântă în versuri rimate. La grupul de Nord şi la Fărşeroţi majoritatea versurilor sunt de opt silabe; puţine sunt de şapte, iar altele de şase silabe. La grupul de Sud aproape toate versurile sunt de opt silabe, afară de regiunea Veriei, unde versurile cele mai multe sunt de opt, alternând cu versuri de 7 silabe.

In multe din melodiile aromâneşti versul al II-lea din fiecare strofă, sau al III-lea (când sunt trei) se repetă ca vers prim în strofa următoare.

Sunt cazuri când pentru acelaşi text se cântă două sau trei melodii diferite, nu însă în aceeaşi comună.

Accentul tonic nu se potriveşte în totdeauna cu cel ritmic. Se întâmplă ca un cuvânt în aceeaşi melodie să aibă două accente: odată pe penultima silabă,

care este și accentul adevărat al cuvântului și altă dată pe ultima silabă. Ex. **corba** *și* **corbá-nĭ** *(No. 67)*; **pită** *și* **pitắ** *(No. 21)*.

De asemenea sunt cazuri când, din cauza melodiei, un cuvânt este socotit odată cu un număr de silabe, iar altă dată cu o silabă mai mult. (Ex. 17, 82).

Diferitele particule și interjecțiuni ca: **lele, lea, mea, aide, alea, alaĭ, e, more, o moĭ, oh lele,** *etc. joacă un mare rol în melodiile aromânești. Câte odată ele fac parte din vers și au un înțeles; de cele mai multe ori însă sunt întrebuințate numai ca complectare, fie la început, fie în cursul versului.*

Sunt cazuri când un cuvânt este tăiat în două ca să fie introdusă o particulă. Sau câte odată se cântă jumătate din cuvânt, iar apoi se repetă cuvântul întreg. (Ex. 72, 17). La unele melodii unele vocale se repetă (Ex. 64, 113), iar la altele vocalele repetate se despart prin consonanta **n** *(Ex. 70, 71, 79).*

Pentru ca lucrarea să fie mai complectă și mai bine înțeleasă, pentru acei cari nu cunosc dialectul, am găsit de cuviință să dau și o traducere liberă în românește.

In privința pronunțării în dialect, a ortografiei și a accentelor, dau următoarele lămuriri: Orice vocală care are dedesubt semnul ‿ *nu se socotește nici odată o silabă aparte; ea formează un diftong cu vocala vecină, care primește și accentul tonic; asemenea când sunt trei vocale, dintre cari primele două au semnul* ‿*, toate trei formează o silabă cu accentul pe vocala fără semn (Ex.:* **cicioare și-easte**).

i *și* **u** *dela sfârșitul cuvintelor, când au deasupra semnul* ˘*, nu formează silabă.*

ń *și* **l'** *au sunetul asemănător cu* **gn** *și* **gl** *din limba italiană (Ex.: segno, degna, figlio, famiglia).*

Consonantele δ, γ, și θ se pronunță ca aceleași litere din limba greacă.

Unele din melodiile Aromânilor din Sud, care locuiesc în nemijlocită apropiere de Greci, se cântă cu cuvinte grecești. Schimbarea de graiu se explică, de sigur, din cauza înrâuririi limbii grecești. In unele regiuni, această înrâurire a mers atât de departe, încât, cu timpul, populațiuni întregi, cum au fost Românii din Zagor, Sărăcăcianii, au fost grecizate[1]*. Se pare că obiceiul de a cânta melodii aromânești cu cuvinte grecești a pornit, la început, de la acești Aromâni desnaționalizați. Cu timpul, acest obiceiu s'a introdus și la ceilalți Aromâni, așezați în apropierea Grecilor. Traducerea din grecește a făcut-o compatriotul meu Gh. Ceara, institutor în Cadrilater, căruia îi aduc, pe această cale, viile mele mulțumiri.*

Numerile: 4, 5, 10, 18, 19 și 98 din prezenta colecție au mai fost publicate în Antologia de T. Papahagi, iar numerile: 4, 5, 10, 19, 51 și 98 aranjate, unele pentru cor mixt, altele pentru cor bărbătesc, le-am dat în anul 1919, fostului meu profesor, regretatul maestru D. G. Kiriac; unele din ele se cântă la concerte și la radio de către societatea corală „Carmen“.

Numerile: 4, 6, 10 și 14 au fost publicate, pe vremuri, de C. Cairetti, în

---

1) Vezi Th. Capidan: *Aromânii* (1933) p. 14.

revista „Macedonia", dar nu în măsura în care le public eu, ci în altă măsură, ceeace le schimbă cu totul ritmul.

In Antologia de T. Papahagi, afară de cele șase melodii ale mele, mai sunt publicate încă șase, culese și notate de autorul Antologiei.

*Pe lângă cele patru melodii din revista „Macedonia" și cele din Antologie a mai apărut în anul 1928, în editura casei școalelor o colecție de cântece populare macedoromâne (48 cântece), culese de Vanghele Millio și notate de ***. Această colecție, în loc să aducă o contribuție pentru cunoașterea și valorificarea cântecelor noastre, prin felul cum este alcătuită, alterează caracterul muzicei aromânești și contribuie la greșita ei înțelegere, prin faptul că ritmul și măsura melodiilor, la cele mai multe din ele, sunt cu totul schimbate. Un cunoscător în muzica aromânească constată îndată că persoana care le-a notat și care se ascunde sub trei stele, este un diletant. Cea mai mare parte sunt prost notate, atât ca melodie, cât și ca măsură. O parte din ele ca: Fudzi feată di ningă vale, Moloviște, Ocl'ul de-amură, La vruta, Trandafirul sunt cu totul moderne și deci nu prezintă nici un interes. Altele ca: Crușoveana, Mușutică din grădină, La umbra di nuc,* **Nu-ńi** *treți feată pit ubor și Picurarlu, nu sunt decât coruri sau melodii populare* **românești**, *pe care eu le-am tradus în dialect și le-am cântat cu corul liceului din Bitolia, la diferite serbări, făcându-le astfel cunoscute în mai toate centrele aromânești.*

Alte melodii, afară de cele de mai sus, nu știu să se fi publicat. Până astăzi prezenta colecție este cea mai complectă.

Pregătirea ei am început-o încă din anul 1907, când am fost numit profesor de muzică la liceul românesc din Bitolia (Macedonia).

Până la marele războiu — în excursiunile făcute prin diferitele comune aromânești — am notat cea mai mare parte din aceste melodii. După războiu, având ocazie să colind mai multe comune din Cadrilater, unde sunt stabiliți coloniști Aromâni din mai toate părțile peninsulei balcanice, am complectat această colecție.

Prin publicarea ei scapă de pieire sigură această comoară de melodii populare, menită să dispară cu timpul, mai ales acum, după războiu, când pentru elementul nostru din sudul Dunării s'au creiat alte condițiuni de vieață.

Incheind aceste rânduri, mă simt dator să exprim viile mele mulțumiri d-lui **Dr. P. Topa**, *președintele Societății de Cultură Macedo-Română precum și întregului comitet al acestei Societăți, care au binevoit să-mi acorde suma necesară pentru tipărirea lucrării.*

IOAN CARANICA

MELODII
CÂNTATE DE AROMÂNII DIN GRUPUL DE NORD

Mi lo somnul

Moderato

1.

Mi lo somnul şi-ńĭ mi fre̜adze,
Singur nu-ńĭ pot s-dormu,
Lele singur nu-ńĭ pot s-dormu.

Ńi̯-am muşata tu viţine
Ş-cu nîsă va-ńĭ dormu.

Ş'are tatĭ ş-nu ş-o̜-alasă,
Pi zvercă si ş-o̜-ai̯bă.

Ş'are dadă ş-nu ş-o̜-alasă,
Di Dumnidză s'ş-o̜-află.

— I̯a tăcsiţ-l'i nă fustane
Vahĭ si̯-arîde ş-γine ;

— Fustanea noĭ l'-u tăcsimu
Ş-vruta tot nu-şĭ vine

— I̯a tăcsiţ-l'i ş-nă flurie
Vahĭ si̯-arîde ş-γine ;

— Fluria noĭ l'-u tăcsimu
Ş-vruta tot nu-şĭ vine.

— I̯a tăcsiţ-l'i gi̯one 'mşe̜atu
Vahĭ si̯-arîde ş-γine ;

— Gi̯one 'mşe̜atu îl'ĭ tăcsimu
Ş-de̜ade̜-alaga ş-vine.

M'apucă somnul şi mă copleşi,
Singur nu pot să dorm,
Vai, singur nu pot să dorm.

Mi-am frumoasa prin vecini
Şi cu ea o să dorm.

Are tată şi n'o lasă,
Purta i-ar păcatele

Are mamă şi n'o lasă
Dumnezeu să o bată.

— Ia promiteţi-i o rochie
Poate se amăgeşte şi vine ;

— Rochia noi i-am promis-o
Şi iubita tot n'a venit.

— Ia promiteţi-i şi-un galben
Poate se amăgeşte şi vine ;

— Galbenul i l-am promis
Şi iubita tot n'a venit.

— Ia promiteţi-i tânăr frumos
Poate se amăgeşte şi vine ;

— Tânăr frumos i-am promis
Şi-a dat fuga şi-a venit.

Notă: O strofă se compune din două versuri. Versul II de la fiecare strofă se repetă: înainte de repetiţie se pune interj. *lele* (Ex. strofa I).

Ţi-nĭ vidzuĭ

Allegretto

2.

Ţi-ńĭ vidzuĭ le̯a dado le̯a nă lilice̯-aroşe
Le̯a dada me̯a ;
Nă lilice̯-aroşe le̯a, 'roşe ş-ca mirge̯ane̯a
Le̯a dada me̯a.

'Roşe ş-ca mirge̯ane̯a le̯a naltă ş-ca fidane̯a ;
Naltă ş-ca fidane̯a le̯a, tu grădină cse̯ană.

Cum si-ńĭ fac s-mi ducu le̯a pisti̯-avliĭ s-mi̯-a-[rucu
Pisti̯-avliĭ s-mi̯-arucu le̯a, lilice̯a s-u̯-arupu.

Lilice̯a s-u̯-arupu le̯a, Cruşova s-u̯-aducu,
Fe̯ate s-u̯-ańurze̯ască le̯a, gi̯ońĭ s'isuse̯ască.

Ce văzui tu mamă ! o floare roşie
Tu mama mea
O floare roşie, roşie că mărgeanul
Tu mama mea.

Roşie ca mărgeanul, înaltă ca fidanea
Naltă ca fidanea [1]), în grădină străină.

Cum să fac să mă duc în curte să pătrund

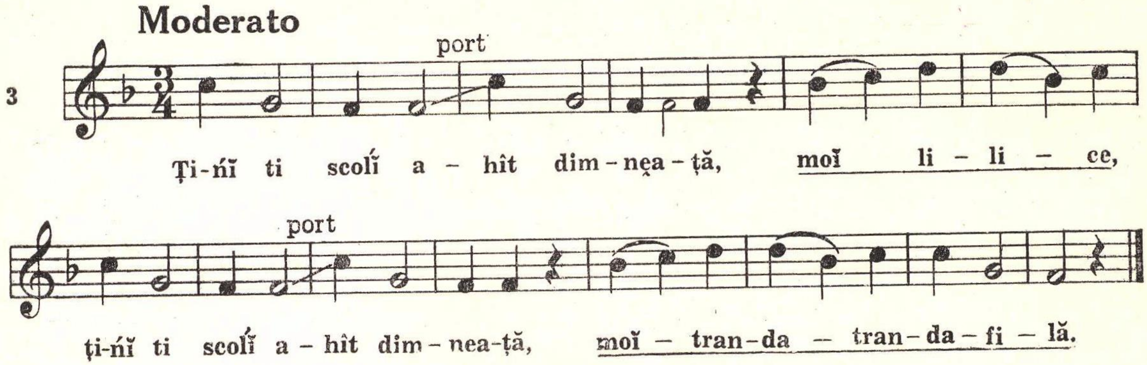
In curte să pătrund, floarea să o rup.

Floarea să o rup, la Cruşova să o duc,
Fetele să o miroasă, tinerii să se logodească.

Notă: O strofă se compune din două versuri. După fiecare vers se repetă refrenui le̯a dada me̯a,

[1]) Arbore subţire şi înalt.

Ţi-nĭ ti scol'ĭ

Ţi-ńĭ ti scolĭ ahît dimine̯aţă,
Moi lilice ?

Ţi-ńĭ ti scolĭ ahît dimine̯aţă,
Moi tranda, trandafilă ?

Di-ńĭ diştepţi purunghil'i,

Di-ńĭ intrară tu grădină,

Di-ńĭ mintiră văsil'aclu,

Văsil'aclu̯-a gi̯oń'loru.

Di-ńĭ mintiră lilicele,

Lilicele̯-a fe̯atelor.

Di-ńĭ mintiră garo̯afile,

Garo̯afile̯-a 'nve̯astelor.

Ce te scoli aşa de dimineaţă,
O, floare ?

Ce te scoli aşa de dimineaţă,
O, trandafirule ?

De-mi deştepţi porumbeii,

De-mi intrară în grădină,

Şi-mi amestecară busuiocul,

Busuiocul tinerilor.

Şi-mi amestecară florile,

Florile fetelor.

Şi-mi amestecară garoafele,

Garoafele nevestelor.

Notă : O strofă se compune din un singur vers, care se repetă. Când se cântă prima oară se adaugă refrenul: moi lilice, iar după repetiţie se adaugă refrenul : moi tranda, trandafilă. (Vezi textul de sub melodie). Doimea din tactul IV este pentru versurile cu şapte silabe.

Nu va dada

Moderato

4.

Nu va dada s-mi mărită,
Că-ńĭ dzîţe că escu nică, bre gione,

Nică, ńică di nau-ańi.
Di nau-ańĭ călcai tu dzaţe,

Altă dada nu-şi ma faţe.
Şi-eŭ pe dimîndat mi feaţe ;

Naltă, naltă ca fidanea,
Alb-aroşe ca mirgeanea.

Nu vrea mama să mă mărite,
Că-mi zice că sunt mică, măi voinice.

Mică, mică de nouă ani,
De nouă ani trecui în zece,

Altă (fată) mama nu mai face (naşte).
Şi pe mine m'a făcut la conandă ;

Naltă, naltă ca fidanea, (arbore subţire şi înalt)
Albă roşie ca mărgeanul.

Notă : O strofă se compune din două versuri. Fiecare vers se cântă de două ori. Inainte de repetiţia versului al II-lea din fiecare strofă, se intercalează : bre gione. (Vezi textul de sub melodie.)

A lea ńi'nchisii

Allegretto

5.

A lea ńi'nchisiĭ, a lea tra s-mi duc,
Lele pulĭŭ albu dit munte,
Lele pulĭŭ azburător.
Of ! of ! lele pulĭŭ azburător.

A lea tra s-mi duc la da, la dada mea,
Ploaie ș-grăndină ș-dădea (bis)
Of ! of ! ploaie ș-grăndină ș-dădea,

A lea tra s-mi duc la vru, la vruta mea,
Soare ș-mușuteaț 'era. (bis)
Of ! of ! soare ș-mușuteaț 'era

Pornii să mă duc,
O ! pasăre albă din munte,
O pasăre zburătoare.
Of ! of ! O ! pasăre zburătoare.

Să mă duc la mama mea,
Ploaie și grindină cădea.
Of ! of ! ploaie și grindină cădea.

Să mă duc la iubita mea,
Soare și frumos era.
Of ! of ! soare și frumos era.

Notă : Fiecare strofă se compune din patru versuri ; versul II de la strofele a II-a și a III-a se repetă. Pentru strofele a II-a și a III-a la tactul al II-lea se cântă două silabe, iar tactele al 7-lea și al 8-lea se cântă pe o singură silabă.

Ţi ń-u dor

A ! Ţi ń-u dor lẹa dado, dor,
S'alincẹască gịońľi 'n cor.

A ! S'alincẹască gịońľi 'n cor,
Ş'ịo s-mutrescu dit ubor.

A ! Care gịone s-mị-arisẹască,
Cụ-aţel dada s-m'isusẹască.

A ! Cu un gịone făr' mustaţă,
S-nu-ńĭ mi schină pisti faţă,

A ! Că-ńĭ ľa-ạlbẹaţa ş-aruşẹaţa,
Di-ńĭ si chẹare muşutẹaţa.

Tare mi-e dor, tu mamă, dor,
Să se prindă tinerii în horă,

Să se prindă tinerii în horă,
Şi eu să privesc din curte.

Care tânăr mi-a plăcea,
Cu el mama să mă logodească.

Cu un tânăr fără mustaţă,
Să nu mă înţepe la faţă.

Că îmi ia albeaţa şi roşeaţa,
De mi se pierde frumuseţea.

Notă : O strofă se compune din două versuri. Fiecare strofă se repetă, fără particula A. (Vezi textul de sub melodie).

Sum nă frîndză

Moderato

7.

Sum nă frîndză di limońu, moĭ,	Sub o frunză de lămâiu,
Oĭ lẹa dada mẹa, oi, oi lẹa sora mẹa.	O ! tu mama mea, O ! tu sora mea !
Frîndz'atẹa ṣi-avẹa ṣi-un puľu, moĭ,	Frunza aceea avea și-o pasăre.
Puľlu-ațel ţi-șĭ cântă vẹara, moĭ,	Pasărea care cântă vara,
Vẹara, vẹara ș-prumuvẹara, moĭ ;	Vara, vara și primăvara ;
Di-șĭ diștẹaptă picurarľi, moĭ,	De deșteaptă păstorii.
Picurarľi ș-cărvănarľi, moĭ,	Păstorii și cărvănarii.

Notă : O strofă se compune din un singur vers, care se repetă. După repetiție se adaugă refrenul : Oĭ lẹa dada mẹa, oi, oi, lẹa sora mẹa. (Vezi textul de sub melodie).

O! laĭ gione!

Andantino

8.

O ! laĭ gione, gione-aleptu,
Ți va-ńĭ fudzĭ laĭ ti sum Chetru,
Di va-ńĭ badzĭ foclu tru cheptu,
Dzua ș-noaptea va-ńĭ te-așteptu.
Cînd va s-yińĭ si-ńĭ fațĭ hăbare,
S'ungu porțile cu ńare

O ! tu iubite, iubit ales,
Ce-ai să pleci pe la Sf. Petru,
Și-o să-mi aprinzi focul în piept.
Ziua și noaptea o să te aștept.
Când o să vii să mă vestești,
Ca să ung porțile cu miere.

Notă : Fiecare strofă se compune din 2 versuri; versul al 2-lea dela strofa I, devine vers prim la strofa II, ș. a. m d.

Cînticlu ali Lencă

Allegretto

9.

— Disfă lẹa Lencă pọarta ș-purtița
Ș-cu mîna țẹa 'ndrẹaptă țăni-ț cusița.
De, de lẹa Lencă, de !

— Nu-ńĭ pot laĭ gi̯one, laĭ, ma nu-ńĭ potu.
Nu-ț chi̯are milăńle, gi̯one, din cotu.
De, de laĭ gi̯one, ce !

Că ș-dọarme dada, laĭ, ningă mine,
Și̯-arẹ-arcată ș-brațlu, lai̯, pisti mine.

Să ști̯am laĭ gi̯one că vrei s-γińĭ tine,
Nu-ńĭ țănẹamu dada, laĭ, ningă mine.

— Desfă fă Lencă poarta și portița.
Și cu mâna dreaptă ține-ți cosița.
Hai, fă Lencă, hai !

— Nu pot măi voinice, nu pot
Nu-ți pierde timpul voinice în zadar.
Măi voinice, măi !

Că doarme mama lângă mine,
Și-are brațul peste mine.

Să fi știut măi voinice, că vrei să vii,
Nu țineam mama lângă mine.

Notă : O strofă se compune din două versuri. După strofa I se adaugă refrenul : De, de lẹa Lencă de. După celelalte strofe, refrenul : De, de lai gi̯one de !

Naθema-ţ mă-ta

Andantino

10.

Naθema-ţ mă-ta moĭ fe̯ată
Ţi-ńĭ ti fe̯aţe̯-ahît muşată :

Di ńi̯-arcaĭ ocľiľĭ pri tine,
Di-ńĭ mi cildisiĭ di minte ;

Di-ńĭ fudzíră oi̯le tu̯-agru,
Şi-ńĭ curmară mare zńie.

Caθe ńel şi̯-ună mînată
Caθe o̯ai̯e şi-un mănucľu.

Blestemată fie mamă ta, tu fată
Ce te-a făcut atât de frumoasă ;

De-mi aruncai ochii pe tine,
Şi mi-am ieşit din minţi ;

De-mi fugiră oile pe ogoare,
Şi mă amendară mult,

Fiecare miel, o mânată[1])
Fiecare oaie, un mănuchiu.

Notă : Fiecare strofă se compune din două versuri După fiecare vers urmează refrenul : Moĭ naθema-ţ naθema-ţ.

[1]) Mânată=cât iai cu o mână.

Pirușana

Allegretto

11.

— Apă, că-ńĭ cripaĭ, Pirușana mẹa !
— N'am tu ți s-țî daŭ, bre gi̯one mușat.

— Dă-ńĭ tu gura ta, Pirușana mẹa.
— Gură di cutie, Pirușana mẹa.

Dă-ńĭ tu oclʹi̯-a tăĭ, Pirușana mẹa.
— Oclʹilʹĭ nu si scot, bre gi̯one mușat.

— Dă-ńĭ tu mîna ta, Pirușana mẹa
Mînă di bumbac, Pirușana mẹa.

— Apă, că mor de sete, Pirușana mea !
— N'am în ce să-ți dau, tinere frumos.

— Dă-mi în gura ta, Pirușana mea.
Gura ca o cutie (de mică), Pirușana mea.

Dă-mi în ochii tăi Pirușana mea.
— Ochii nu se scot, tinere frumos.

— Dă-mi în mâna ta, Pirușana mea.
Mână de bumbac, Pirușana mea.

Notă : Fiecate strofă se compune din două versuri Fiecare vers se cântă de două ori. Sfârșitul se cântă în două feluri.

Un laĭ gi̯one di Nive̯asta

Un laĭ gi̯one di Nive̯asta.
Crima che̯-aδica,
Crima țe s'fîțe̯a!

Şi̯-ave̯a do̯aspraţi di mulări;

Tute 'ncărcate cu hări.

Un sărman tânăr din Niveasta[1])
Păcat și nedreptate,
Ce păcat se făcea!

Avea doisprezece catâri;

Toți încărcați cu bunătăți.

Notă: O strofă este formată din un vers, care se repetă. După repetiție urmează refrenul: Crima che-aδica crima țe s'fîțea! Cellalt text îmi lipsește.

[1]) Orășel în Macedonia.

Harahască chindisită

13.

Harahască chindisită,
Ţi-ńĭ ţ'aladzĭ di casă, casă;

Di vinișĭ pri casa nọastră,
Casa nọastră'nfărmăcată.

Scọală-te chira Marie,
Ca si̯-adarĭ nă luturγie.

Luturγie sărindare,
Că Sandul s-nică tu̯-amare.

Tu̯-amare ș-tu arudzină,
Ocl'ilĭ ș-gura plińĭ cu̯-arină.

Coţofană pestriţă,
Ce zbori din casă în casă;

De-ai venit pe casa noastră,
Casa noastră întristată.

Scoală-te doamnă Marie,
Ca să faci o prescură.

Prescură de sărindar,
Că Sandu s'a înecat în mare.

In mare și în rugină,
Cu ochii și gura plini de nisip.

Notă : Fiecare strofă se compune din două versuri. Versul al II-lea se repetă.

La vale̯a di Ianina

La vale̯a di I̯anina,
Ună'nve̯astă ma ș-plîndze̯a:
Perlu din cap ş-lu̯-arupe̯a;
Vale̯a ma ș-pălăcărse̯a:
— Fă-ńĭ-te vale cama'nco̯a,
Si-ńĭ ti'ntreb di I̯anina,
I̯anina ho̯ară di furĭ ;
'Ń-vătămară gi̯onle̯-a meŭ,
Gi̯onle̯-a meŭ prot capitan.

La valea din Ianina,
O nevasta tot plângea.
Părul din cap și-l rupea;
De vale se tot ruga:
— Fă-te, vale, mai încoace,
Să te întreb de Ianina,
Ianina, sat de haiduci;
Acolo mi-au omorât voinicul meu,
Voinicul meu prim-căpitan.

Notă : Fiecare strofă se compune din două versuri. Fiecare vers se cântă de două ori. Versul al II-lea de la strofa primă devine vers prim la strofa a două, etc...

Nu-ńĭ tę-arîde

Andante

15

— Nu-ńĭ tę-arîde fęată ńică,
Nu γinu la noĭ.

La noĭ are munţ'analţî,
Ş-nu va s-poţ tra s-treţĭ.

— Piturnicl'e va s-mi facu
Ş'i̯o munţîlĭ va-lĭ trec,
Şi la voĭ va γin.

— La noĭ ęaste vale largă,
Ş-nu va s-poţ tra s-treţĭ.

— Pescu tu̯-apă va s-mi facu,
Valęa va si̯-u trec,
Ş'i̯o la voĭ va γin

— La noĭ ęaste sǫacr' arau̯ă,
Ş-nu va s-poţ tra s-treţi.

— Sǫacr'arau̯ă ş-noră bună
Dau̯le va s-triţem
Ş'i̯o la voĭ va γin.

— Nu te amăgi, fată mică,
Nu veni la noi.

La noi sunt munţi înalţi,
Şi n'o să poţi să treci.

— Potârniche o să mă fac,
Şi eu munţii o să-i trec,
Şi la voi o să viu.

— La noi este vale largă,
Şi n'o să poţi să treci.

— Peşte în apă o să mă fac,
Valea o s'o trec,
Şi la voi o să viu

— La noi este soacra rea,
Şi bine n'ai s'o poţi duce.

— Soacră rea şi noră bună,
Amândouă o să trăim bine,
Şi eu la voi o să viu.

Notă: La această melodie strofele sunt: unele de două versuri, altele de trei. La cele de două versuri, versul al II-lea se repetă.

Albă si-ńĭ ti ved

Moderato

16.

Albă si-ńĭ ti ved lęa sor.
Că nă tę-alăchișĭ în cor.

Norocoasă să te văd fă soro,
Că te-ai prins în horă,

Ta s-nă fațĭ nau ficiorĭ,
Ca luțęafirĭ și ca sorĭ.

Să naști nouă feciori,
Ca luceferi și ca sori.

Doĭ si-lĭ fațim picurarĭ,
Ta s-n'aducă umtu ș-caș.

Doi să-i facem păcurari,
Ca să ne aducă unt și brânză

Doĭ si-lĭ fațim pîrmătarĭ,
Ta s-n'adară sațĭ ș-fustăńĭ.

Doi să-i facem negustori,
Ca să ne facă blăni și rochii.

Doĭ si-lĭ fațim hrisițĭ marĭ,
S-n'adară nęale ș-minghịușĭ.

Doi să-i facem argintari mari,
Ca să ne facă inele și cercei,

Doĭ si-lĭ fațim γunusarĭ,
S-n'adară căldărĭ ș căldărușĭ.

Doi să-i facem spoitori,
Să ne facă căldări și căldărușe.

Un si-l băgăm pi zănate,
Pi zănatęa tată-suĭ.

Unul să-l punem la meserie,
La meseria tatălui său.

Notă : Fiecare strofă se compune din două versuri. Toate versurile încep cu particula : Męa! (Vezi textul de sub melodie). Această melodie se cântă când joacă mireasa.

S'iram gione

Majestos

17.

Aide s'iram gione ş'eŭ moĭ, ş'eŭ ca tine,
Loam tufe, aide loam tufechia tu moĭ tu'nă [mînă.

Aide loam tufechia tu moĭ, tu'nă mînă.
Ş-flambura, aide ş-flambura tu-ala, tu-alantă [mînă.

Aide ş-flambura tu-ala, tu-alantă mînă,
Feciu 'nghios, aide feciu 'nghiosu la noĭ la [fîntînă.

Aide feciu 'nghiosu la noĭ la fîntînă,
'Clo ńi-aflaĭ. aide-aclo ni-aflai nă feată Armină.

De-aş fi fost voinic şi eu ca tine,
Luam puşca într'o mână.

Şi steagul în ceal'altă mână.

Coborii la fântână,

Acolo găsii o fată română.

Notă : O strofă se compune din două versuri. Am scris versurile cu toate particulele şi cu toate repetările de cuvinte, fiindcă altfel nu se poate.

Cînticlu al Licẹa

Mẹa, ună Lunĭ di cătră sẹară,
Furľi s-dipusiră 'nhọară,
Multe tufechĭ și-aminară ;
Cas'al Licẹa 'nvărligară
Laịa pọartă disicară,
Nuntru tu ubor intrară,
Γiorγi-al Licẹa'l diștiptară
Tu păduri năşĭ il lọară,
Ș-cu curșume 'l vătămară.

Intr'o Luni, pe 'nserate,
Haiducii coborîră 'n sat,
Multe puști descărcară,
Casa lui Licea împresurară,
Și poarta o despicară.
In curte intrară,
Pe Gheorghe-al lui Licea îl deșteptară
In pădure îl luară,
Și cu gloanțe îl omorîră.

Notă : Strofele din această melodie se compun din două versuri ; versul al 2-lea dela strofa I devine vers prim la strofa II ș. a. m. d. Versul prim dela toate strofele începe cu : Mẹa. La versul al 2-lea dela fiecare strofă, cu o silabă înainte de sfârșit se intercalează refrenul : Chira δascala (doamna învățătoare) și apoi se repetă tot versul. (Vezi textul de sub melodie).

A laĭ muntẹ-analtu

Rar

19.

Alaĭ muntẹ-analtu,
Naltu ș-mult fricosu.

A lẹa ș-după munte,
Ș-nă livade vẹarde.

A lẹa ș-tu livade,
Și-un gutuńŭ analtu.

A lẹa sun gutuńu,
Ș-nă făntîn'arațe.

A lẹa mi-aplicai
Si-ńi bẹaŭ ap'arațe;

Alẹa ńi-arății
Și-ńĭ plivritusii.

O! tu munte înalt,
Inalt și prea fricos.

Și după munte,
O livadă verde.

Și în livadă
Un gutuiu înalt.

Iar sub gutuiu,
O fântână rece.

Mă aplecai
Să beau apă rece.

Am răcit
Și m'am îmbolnăvit.

Notă: O strofă se compune din două versuri. Primul vers se repetă, fără particula A; pe lângă această repetiție, se mai cântă încă odată toată strofa, fără particula A. (vezi textul de sub melodie).

Mărăzli di ti Crăci̯unu

Moderato

20.

Ţi si-nĭ fac și cum s-ńi spunu,
Mărăzli di ti Crăci̯unu.
Ńi̯-adăraĭ ună fustane,
Aștiptam gi̯onle dit cse̯ane.
Lu̯aĭ nă carte și'nclinăci̯uni :
„Va-nĭ γin vrută ti pătigi̯uni".
Ţăni-ńĭ-te vrută pi cîmări.
Că va-ńĭ γin pre̯asinli mări".
Ază-ńĭ lu̯aĭ păradzî ș-carte:
„Si-ńĭ me̯-aștepţĭ vrută ti Paște".
Cama ghine te̯-aγi̯u Γi̯orγi,
S-nă zburîm cu gura dol'i.
Ń-mi cărtiĭ lai̯lu tu cheptu,
Va-ńĭ γin vrută ti Sum Chetru.
Ń-vine carte ș-păriγurie,
Va-ńĭ γin vrută ti stă Mărie.
Primnă-te vrută ș-dă-l'-u fora,
Că va-ńĭ γin te̯-aγi̯u Nicola.
Ţi si-ńĭ fac și cum s-ńi spunu,
Nu γine ni ti Crăci̯unu.
„Ale̯a dadă lipisită,
Dză-lĭ a'nve̯astil'eĭ si s-mărită.
Dză-lĭ a'nveastil'ei si s-mărită.
C'ași-lĭ fu tihe̯a γrăpsită.
Ńi'nchisescu s-γin acasă
Es Vlăhutile ș-nu me̯-alasă."

Ce să fac și cum să-mi spun,
Necazurile de la Crăciun.
Mi-am făcut o rochie.
Așteptam iubitul din străinătate.
Primii carte și închinăciuni:
„O să viu iubită la Bobotează".
Ţine-te, iubita mea, mândră,
C'am să viu în postul mare".
Azi luai parale și carte:
„Să mă aștepți, iubită, la Paști".
Mai bine la Sf. Gheorghe,
Să vorbim amândoi.
Sărac de mine m'am îmbolnăvit,
O să viu, iubită, la Sf. Petru.
Imi veni carte și mângâiere,
O să viu, iubită, la Sf. Marie.
Plimbă-te, iubită, fără grije,
Că o să viu la Sf. Nicolae.
Ce să fac și cum să spun,
Nu vine nici la Crăciun.
O! tu mamă întristată,
Spune-i nevestei să se mărite.
Spune-i nevestei să se mărite,
Că așa i-a fost norocul.
Pornesc să viu acasă,
Es Româncele și nu mă lasă.

Notă: Fiecare strofă se compune din două versuri. La versurile de nouă silabe, ultimele două note din tactele I și III se vor cânta deslegate, adică la fiecare notă, o silabă. Această melodie se joacă. Melodia se repetă; repetiția o face a doua parte a horei. Vezi descrierea horei în introducere.

Băgaĭ ńi̯-adraĭ nă pită

Băgaĭ ni̯-adraĭ nă pită,
Pită de curcubetă.

Me̯a nu-ńĭ si fe̯aţe bună,
Le̯a di ńi̯-armaş agi̯ună.

Me̯a di ńi̯-armaş agi̯ună,
Agi̯ună ş-nimăcată

Agi̯ună ş-nimăcată,
Le̯a cu truplu'ncărcată.

Adraĭ nă pituro̯ańe,
'Ń-si fe̯aţe cîţîro̯ańe;

'Ń-si fe̯aţe cîţîro̯ańe,
Mi sîturaĭ di fo̯ame.

Mă apucai şi-mi făcui o plăcintă,
Plăcintă de dovleac.

Nu-mi s'a făcut bună,
De-am rămas flămândă.

De-am rămas flămândă,
Flămândă şi nemâncătă.

Flămândă şi nemâncată,
Cu trupul încărcată (obosită).

Făcui o pituroańe [1]),
Mi se făcu câţâroańe [2]).

Mi se făcu câţâroańe,
Mă săturai de foame.

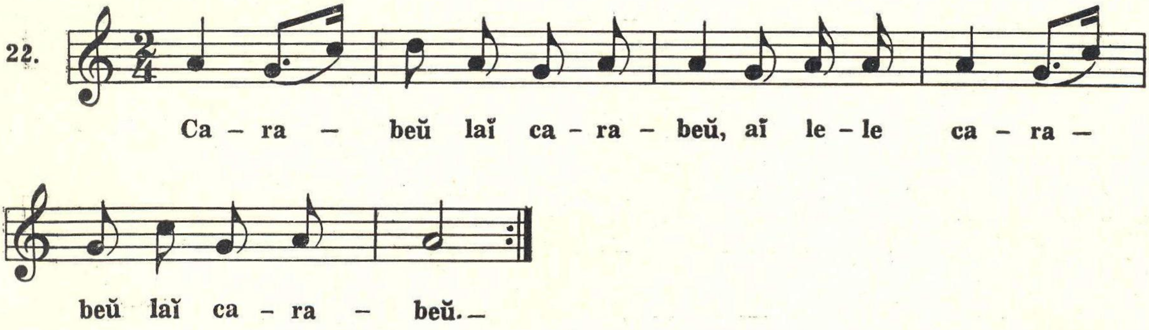
Notă: Două versuri formează o strofă. Al doilea vers din fiecare strofă se repetă; înainte de repetiţie se cântă of. aman. Această melodie se joacă în horă. Hora se împarte în două grupe; a doua grupă cântă repetiţiile melodiei.

[1]) Alt soiu de plăcintă cu foi subţiri şi multe. [2]) Plăcintă cu foi bine coapte şi roşite.

Carabeŭ laĭ carabeŭ

Moderato

22.

— Carabeŭ laĭ carabeŭ,
S-nu-ńi vidzuşĭ gionile-ameŭ ?
— Ţu-l vidzuĭ ş-ţu-l cunuscuĭ,
Namisa di pănăγir,
Iu şi 'nviştea părmătiĭ.
Veştu-aroş, veştu carpoş,
Veştu di nau turliĭ

— Tu vrabie,
N'ai văzut iubitul meu ?
— Il văzui şi-l cunoscui,
In mijlocul bâlciului,
Unde îşi procura mărfuri.
Postav roşiu, postav verde,
Postav de nouă feluri.

Notă : O strofă e formată din un vers, care se repetă Inainte de repetiţie se adaugă particula: aĭ lele. Melodia se joacă în horă. Grupa a doua din horă face repetiţiile.

Ună ńil'e dẹ-Arbineşi

Ună ńil'e de-Arbineși,
Şi-alţ 'ahînţ 'Anatuladzî.
Vrură s-calcă Linutopẹa,
Linutopẹa ș-Muscupolẹa.
Horlẹ-aesti nu si calcă.
Că și-aŭ gionl'i ca aslańi.
Că și-aŭ fẹate mult mușate,
Cu fușechĭle tu puδγẹaụă.

Una mie de Albaneji,
Şi alţi atâţi (soldaţi) din Anatolia.
Voiră să jefuiască Linutopea,
Linutopea si Moscopolea.
Comunele astea nu se jefuesc,
Că și-au tinerii ca leii.
Că și-au fete prea frumoase,
Cu cartușele în șorț,

Notă : Fiecare strofă se compune din două versuri. Versul al 2-lea devine vers prim la strofa următoare. Toate versurile încep cu particula O ! După cinci silabe dela versul al 2-lea din fiecare strofă se intercalează particula : ajde și apoi se cântă ultimele patru silabe din vers. Când versul al 2-lea devine vers prim se cântă fără particula : ajde.

Plîndzi-ńĭ-me dado

— Plîndzi-ńĭ me dado, lele, jile̯a-ńĭ me
Că mine dado lele furľĭ mi lo̯ară.

— Ti plîngu gi̯onle̯-a ńeu ș-ti jilescu,
Pîn' va si̯-alghe̯ască, gi̯one, corghiľĭ.

Ti plîngu gi̯onle-a ńeu ș-ti jilescu,
Pîn' va si s-facă pade munțiľĭ.

— Plânge-mă mamă dragă, și mă jelește,
Că pe mine, mamă dragă, haiducii mă loară.

— Te-oi plânge viteazul meu și te-oi jeli,
Pân' or albi, viteazule, corbii.

Te-oi plânge viteazul meu și te-oĭ jeli,
Până s'or face munții, șes.

Notă : O strofă se compune din două versuri. Versul al 2-lea dela fiecare strofă se cântă de două ori.

Ń'eram nă fḙată mare

Andante

25.

Ń'eram nă fḙată mare,
Țănḙam tră cumnicare,
Stămăńĭ di prḙasinĭ mari.
Ișiĭ la priimnare,
Pi calḙa di păzare,
Stăl'aĭ nă do̭amnă 'n cale ;
Imnaticul dumnescu.
Nu pot și̭-acăchisescu,
I̭-Armînă. i̭-Arbinḙasă,
I hil'e di priftḙasă.

Eram o fată mare,
Posteam pentru cuminecătură,
Septămâni din postul mare.
Eșii la plimbare.
Pe calea din spre târg.
Intâlnii o doamnă 'n cale ;
Cu umbletul domnesc.
Nu pot să înțeleg,
E Romăncă sau Albaneză,
Sau fiică de preoteasă.

Notă : O strofă se compune din două versuri ; versu al 2-lea din fiecare strofă se repetă și după terminarea melodiei, devine vers prim la strofa următoare.

Işi fẹata tu ubor

Işi fẹata tu ubor,
S-plăcărsẹaştẹ-al Dumnidză :

— Dọamne mare, Dumnidzale,
Di cînd ń'escụ-ahît muşată !

Alb'aroşe ş-ca mirgẹanẹa,
Naltă, naltă ş-ca fidanẹa.

Nica ocl'ul laĭŭ s-lụ-avẹam,
Va-s lọam jonle ţi ń-ul vrẹam.

Eşi fata in curte,
Se roagă lui Dumnezeu :

— Doamne mare, Dumnezeule,
De când sunt aşa frumoasă !

Albă, roşie ca mărgeanul,
Nalta, naltă ca fidanea.

Incă ochii negri să-i fi avut,
Luam tânărul pe care-l iubeam.

Notă : Fiecare strofă se compune din două versuri. La strofele a 2-a şi a 3-a, tactele al 4-lea şi al 8-lea cuprind două silabe.

Ună fẹată mași mușată

Moderato

27.

Ună fẹață mașĭ mușată,

Ți-șĭ durńịa pi ịarbă vẹarde.

Tra, lạ, lạ — haĭ sivdaịa mẹa!

O fată frumoasă,

Ce dormea pe iarbă verde.

Tra, la, la . . . Hai dorule!

Notă: Versul al 2-lea se repetă împreună cụ rẹfrẹnul: Trạ la hai sivdaịa mẹa! Celelalte cuvinte îmi lipsesc.

O! laĭ jone

28.

O ! laĭ jone, jonẹ-aleptu,	O ! tu iubite, iubit ales,
Ți va-ńĭ fudzĭ laĭ ti sum Chetru,	Ce-ai să pleci pe la Sf. Petru,
Di va-ńĭ badzĭ foclu tru cheptu,	Și-o să-mi aprinzi focul în piept,
Dzua ș-nọaptẹa va-ńĭ tẹ-așteptu.	Ziua și noaptea o să te aștept.
Cind va s-γińĭ si-ńĭ fațĭ hăbare,	Când o să vii să mă vestești,
S'ungu porțile cu ńarc.	Ca să ung porțile cu miere.

Notă : Fiecare strofă se compune din două versuri și se cântă de două ori. Versul al 2-lea devine vers prim la strofa următoare. Textul la fel ca la No. 8; melodia se schimbă.

Dado, lẹa dado!

Moderato

29.

— Dado, lẹa dado, voĭ si-ńĭ γin la tine.
— Hil'e, lẹa hil'e, ţi s-cafţă la mine ?

— Voĭ s'intru 'n grădină.
— Ţi s-cafţă 'n grădină ?

— Voi si̯-arup lilice.
— Ţi li vreĭ lilici̯le ?

— Voi si̯-adar nă tufă.
— Ţi-ţ lipsẹaşte tufa ?

— Voĭ s-l'-u daŭ a jonluĭ
— Cuĭ jone va l'-u daĭ.

— Jonluĭ di la poartă.
— Strigă-lĭ s-γină 'n casă.

— Mamă, tu mamă, vreau să vin la tine.
— Copilă, copilă, ce să cauţi la mine ?

— Vreau să intru 'n grădină.
— Ce să cauţi în grădină ?

— Vreau să rup flori.
— Ce vrei cu florile ?

— Vreau să fac un buchet.
— Ce-ţi trebuie buchetul ?

— Vreau să-l dau flăcăului.
— Cărui flăcău o să-l dai ?

— Flăcăului de la poartă.
— Cheamă-l să vie în casă.

Notă : O strofă se compune din două versuri. Primul vers de la fiecare strofă începe cu refrenul: Dado lẹa dado ; al 2-lea vers începe cu refrenul: hil'e lẹa hil'e. Fie care vers cu adaosul de mai sus se cântă de două ori.

Ţinţi dzîle

Allegretto

30.

Ţinţi dzîle dado ş-şase nopţă,
Ţi ń-imnai dado ş-mi primnai.

Pi tu munte ş-pi tu câmpu,
Ļuva vruta nu ń-u̯-aflai.

Vruta ş-doarme 'ngrădiniciu,
Sum muşatlu trandafilu.

Cinci zile, mamă, şi şase nopţi,
Cât am umblat şi n'am plimbat,

Pe munte şi pe câmp,
Nicăiri iubita n'am găsit-o.

Iubita doarme în grădină,
Sub frumosul trandafir.

Notă: O strofă se compune din două versuri. Fie-care vers se cântă de două ori având intercalat la mijloc (după patru silabe) cuvântul: dado.

Tine chiragi

S-pustucsească laile de-acseane,
Ți u pustucsir'anoastră horă.
Ah ! aman, tine chiragi,
Adu-ńĭ jonle laĭ pi giade.

Blăstimaț s-hibă jońl'i di 'nveaste,
Ș-cama multu bichiarl'i di feate.

Ad-ńĭ jonle laĭ pi giadei,
Și-ńĭ ță dau flurii cîte s-vrei.

Arde-o-ar focul străinătate,
Care ne-a pustiit satul.
Ah, tu chiragiu,
Adu-mi iubitul pe șosea.

Blestemați să fie de neveste, tinerii,
Și mai ales de fete, burlacii.

Adu-mi iubitul pe șosea,
Să-ți dau galbeni câți voești.

Notă : Fie care strofă, care se compune din două versuri, se cântă de două ori, apoi urmează refrenul : Ah ! aman, tine chiragi, Adu-ńĭ jonle laĭ pi giade. La strofa a 2-a, sub ultimele două optimi din primul tact, se vor pune două silabe.

Ai̯de s-dzîţem ună

Moderato

32.

Ai̯de s-dzîțem ună,
S-nă si facă dau̯ă :
Dau̯ă me̯are și̯-are fe̯ata,
Un și̯-e̯aste birbil'lu,
Ţi ș-cîntă tru Mai̯ŭ.

Ai̯de s-dzîțem dau̯ă,
S-nă si facă trei :
Treĭ ciciọare pirustia,
Dau̯ă me̯are și̯-are fe̯ata,
Un și̯-e̯aste birbil'lu
Ţi ș-cîntă tru Mai̯ŭ.

Ai̯de s-dzîțem trei,
S-nă si facă patru :
Patru țîță și̯-are vaca,
Treĭ ciciọare pirustia,
Dau̯ă me̯are și̯-are fe̯ata,
Un și̯-e̯aste birbil'lu
Ţi ș-cîntă tru Mai̯ŭ.

Ai, să zicem una,
Să se facă două :
Două mere are fata,
Una înseamnă privighetoarea
Ce cântă în Maiu.

Ai, să zicem două,
Să se facă trei:
Trei picioare pirostria,
Două mere are fata,
Una înseamnă privighetoarea,
Ce cântă în Maiu.

Ai, să zicem trei,
Să se facă patru:
Patru țâțe are vaca,
Trei picioare pirostria,
Două mere are fata,
Una înseamnă privighetoarea,
Ce cântă în Maiu.

Notă: Strofa I-a are cinci versuri. Toate celelalte strofe, începând cu strofa a 2-a au câte un vers mai mult, față de cea precedentă. Toate aceste versuri în plus, se cântă pe melodia de la versul al 3-lea, din strofa I-a. Acest cântec se joacă în horă.

Aide s-dzîţem patru,
S-nă si facă ţinţi :
Ţinţi dzęadzte are mîna,
Patru ţîţă şi-are vaca,
Treĭ ciciọare pirustia,
Daụă męare şi-are fęata,
Un şi-ęaste birbil'lu,
Ţi ş-cîntă tru Maiŭ.

Aide s-dzîţem ţinţi,
S-nă si facă şase :
Şase meşĭ giumtate dę-anu,
Ţinţi dzęadzte are mîna,
Patru ţîţă are vaca,
Trei ciciọare pirustia,
Daụă męare şi-are fęata,
Un şi-ęaste birbil'lu,
Ţi ş-cîntă tru Maiŭ.

Aide s-dzîţem şase,
S-nă si facă şapte :
Şapte stęale găl'inuşa,
Şase meşĭ giumtate dę-anu,
Ţinţi dzęadzte are mîna,
Patru ţîţă are vaca,
Trei ciciọare pirustia,
Daụă męare şi-are fęata,
Un şi-ęaste birbil'lu,
Ţi ş-cîntă tru Maiŭ.

Ai, să zicem patru,
Să se facă cinci:
Cinci degete are mâna,
Patru ţâţe are vaca,
Trei picioare pirostria,
Două mere are fata,
Una înseamnă privighetoarea,
Ce cântă în Maiu.

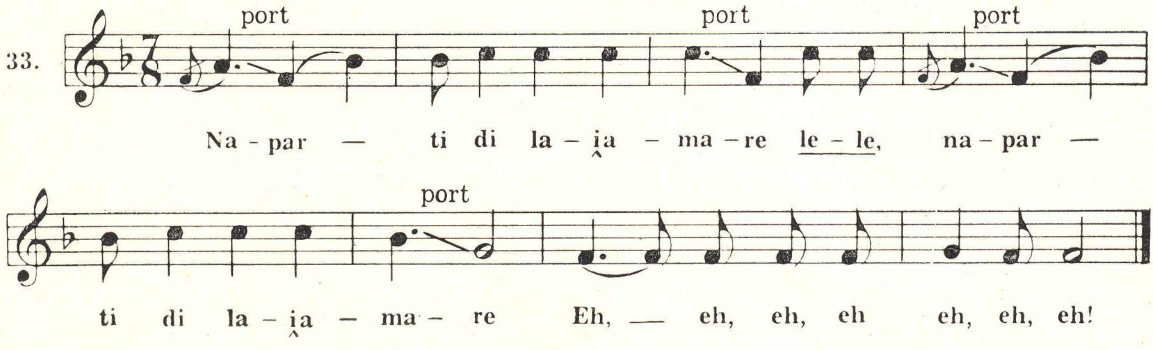
Ai, să zicem cinci,
Să se facă şase:
Şase luni (fac) jumătate de an,
Cinci degete are mâna,
Patru ţâţe are vaca,
Trei picioare pirostria,
Două mere are fată,
Una însemnează privighetoarea,
Ce cântă în Maiu.

Ai, să zicem şase,
Să se facă şapte:
Şapte stele (are) găinuşa,
Şase luni (fac) jumătate de an,
Cinci degete are mâna,
Patru ţâţe are vaca,
Trei picioare pirostria,
Două mere are fata,
Una însemnează privighetoarea,
Ce cântă în Maiu.

Naparti di lai̯-amare

Andantino

33.

Naparti di lai̯-amare,
Ńi̯-alăvdară nă mușată.
— Cum si-ńĭ fac lai̯lu-ńi̯ si̯-u vedu ?
— 'Ncalică-ț calu gi̯une̯ale,
Ş-du-te s-daĭ pîn' di mușata.
— Bună dzua, le̯a mușată.
— Ghine vinești bre gi̯une̯ale.
— Iu-ńĭ țu tata le̯a mușată ?
— Tata e̯aste la nă nuntă,
La nă nunt' amirăre̯ască,
'Mirăre̯ască ș-criștine̯ască,
Çriștine̯ască ș'armîne̯ască.

Dincolo de neagra mare,
Imi lăudară o frumoasă.
— Cum să fac sărman de mine s'o văd ?
— Incalecă-ți calul, voinice,
Şi du-te până la acea frumoasă.
— Bună ziua, tu frumoasă.
— Bine ai venit, măi voinice.
— Unde ți-e tata, tu frumoasă ?
— Tata este la o nuntă,
La o nuntă împărătească,
Impărătească și creștinească.
Creștinească și aromânească.

Notă : O strofă e formată din un vers, care se cântă de două ori, având la mijloc particula : ele. Fiecare strofă sfârșește cu refrenul : Eh, eh, eh, etc.

Di cu ńică

Allegretto

34.

Di cu ńică dada lẹa mĭ criștẹa,
Ş-tu mare sivdae mį-avẹa.

Iuți do lẹa, dăda nu-ńĭ mi dădẹa.
Ună fẹată scumpă mį-avẹa.

De mică mama mă creștea,
Şi mult mă iubea.

Oricui mama nu mă dădea,
O fată scumpă mă avea.

Notă : O strofă se compune din două versuri.

Morĭ tu lună

135.

— Morĭ tu lună 'nγiliciọasă,
Ţ'eştị-analtă ş-dipărtọasă.

Ń-ţî vedz lumi, ń-ţî vedz plasi ;
Napa ń'vidzuşi gionlị-a ńeu.

— Ń-ţu-l vidzuĭ ş-ţu-l cunuscui.
Ţrişĭ la pọarta di Săruna,

Tu strańị-aroşi adratu ;
Sti nă mẹasă mîncăm păni,

Ş-t'un bujẹan nî bium γinu.
— Si-l dzîţî lună s'ină-acasă,

Că-Γ amuţîră cîcoţΓi,
Ş-că-Γ sicară pirγurịili ;

Ş-că-Γ si-astrîchiră fîntăńlî.
Şi-Γ si mîrită nivẹasta.

— O ! tu lună lucitoare,
Ce eşti înaltă şi îndepărtată.

Tu vezi lume, vezi mulţime ;
Nu cumva văzuşi iubitul meu.

— Ţi-l văzui şi ţi-l cunoscui,
Tocmai la poarta din Salonic.

In straie roşii îmbrăcat ;
La o masă mâncarăm pâine,

Intr'o cană băurăm vin.
— Să-i spui, lună, să vie acasă.

Că-i amuţiră cocoşii,
Că i-a secat viţa de vie ;

Şi că-i se opriră fântânile
Şi că-i se mărită nevasta.

Notă: O strofă este compusă din două versuri. Versul al 2-lea devine vers prim la strofa următoare.

Nu-ţ buisęa

36.

Nu-ț buisęa perlu̧-ahîndu,
Că i̧o mîni 'ń-fug tu csęane ;
Csęane gręale ș-dipărtǫase.
S-dispartă mama di hil'u,
S-dispart surărli di frațî,
S-dispartu ș-dol'i γrambadzî ;
El'i dol'i anda s-dispîrța,
Munțî cu munțî si̧-aduna,
Ș-frândzîle di sti fadzî cădęa,
Ș-fîntăńî di lăcrińî si̧-adăra.

Nu-ți vopsi părul atât,
Că eu mâine plec în străinătate ;
Străinătate grea și depărtată.
Se desparte mama de fiu,
Se despart surorile de frați,
Se despart și cei doi însurăței;
Ei doi când se despărțeau,
Munți cu munți se adunau,
Și frunzele de pe fagi cădeau,
Și fântâni de lacrimi se făceau.

Notă: O strofă se compune din un vers. Primele patru silabe din fiecare strofă se cântă de trei ori și apoi urmează celelalte patru silabe (Vezi textul de sub melodie).

Mi lo somnul

Mi lo somnul și-ńĭ mi fre̯adze,
Sîngur nu-ńĭ pot s-dormu;
Ńi̯-am mușata tu viține,
Ș-cu nîsă va-ńĭ dormu.

Ș'are tată ș-nu ș-o̯-alasă,
Pi zvercă si ș-o̯-ai̯bă;
Ș'are mamă di și̯-u 'ncace,
Di Dumnidză s'ș-o̯-află.

I̯a tăcsiț-l'i fluriĭ multi,
Napa va di γini;
Fluriĭ multi îlĭ tăcsimu,
Ș-nîsă nu va s-γină.

I̯a tăcsiț-l'i cal cu șe̯au̯ă,
Napa va di γini;
Cal cu șe̯au̯ă îlĭ tăcsimu,
Ș-nîsă tot nu γini.

I̯a tăcsiț-l'i gi̯oni mșe̯atu,
Napa va di γini;
Gi̯oni mșe̯atu îlĭ tăcsimu,
Ș-de̯adi̯-alaga ș-vini.

M'apucă somnul și mă copleși,
Singur nu pot să dorm;
Mi-am frumoasa prin vecini,
Și cu ea o să dorm.

Are tată și nu o lasă,
Purta i-ar păcatele;
Are mamă și o ceartă,
Dumnezeu să o bată.

Ia promiteți-i galbeni mulți,
Nu cumva vrea să vie;
Galbeni mulți i-am promis,
Și ea nu vrea să vie.

Ia promiteți-i cal cu șea,
Nu cumva vrea să vie;
Cal cu șea i-am promis,
Și ea tot nu vine,

Ia promiteți-i tânăr frumos,
Nu cumva vrea să vie;
Tânăr frumos i-am promis,
Și-a dat fuga și a venit.

Notă: Fiecare strofă se compune din patru versuri. (Vezi textul de sub melodie și felul cum se repetă versurile).

Calotihî di voĭ laĭ munţî

Andantino

38.

Calotihî, calotihî di voĭ, di voĭ laĭ munţi,
Ţi nu v'aveţ, ţi nu v'aveţ, v'aveţ mọarti putè;
Ma v'aştiptaţ, ma v'aştiptaţ, 'ştiptaţ tẹa s-γină [Mai̯lu,
Mai̯lu cu vẹa, Mai̯lu cu vẹa, cu vẹara dẹadunu.
Cavaĭ di mi, cavaĭ di mi, di mini caţiţî.
Ţi ńi̯-am nẹarcă, ţi ńi̯-am nẹarcă, ţi ńi-am [nẹarcă arau̯ă,
Ş-mi scọati me, ş-mi scọati mesẹa, mesẹa [i̯arnîl'eĭ.
Di da nẹau̯a, di da nẹau̯a, di da nẹau̯a sti mini.
Calotihî, calitihî di tra, di trandafil,
Ţi lu scọati, ţi lu scọati, lu scọati lun'al Mai̯ŭ,

Ferice de voi, o! munţi!
Ce nu aveţi moarte niciodată.
Ci aşteptaţi să vie luna Maiu,

Luna Maiu cu vara împreună
Vai de mine caţită (floare galbenă).
Ce mi-am mamă vitregă rea,

Şi mă face să răsar în mijlocul iernei.

De dă neaua peste mine.
Ferice de trandafir,
Care răsare în luna Maiu.

Notă: Fiecare strofă este compusă din un vers, care se repetă.

Dḙade harasma

Dḙade harasma din ghi̭osu,
Ș-vine o̭ara s-nă'nchisimu.

S-nă ńardzim tu csinitie,
S-nă 'nviștemu prămătie.

Sirmă albă, sirm'aroșe,
Sirmă di nau̯ă turlii.

S-γină mușata si̭-alḙagă,
Carĭ di nîsă si̭-arîsḙască.

Se arătară zorile,
Și sosi ceasul să pornim.

Să mergem în străinătate,
Să cumpărăm marfă.

Mătase albă, mătase roșie,
Mătase de nouă feluri.

Să vie frumoasa să aleagă,
Din care o să-i placă.

Notă : O strofă se compune din două versuri Versul al 2 lea se repetă.

Nu-ńĭ mi 'ncace dado!

Allegretto

40.

O ! nu-ńĭ mi'ncace dado !
Lẹa dada mẹa !
Nu-ńĭ mi fuversẹa,
Lele dado !

Si-ńĭ ţ-u mărtirisescu,
Cari-ńĭ mi bişe.

Viţin dẹ-aprọape ş'ira,
Hil'lụ-al ɣrîmîtic.

La pọartă ńi şidẹamu,
Ş-dẹ-analtu-ńĭ striga.

— Ґinu muşata-ńĭ ɣinu,
Că nu-ţ fac ţiva.

Ună ọară băşare,
Ş'ịa cu vrẹarẹa ta.

O ! nu mă certa, mamă !
Tu mama mea !
Nu mă amenința,
Vai, mamă !

Să-ţi mărturisesc,
Cine m'a sărutat.

Vecin de aproape era,
Fiul notarului.

La poartă şedeam,
Şi de sus îmi striga.

— Vino, frumoasă, vino,
Că nu-ţi fac nimic.

O sărutare doar,
Şi ea cu voia ta.

Notă : O strofă este compusă din două versuri. După primul vers de la fiecare strofă se adaugă, lẹa dada mẹa ! După al 2-lea vers se adaugă : lele dado ! şi apoi se repetă încă odată versul al 2-lea fără : lele dado. (Vezi textul de sub melodie)

Cînticlu ali Ică[1]

Moderato

41.

Cost'al Larga di la Rungu,
Ică ş-Vasilică
Lele cum va-ńĭ fac
Costa ń-ęasti pap!

— Costa va-ńĭ ţî scoată feseą.

Costa va-ńĭ ţî bagă dramna.

— Va ńi-u scot, am ţi va-ńĭ facu?

Treili feați-al Baravachi,

Treili ş-luară bîrbaţ pachi [2].

Costa lui Larga de la Rungu,
Ică şi Vasilică,
Vai, ce să mă fac
Costa este bătrân!

— Costa o să-ţi scoată „fesea"[3]).

Costa o să-ţi puie „dramna" [4]).

— O să mi-o scot, ce o să fac?

Şi cele trei fete ale lui Baravachi,

Toate trei işi luară bărbaţi bătrâni.

Notă: O strofă se compune din un vers, după care se cântă refrenul: Ică ş-Vasilică, lele cum va-ńĭ fac, Costa ń-ęasti pap!

1) Ică este prescurtarea numelui Vasilică. 2) Pluralul de la pap. 3) Legătura de la cap, purtată de nevestele tinere. 4) Legătura de la cap, purtată de văduve şi de bătrâne.

Morĭ Chiraţo!

Moderato

42.

Morĭ Chiraţo ş-trandafilo,

Ştiĭ anda nă-i̯ram dea̯dunu ?

Su un meru, su un peru,

Ş-su 'n'aumbrî di limońu.[*]

— 'Seară vrută i̯u irai ?

Vińŭ acasî ş-nu ti̯-aflai,

Tutî noa̯ptea̯ ińĭ cripai.

Fă Chiraţo şi trandafirule,

Ştii când eram împreună ?

Sub un măr, sub un păr,

Şi sub o umbră de lămâiu.

— Aseară, iubită, unde erai ?

Venii acasă şi nu te-aflai,

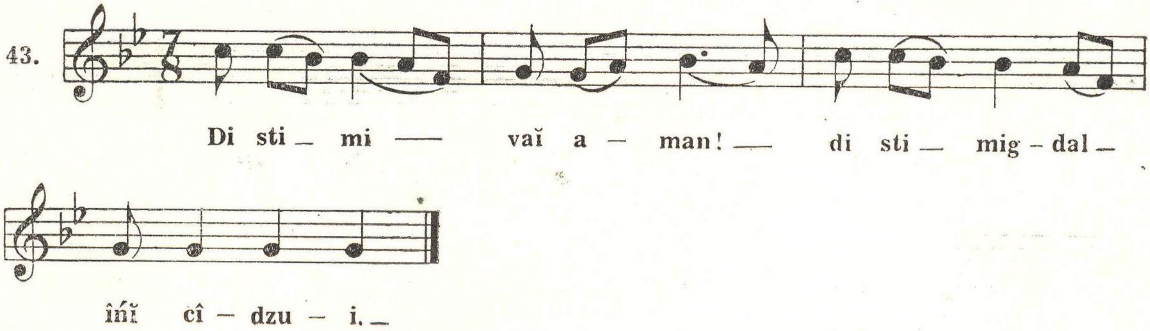
Toată noaptea n'am dormit de supărare.

Notă : Fiecare strofă este compusă din două versuri. Versul al 2-lea devine vers prim la strofa următoare. Melodia se joacă în horă.

Di sti migdal

Moderato

43.

Di sti migdal îńi cîdzui,	De pe migdal căzui,
Cîdzui ș-mi vîtimai.	Căzui și mă lovii.
Şi̯-aγape̯a mutre̯a de̯-aγnande̯a.	Şi iubita privea de peste drum.
— Γiŭ la voĭ ș-la Dumnidzău,	— Repede pentru numele lui Dumnezeu,
Ń-pare că ń-u gi̯onl'a ńeu.	Mi se pare că e iubitul meu.
I̯a 'rucaț-lu sti cîrave,	Ia urcați-l în corabie,
S-γină ma'nγie la mine ;	Să vie mai curând la mine.
Sti cîrave chindrîsită,	In corabie zugrăvită,
L'-er'așî tihe̯a γrîpsită.	Așa i-a fost norocul scris.

Notă : După trei silabe de la fiecare vers se zice refrenul : Vai aman !, apoi se cântă versul întreg. Această melodie se joacă în horă.

Voi laĭ munţî di berati

Voĭ laĭ munţî di Birati,
Dumnidzăŭ s-vă facă pade ;
S-pitrec la frati-ńu carte :
„'Nclinîci̯uni ș-sînîtate,
Nve̯ață că-ĭ Ianachĭ de̯-amplate ;
Ţ-bașu mîna, mîna dre̯apta,
S-ńi mutrești 'nve̯asta ș-fe̯ata ;
Ţ-bașu mîna me̯a ș-cici̯orlu,
S-mutrești 'nve̯asta ș-fici̯orlu".

O ! voi munți din Berat,
Dumnezeu să vă facă șes ;
Să trimit la frate-meu carte :
„Inchinăciuni și sănătate,
Aflā că Ianachi este întins (bolnav) ;
Iți sărut mâna, mâna dreaptă,
Să 'ngrijești nevasta și fata ;
Iți sărut mâna și piciorul,
Să 'ngrijești nevasta și feciorul".

Notă : Fiecare strofă se compune din două versuri ; versul al 2-lea devine vers prim la strofa următoare.

Nu-ńĭ ti sco̯ală

Moderato

45.

Nu-ńĭ ti sco̯al'ahît tahina,
Le̯a vițină c'ocľul lai̯u.

Nu-ńĭ ti sco̯al'ahît tahina,
Fața ta di trandafilă.

Di-ńi̯ sîlîghești purunghiľĭ,

Di-ńi̯ intră tu̯-a me̯a grădină,

Di-ńĭ aspargu văsile̯aclu,

Văsile̯aclu dîn grădină,

Ş-lu po̯artă gi̯onľi tru mînă.

Nu te scula așa de dimineață,
Tu vecină cu ochii negri.

Nu te scula așa de dimineață,
Tu cu fața de trandafir.

De dai drumul la porumbei,

Şi intră în grădina mea,

De-mi strică busuiocul,

Busuiocul din grădină.

Il poartă tinerii în mână.

Notă : O strofă este compusă din un vers. Fiecare vers se cântă de două ori : o dată cu refrenul : Le̯a vițină c'ocľul lai̯u, și a doua oară cu refrenul : Fața ta di trandafilă.

Un gi̭one strigă la po̭artă

Allegretto

46.

Un gi̯one strigă la po̯artă, lele
„ „ „ „ „ le̯a dada me̯a.

Si-lĭ dișclĭdu, s-nu-lĭ dișclĭdu ;

Ș'i̯o mi̯-arîșu și-lĭ dișclĭșu.

— Urse̯a gi̯one̯-alinte̯-analtu,

Di tu po̯artă ș-pi cirdache ;

Știrnuĭ dușeclu̯-ali dade :

— Urse̯a gi̯one ședz în pade.

Scoșu ș'un birbilĭŭ di γinu ;

Scoșu ș'un tilĭur di nuți.

— Urse̯a gi̯one be̯a un γinu.

— I̯o nu viñŭ te̯-a be̯are γinu,

Că i̯o viñŭ ti muabete.

Un tânăr strigă la poartă, vai !
„ „ „ „ „ tu mama mea !

Să-i deschid, să nu-i deschid ;

Iar eu m'am înșelat și i-am deschis.

— Poftește, tinere, urcă-te sus,

Din poartă, pe prispă.

Așternui salteaua mamei :

— Poftește, tinere, șezi jos

Am adus și o cană cu vin ;

Am adus și o farfurie cu nuci.

— Poftește, tinere, bea un vin.

— Eu nu venii ca să beau vin,

Că eu venii să stăm de vorbă.

Notă : O strofă este compusă din un vers, care se cântă de două ori ; odată cu particula : lele, și a doua oară cu adausul : le̯a dada me̯a. (Vezi textul de sub melodie).

No̯apte̯-aestă

Moderato

47.

No̯apte̯-aestă, ńadză no̯apte, Tu trei̯le di no̯apte ;	Noaptea asta, la miezul nopței, La (ceasurile) trei din noapte ;
I̯o'nchisiĭ s-mi duc la vruta, Ńi-aflaĭ po̯arta 'ncľisă.	Eu pornii să merg la iubita, Găsii poarta închisă.
Mi̯-aplicaĭ și-ńĭ bîșe̯aĭ cľai̯a, Ș-di lăcrîńĭ u'mplui.	Mă aplecai și sărutai cheia, Și o umplui de lacrimi.
Ńi̯-avdu vruta i̯u 'ncîne̯aște, Ș-vîrtos și suschiră.	Aud iubita că se vaită. Și tare suspină.
— Ți̯-aĭ le̯a vrută di 'ncînești, Ș-vîrtos ńi suschiri ?	— Ce ai iubito, de te vaiți ? Și tare suspini ?
Disi hi̯avra ti hivre̯aște, I caplu ti do̯are ?	Oare ești bolnavă, Sau capul te doare ?
— Niți he̯avra mi hivre̯aște, Ni caplu mi do̯are ;	— Nici bolnavă nu sunt, Nici capul mă doare ;
No̯apte̯-aestă, ńadză no̯apte, Tu trei̯le di no̯apte,	Noaptea asta, la miezul nopței, La (ceasurile) trei din noapte ;
I̯o ńi̯-aflaĭ cheptul disfaptu, Ș-fluri̯i̯le mintite.	Eu mi-am găsit pieptul desfăcut, Și galbenii amestecați.
Cara s-hibă vîrnu csenu, Halale s-ľi hibă.	De o fi vreun străin, Halal să-i fie.
Cara s-hibă gi̯onle̯-a ńeu, Harame s-ľi hibă.	De o fi iubitul meu, Haram să-i fie.

Notă : Fiecare strofă se compune din două versuri. Versul al 2-lea se repetă ; înainte de repetare se adaugă particula : lele.

Mi lo somnul

Moderato

48.

Mi lo somnul și 'nclinarea,
Lele, singur nu pot s-dormu.

Ńi̯-am mușata tu viține,
Ș-cu nîsă va-ńi̯ dormu.

Ș'are tată, nu ș-o-alasă,
Pi zvercă si ș-o-ai̯bă.

Ș'are mamă, nu ș-o-alasă,
Di Dumnidză s'ș-o-află.

I̯a tăcsiț-l'i nă pischesi,
Poate va di γini ;

Pischesi̯a noĭ l'u tăcsimu,
Ș-nîsă nu va s-γină.

I̯a tăcsiț-l'i gi̯one mșeatu,
Poate va di γini ;

Gi̯one mșeatu l'i tăcsimu,
Ș-deade-alaga ș-vine.

Mă apucă somnul și ațipitul,
Vai ! singur nu pot să dorm.

Mi-am frumoasa prin vecini,
Și cu ea o să dorm.

Are tată, nu o lasă,
Purta i-ar păcatele,

Are mamă, nu o lasă,
Dumnezeu să o bată.

Ia promiteți-i un dar,
Poate vrea să vie ;

Darul i l'am promis,
Și ea nu vrea să vie.

Ia promiteți-i tânăr frumos,
Poate vrea să vie ;

Tânăr frumos i-am promis,
Și-a dat fuga și a venit.

Notă: O strofă este compusă din două versuri, dintre cari al 2-lea vers se repetă și începe întotdeauna cu particula : lele.

Fe̯ată mușată

Moderato

I

49.

II

— Fe̯ată mu, more, fe̯ată mu,
Fe̯ată musată ca so̯arle,
Țe-l fîțeșĭ gi̯onle țe̯-ave̯ai ?

— Ń-lu pitri, mo̯re, ń-lu pitri,
Ń-lu pitricuĭ la pîșelu
Ta si 'nve̯ață tîmbîrălu,

— Nu lai̯a, more, nu̯ lai̯a.
Nu lai̯a că-l vîtîmară
Naparte di̯-arîŭ lu̯-arcară.

Ș-tricură, more, ș-tricură
Ș-tricură, soțľi ș-lu̯-aflară
Cu gura plină di țară.

Treĭ gugo̯a, more, treĭ gugo̯a,
Treĭ gugo̯așe tu pîltări
Treĭ tu mîńĭ, treĭ tu cici̯o̯are.

— Fată frumoasă ca soarele,

Ce-ai făcut cu iubitul pe care-l aveai

— L'am trimis la pașa,

Ca să învețe tamburaua.

— Nu, sărmană, că-l omorîră,

Dincolo de râu l'aruncară.

Și trecură tovarășii și-l găsiră,

Cu gura plină de țărână.

Trei gloanțe în spate,

Trei în mâini, trei în picioare.

Notă: O strofă se compune din trei versuri. Versul al 2-lea din fiecare strofă se cântă de două ori. (Vezi textul de sub melodie). Melodia se joacă în horă.

Nă fe̯ată mușată

Moderato

Nă fe̯ată mușată ńi̯-ave̯am tru mîhîlă.
Ș-nă mumă veduvă șide̯a și și̯-u'ncîce̯a.
— Nu-ńĭ mi'ncace mumă, le̯a, nu-ńĭ mi fuverse̯a,
Si-ț mărtirisescu, le̯a, cari ń-mi bîșe:
Hil'lu̯-a preftuluĭ, mumă, ațel cama ńic.
I̯o șide̯am tru po̯artă ș-de̯-analtu ńi striga:
— Ɣinu vrută-ńĭ, ɣinu, că nu̯-ari tiniva,
Nă o̯ară bîșare, și̯-ațe̯a cu vre̯are̯a ta.

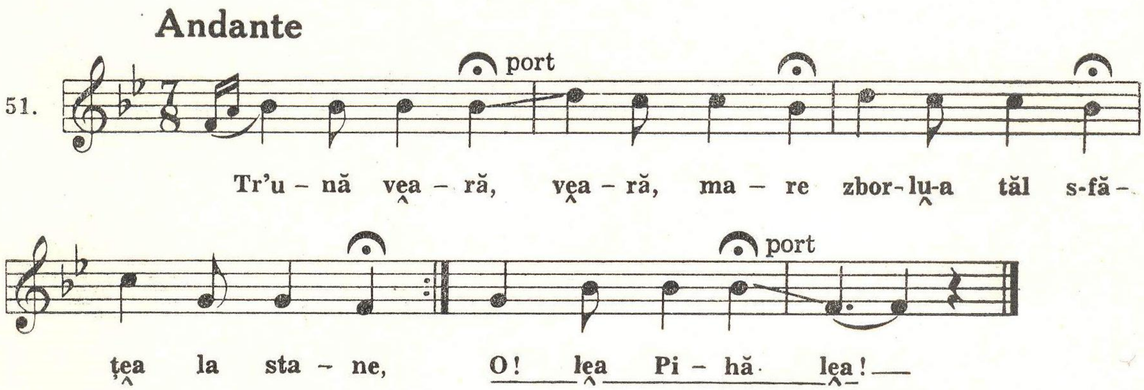
O fată frumoasă aveam în mahala.
Și o mamă văduvă mereu o certa.
— Nu mă certa mamă, nu mă amenința,
Să-ți mărturisesc cine m'a sărutat:
Fiul preotului, mamă, cel mai mic.
Eu ședeam în poartă și de sus îmi striga:
— Vino iubita mea, vino, că nu este nimeni,
O sărutare doar, și ea cu voia ta.

Notă: Un vers formează o strofă. După cinci silabe de la fiecare vers se adaugă refrenul: morĭ mușata me̯a (fă frumoasa mea) și apoi se cântă versul întreg.

Această melodie se joacă în horă.

Cînticlu ali Pihă

51.

Tr'ună ve̯ară, ve̯ară mare,
Zborlu̯-atăl s-fățea la stane,
O! le̯a Pihă le̯a!

La muldze̯are ș-la cărare,
Că Piha ș-căfta mărtare.

— Aĭ, le̯a Pihă s'ti măritu,
Si-ț daŭ gi̯one tińisitu.

— Nu-ńĭ voĭ gi̯one tińisitu,
Că-ńĭ voi gi̯one arisitu,
O ! le̯a dado le̯a !

Tru̯-aeste̯-a no̯astre călive,
Nu̯-are gi̯one cum voĭ mine.

Gi̯ońl'i tuț ți sunt pri̯-au̯a,
Tru̯-an un' o̯ară fața ș-la.

Intr'o vară, vară mare,
Se vorbea de tine la stână,
Fă, Pihă, fă !

La muls și la cărare,
Că Piha vrea să se mărite.

— Ai, fă Pihă să te mărit,
Să-ți dau tânăr cinstit.

— Nu vreau tânăr cinstit,
Că vreau tânăr după plac,
O ! mama mea !

In aceste colibe ale noastre,
Nu e tânăr cum vreau eu,

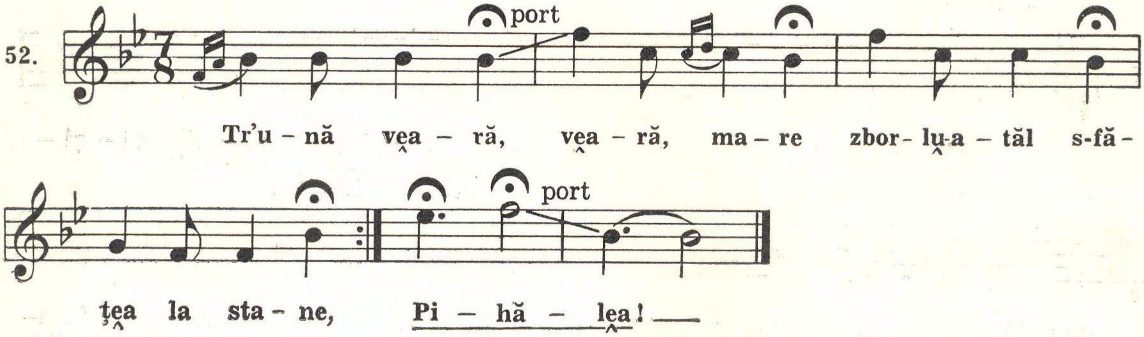
Tinerii toți ce sunt pe-aici.
La un an odată, fața își spală.

Notă: Fiecare strofă care se compune din două versuri, se cântă de două ori, apoi urmează refrenul : O ! le̯a Pihă le̯a ! pentru primele trei strofe și O ! le̯a dado le̯a! pentru celelalte trei strofe. La ultimele două versuri, întru cât sunt formate din șapte silabe, se va cânta o singură silabă pe ultimele două note din tactele al 2-lea și al 4-lea.

Cînticlu ali Pihă

Andante

52.

Tr'ună vẹară, vẹară mare,
Zborlụ-atăl s-fățea la stane,
Pihă lẹa

La muldzẹare ș-la cărare,
Că Piha ș-căfta mărtare.

— Aĭ, lẹa Pihă s'ti măritu,
Si-ț daŭ gịone tińisitu.

— Nu-ńĭ voĭ gịone tińisitu,
Că-ńĭ voi gịone arisitu,
Dado lẹa

Trụ-aestẹ-a nọastre călive,
Nụ-a e gịone cum voĭ mine.

Gịońľi tuț ți sunt prị-aụa,
Trụ-an un' ọa ă fața ș-la.

Intr'o vară vară mare,
Se vorbea de tine la stână,
Fă, Pihă, fă !

La muls și la cărare,
Că Piha vrea să se mărite.

— Ai, fă Pihă să te mărit,
Să-ți dau tânăr cinstit.

— Nu vreau tânăr cinstit,
Că vreau tânăr după plac.
O ! mama mea !

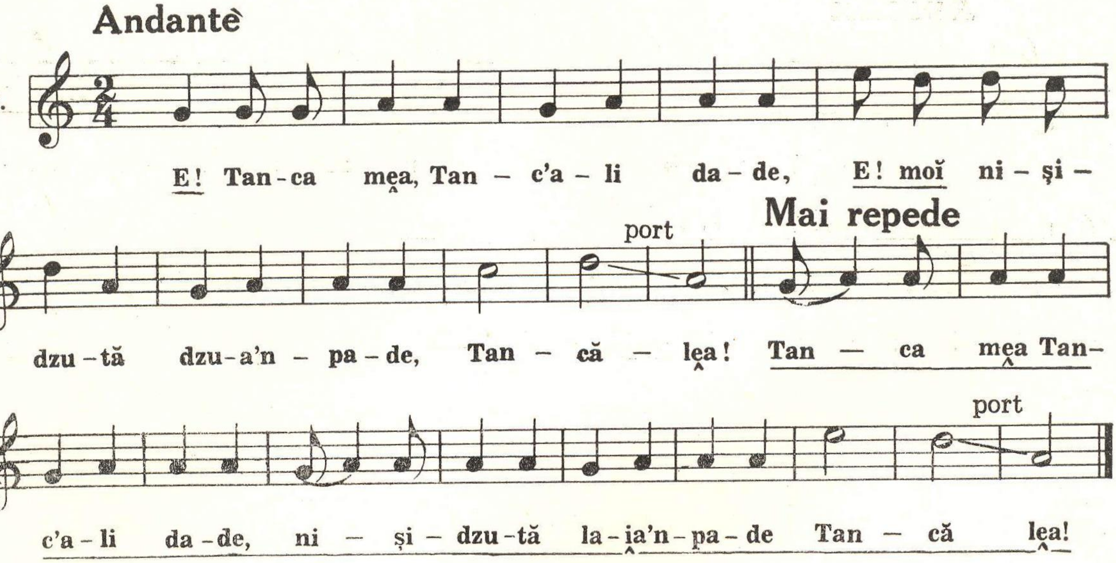
In aceste colibe ale noastre,
Nu e tânăr cum vreau eu,

Tinerii toți ce sunt pe-aici.
La un an odată, fața își spală.

Notă ; Aceleași observațiuni ca la No. precedent. Acelaș text. Refrenul este ; Pihă lẹa și dado lẹa, în loc de: O ! lẹa Pihă lẹa și O ! lẹa dado lẹa.

Cînticlu ali Tancă

53.

E ! Tanca mea, Tanc'ali dade,
E ! moĭ, nișidzută dzua 'mpade, Tancă lea !
Tanca mea, Tanc'ali dade,
Nișidzută laia 'n pade, Tancă lea !

Treĭ lărĭ tu siptămînă,
L-si-alăchi mallu di mînă.

Țințĭ frimtărĭ tu siptămînă
L-si-alăchi sita di mînă.

Treĭ piti tu siptămînă,
L-si-alăchi ștala di mînă.

Tanca treate prit livade,
Cu fustanea păn' di pade.

Tanca treate prit cearșie,
Gionl'i tuț și-u fac ciudie.

E ! Tanca mea, Tanca mamei,
Neodihnită ziua întreagă, Tancă fă !
Tanca mea, Tanca mamei,
Neodihnită, sărmana, ziua întreagă, Tancă fă!

De trei spălări pe săptămână,
I s'a lipit maiul de mână.

De cinci frământări pe săptămână,
I s'a lipit sita de mână.

De trei plăcinte pe săptămână,
I s'a lipit sucitorul de mână.

Tanca trece prin livadă,
Cu rochia până 'n pământ.

Tanca trece prin piață,
Tinerii toți se minunează.

Notă : O strofă se compune din două versuri, după cari urmează refrenul: Tanca mea, Tanc'ali dade, Nișidzută laia 'npade, Tancă lea ! Versul I din fiecare strofă începe cu: particula E : versul al 2-lea începe cu E ! moi și se termină cu Tancă lea !

Fe̯ata preftuluĭ

Moderato

54.

A ! inimă-ńĭ nu, le inimă-ńĭ nu,
More, inimă-ńĭ nu ń-ti dișcl'ide.
I̯o moĭ ocl'i-ńĭ nidurńiți,
Le̯a fe̯ata preftuluĭ.
I̯o moĭ ocl'i-ńĭ nidurńiți,
Le̯a mșata preftuluĭ.

A ! inima mea,
inima mea nu te deschide !
O ! ochii mei nedormiți,
tu fata preotului !
O ! ochii mei nedormiți,
Tu frumoasa preotului.

A ! mi lo somnul, le mi lo somnul
More, mi lo somnul și dulțile.
Ńi si dusi ș-bunlu prîndzu.

A ! m'apucă somnul
m'apucă somnul cel dulce.
Şi bunul prânz mi se duse.

A ! me̯a s-ducu șĭ-a, le me̯a s-ducu și̯-a,
More, me̯a s-ducu și̯-albile ta s-la,
Moĭ ta s-la, me̯a și să spe̯ală.

A ! se duc,
se duc și albele (fetele) să spele,

A ! me̯a și̯-e̯ase vru, le me̯a și̯-e̯ase vru,
More, me̯a și̯-e̯ase vrutlu̯-a l'eĭ ș-u̯-aște̯aptă :
„Bună dzua tini fe̯ata".

A ! iese iubitul ei,
iese iubitul ei și o așteaptă,
„Bună ziua, tu fată".

Notă: Fiecare strofă se compune din trei versuri. Versul al 3-lea din fiecare strofă se cântă de două ori: prima dată cu refrenul : le̯a fe̯ata preftului și a doua oară cu refrenul: le̯a mșata preftului.

Fḙată mult tḙ-avḙam tu vrḙare

Moderato

Ai̭de! fḙată mult tḙ-avḙam, tḙ-avḙam tu vrḙare
Birbiľu, fḙată, birbiľu !

Mi pimseșĭ arăŭ, arăŭ cădzui.

Dă-ńĭ lḙa mîna tḙa, lḙa, tḙa s-mi scolu.

S-nă duțem tu ho̭a, tu ho̭ar'a no̭astră,

Ho̭ara no̭astră, ho̭ară arminḙască.

Aide ! fată mult te iubeam,
Privighetoarea, fată, privighetoarea!

Mă'npinseși rău, rău căzui.

Dă-mi mâna ca să mă scol.

Să ne ducem în satul nostru,

Satul nostru, sat aromânesc.

Notă: Fiecare strofă se compune din un vers, după care urmează refrenul: Birbiľu, fḙată birbiľu ! Fiecare vers începe cu particula: Aide! (Vezi textul de sub melodie).

Cînticlu al Nacẹa

Andantino

56.

Sămbăta ti prăndzul mare,	Sâmbătă în plină amiază,
Ţi laĭ semnu ţi si fẹaţe	Ce minune s'a făcut
Tu cîzaịa Milinicluĭ,	In ţinutul Melnicului,
Ş-tăş tu valẹa di-Arăciţa !	Şi tocmai în valea Arăciţa !
'Clo şị-ara un laĭ cifci ;	Acolo era un agricultor ;
Ţel era un ehtru-al Nacĭ,	Acela era un duşman al lui Naci,
Alu Nacẹ-al Teịlụ-al Sincẹa.	Al lui Naci, lui Teilu lui Sincea.
Ịa-li Naci ịu maş γini,	Iată-l Naci că vine
Cu cupia luĭ di oĭ ;	Cu turma lui de oi;
Di ş-lị-aduţi ta s-lị-adapă.	Le duce să le adape.
Lị-amină şị-ună patronă,	I-a tras (agricultorul) un glonte,
Diftursi şi-l vătămă.	I-a tras a doua oară şi l-a omorît.
Sị-adunară fraţ 'ị-a luĭ,	Se adunară fraţii lui,
Ş-hurγiniţľi dị-anvărliga.	Şi sătenii împrejur.
Şedu fraţľi şi-l mutrescu,	Şed fraţii şi-l privesc,
Ma-l mutrescu şi-l suschiră.	Il privesc şi suspină după el.

Notă : O strofă este formată din un vers, care se repetă. Inainte de repetiţie se intercalează particula: lele. Primele trei silabe de la fiecare vers se repetă (Vezi textul de sub melodie).

Pentru versurile de şapte silabe, în tactul al 5-lea, se cântă o pătrime în loc de două optimi, iar la sfârşit se leagă ultimele două note. (Vezi melodia).

Lune̯a ună, Marţa do̯au̯ă

Moderato

57.

Lune̯a ună, Marţa do̯au̯ă,
Și̯-apiri Ńercurĭ dimne̯aţa.
Era dzuŭ di Stă Mărie.
E̯ale do̯au̯le s-duţe̯a 'ntre̯apă ;
Mintiră cale̯a ș-chirură ;
Eșiră pi̯-un munte̯-analtu̯,
La nă stane rîmîne̯ască
Rîmîne̯ască ș-criștine̯ască.

Luni una, Marți două,
Și miji Miercuri dimineața.
Era ziua de Sf. Marie.
Ele două se duceau să aducă apă ;
Perdură calea și se rătăciră ;
Eșiră pe un munte înalt,
La o stână românească,
Românească și creștinească.

Notă : Fiecare strofă se compune din două versui. Versul al 2-lea se repetă ca vers prim la strofa următoare. Fiecare vers se cântă de două ori. La al 2-lea vers din strofă, înainte de repetiție, se introduce refrenul : ɗascalo le̯a (învățătoare !).

O! moi feată

58.

— O ! moĭ feată, moĭ muşată,

D'iu'ń tu-aĭ muşuteaţ'aflată ?

Disi di Dumnidză-ĭ dată,

I cu pradz i-acumpărată ?

— Taţi bre gione ş-nu-ńĭ mi creapă,

Că para cripată ń'escu ;

Că ńi-am gionile tru cseane,

Tu cseane ş-tu csinitie,

Tu ponda di Misirie.

— O ! tu fată, tu frumoasă,

Frumuseţea de unde ai aflat-o ?

De Dumnezeu este dată

Sau cu parale cumpărată ?

— Taci măi tinere, şi nu mă supăra,

Câ prea supărată sunt.

Că am iubitul în străinătate,

In străinătate şi prin străini,

In pustiul de Egipt.

Notă : Fiecare strofă se compune din două versuri. Versul al 2-lea din fiecare strofă devine vers prim la strofa următoare. Primul vers dela fiecare strofă se repetă (Vezi textul de la melodie), Această melodie se joacă în horă în modul următor : Primul vers se cântă, stând pe loc, iar repetiţia primului vers, împreună cu versul al 2-lea se joacă, într'un tempo repejor.

Hiľŭ di domn

59.

Narγa, narγa corulu,
Hiľŭ di domn, more hiľŭ di domn.
Hiľŭ di domn ş-hiľŭ di păşe
More hiľŭ dĭ-armătulă.

Că si mută pulbirea,
Hiľu di domn, more hiľŭ di domn.

Di si'ncarcă şemurle,
Hiľŭ di domn, more hiľŭ di domn.

Şemurle ş-cumaşurle,
Hiľŭ di domn, more hiľŭ di domn.

Incet, încet hora,
Fiu de domn, măi fiu de domn.
Fiu de domn, fiu de paşă.
Măi fiu de războinic (armatol).

Că se ridică pulberea,
Fiu de domn, măi fiu de domn.

De se murdăresc „şemurle",
Fiu de domn, măi fiu de domn.

„Şemurle ş-cumaşurle" [1])
Fiu de domn, măi fiu de domn.

Notă : Fiecare strofă, care se compune din două versuri, se cântă de două orĭ, apoi urmează refrenul: Hiľŭ di domn ş-hiľŭ di păşe, more hiľŭ di-armătulă. Melodia se joacă în horă.

La Vlaho-Clisura strofele a 3-a şi a 4-a au următorul text :

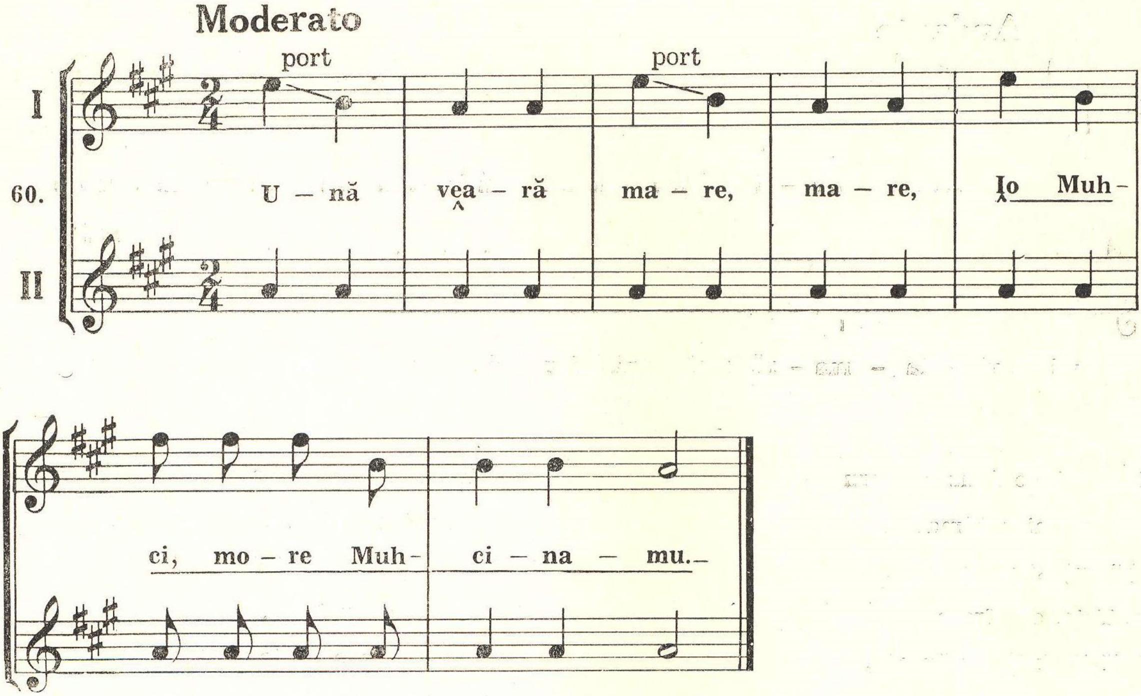
Di si'ncarcă veşturle. = De se murdăresc postavurile.

Veşturle 'γaitanurle. = Postavurile şi şnururile.

[1]) Şemuri şi cumaşuri = stofe de mătase de diferite culori.

Cînticlu al Muhcina

60.

Ună ve̯ară, mare, mare,
I̯o Muhci, more Muhcina-mu.

Furľi ve̯arsă tu Turchie,
Γi̯orγi ca, moĭ capitani-mu.

Tuț dusiră și s-turnară;

Γi̯orγi̯-Armînlu nu̯-ari s-γină,

Ni el γini, ni hăbari.

Și̯-avdzîră că-l vătămară.
Soi̯a tută ș-lu jiliră,

Dușmanľi ma ș-si hărsiră,
Mľe̯are̯a lui ș-lu suschiră.

Intr'o vară, mare, mare,
O ! Muhcina[1]) al meu.

Haducii năpădesc Turcia,
Gheorghe, căpitanul meu.

Toți se duseră și se întoarseră;

Gheorghe Aromânul nu mai vine,

Nici el vine, nici vre-o veste.

Și s'a auzit că-l omorîră.
Rudele toate l'au jelit,

Dușmanii s'au bucurat,
Muerea lui suspină după el.

Notă : Fiecare strofă se compune din un vers. La srofele: 1, 3, 5, 7 și 9 se adaugă refrenul: I̯o Muhci, more Muhcina-mu. La strofele: 2, 4, 6 și 8 se adaugă refrenul: Γiorγi ca, moi capitani-mu. Cântec de joc.

[1]) Căpitan de haiduci.

E! trei dzîle

Andante

61.

E ! trei dzìle ń-imnaĭ furu,
Nă dzuă mi vătămară.
Soţľi tuţ s'arăspîndiră.
Ore Teja, ore frate,
Fă-ńĭ-ti tini na năparte,
Ta s-ţî daŭ armatl̥e-ame̥ale.
Ta s-li duţĭ la lḁja-ńĭ dadă,
S-li plîngă no̥aptẹa cu dzadă,
Çă ẹa dzuḁ nu-şĭ cutẹadză.

Hei ! trei zile umblai haiduc.
Intr'o zi mă omorîră.
Tovarăşii toţi se risipiră.
O ! tu Teja, o, tu frate,
Fă-te tu mai la o parte,
Ca să-ţi dau armele mele,
Ca să le duci la sărmana mea mamă,
Să le plângă noaptea cu zadă,
Că ẹa ziuḁ nu cutează.

Notă : Fiecare strofă este compusă din două versuri. Versul al 2-lea devine vers prim la strofa următoare. La începul versului prim se adaugă particula : E ! Versul al 2-lea se cântă de două ori ; înainte de repetiţie se adaugă particula moi ! (Vezi textul de sub melodie).

Melodia se joacă în horă.

MELODII CÂNTATE
DE
AROMÂNII DIN REGIUNEA VERIEI
ŞI DE
CEI DIN GRUPUL DE SUD

Cîntic di dor

62.

Vor si'nvirdzascî arburľi
Şi gľețlu nu ľi̯-alasî ;
Voĭ s-ți̯-agîrșescu ș-i̯o le̯a vruta mea,
Ma dorlu nu mi̯-alasî.

Du-ti si-ľĭ dzîțĭ a mumî-taĭ
Si nu mi para 'ncaci ;
Cî voĭ i̯o so̯acrî, vrută ca si̯-u fac
Şi voĭ si̯-u fac i̯o mumî.

Vor să înverzească arborii
Şi înghețul nu îi lasă ;
Vreau să te uit și eu iubita mea
Dar dorul nu mă lasă.

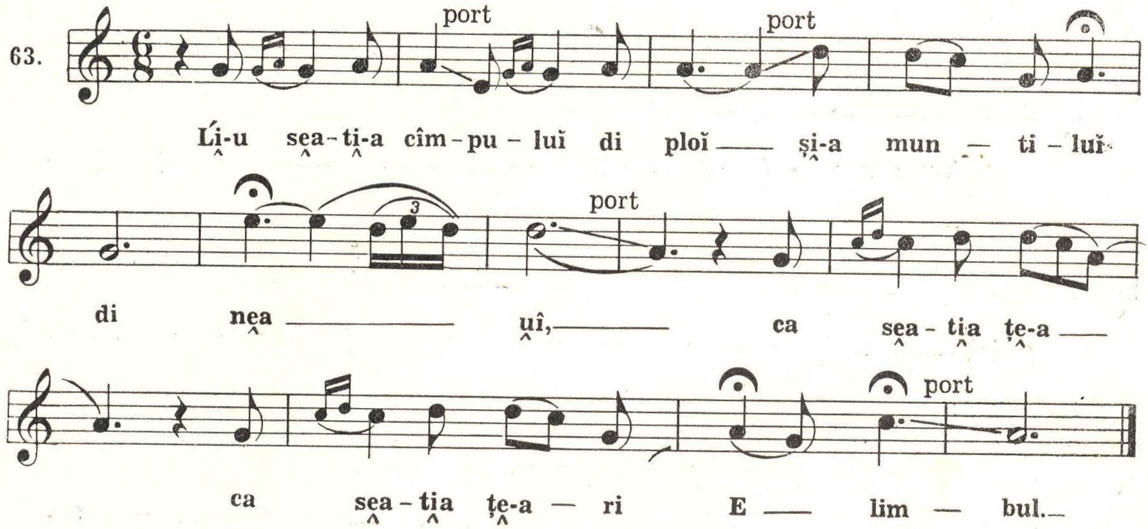
Du-te de-i spune mamei tale
Să nu mă certe tare ;
Că vreau eu soacră, iubito, să o fac
Şi vreau să o fac mamă.

Notă: O strofă se compune din patru versuri; versul II de la cele două strofe începe cu particula: mòre.

Cântec haiducesc

Moderato

63.

Li̯-u sẹatẹ-a cîmpuluĭ di ploĭ,
Și̯-a muntiluĭ di nẹaṷă;
Ca sẹatẹa țẹ-a, ca sẹatẹa țẹ-ari Elimbul.

Ca sẹatẹa țẹ-ari Elimbul,
Nu ṷ-ari vîrnu altu,
El țîni furľi tuț încľiși̯.

El țîni furľi tuț încľiși̯
Și-armîtulazľi vecľi,
Țîni și vecľilĭ capitańĭ.

Țîni și vecľilĭ capitańĭ,
Pri capitan Arγiri,
Tut meslu Maĭŭ aṷa era-lĭ.

Tut meslu Maĭŭ aṷa era-lĭ,
Și̯-aṷa tut Alunarlu,
Tu țisprîdzatli di̯-Avγustu,;

I-e sete câmpului de ploi,
Și muntelui de nea ;
Ca setea ce are Olimpul.

Ca setea ce are Olimpul,
N'o are nimeni altul,
El ține haiducii toți închiși.

El ține haiducii toți închiși,
Și războinicii vechi,
Ține și pe vechii capitani.

Ține și pe vechii capitani,
Pe capitan Arghiri,
Toată luna Maiu aici erau.

Toată luna Maiu aici erau,
Și aici, toată luna Iulie,
In cinsprezece August ;

Notă : O strofă se compune din trei versuri. Prima jumătate (patru silabe) din versul al 3-lea de la fiecare strofă se repetă. (Vezi textul de la strofa I.).

Tu ţisprîdzaţli di-Avγustu,
Ca tu işita mesluĭ,
Elĭ luarî dzeana, muntili.

Elĭ luarî dzeana, muntili,
Ca aγrilĭ purunghi,
Işirî 'ndzeanî la Ilʼe.

Işirî 'ndzeanî la Ilʼe,
Pri cama nalta ciucî ;
Aclo si-anarî furlĭ tuţ.

Aclo si-anarî furlĭ tuţ,
Cunsoltu ca si-u facî,
Cum s-calcî cas'al Nicolo.

In cinsprezece August,
Cam la sfârşitul lunei,
Ei suiră colina, muntele.

Ei suiră colina muntele,
Ca porumbeii sălbatici,
Eşiră pe colină, la „Ilʼe" [1].

Eşiră pe colină, la Ilʼe,
Pe cel mai înalt vârf,
Acolo se adunară haiducii toţi.

Acolo se adunară haiducii toţi,
Ca să facă sfat,
Cum să prade casa lui Nicolo

1) Localitate.

Cînticlu al Gogŭ al Mişŭ

Ca Vasilco-o az ń'arńuzi-i[1])
Mutriț carĭ tre̯ați cale̯a.

Az tre̯ați ca-ale̯a Goglu̯-al Mi-işŭ,
Şi I̯anina el s-duți.

Trîşĭ I̯anina-a şi la pîşe-e,
L'Ali pîşelu̯-acasî.

— Laĭ Gogu Mi-işu țe̯-amîna-aşĭ
Ca s'-γińĭ ca trî'ncl'inari ?

— Mi țîni do-orlu̯-a munțilo-or,
Şi apili̯-a fintîńlor.

A busuioc îmi mirosi
Priviți cine trece calea.

Azi trece calea Goglu-al Mișu,
Şi la Ianina el se duce.

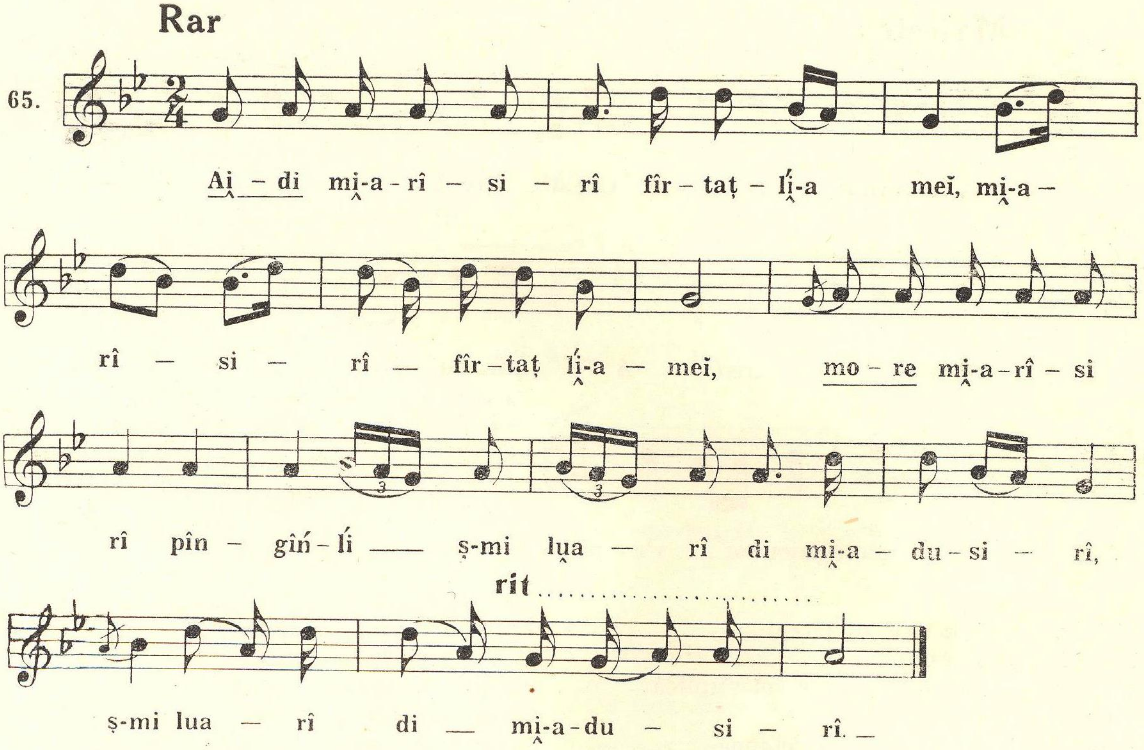
Până la Ianina, la pașa,
La Ali pașa acasă.

— Măi Gogu Mișu de ce ai întârziat
Să vii la închinat [2]) ?

— Mă ține dorul munților,
Şi apele fântânelor.

Notă : Strofa, care e formată din două versuri, se cântă de două ori.
1) Ń'arńuzi sau ń'ańurzi. [2]) E vorba de unii haiduci cari, predându-se autorităților, erau amnestiați.

Cînticlu al Duca

— Mi̯-arîsirî fîrtațl'i̯-ameĭ,
Mi̯-arîsirî pîngînl'i
Ș-mi lu̯arî di mi̯-adusirî
La mînîstiri 'ndze̯anî :
— „Fîrtaț laĭ Duca s'nî fîțem,
Pri dosprațĭ di vînghe̯al'i".
— Tu mînî cruțli cînd țîne̯am,
Ș-gi̯uram noĭ pri vînghe̯al'i,
La Turți mi prude̯adirî.

— Mă înșelară fârtații mei,
Mă înșelară păgânii,
Și mă luară de mă duseră
Sus la mănăstire :
— Fărtați măi Duca să ne facem,
Pe douăsprezeci de evanghelii.
— In mână crucile când țineam,
Și juram pe evanghelii,
La Turci mă predară.

Notă : O strofă se compune din trei versuri. Versul al 3-lea devine vers prim la strofa următoare. Versurile 1 și 3 din fiecare strofă se cântă de două ori. Versul prim se începe cu particula: Ai̯di, care nu se mai cântă la repetarea versului.

Versul al 2-lea începe cu particula : more. (Vezi textul de sub melodie).

Cînticlu al Jaca

Majestos

66.

Voĭ munțî greĭ di Gre, di Grebini
Și chińĭ di trîșĭ Aminciu,
Puțîn ma 'nghios, ma 'nghios voĭ v'aplicaț
Ca doauî carofili[1])
S-poatî si s'vea, si s-veadî Grebinea
Și hoara di la Spil'u ;
Si s-veadi cum se-alu, se-alumt' aclo,
Giunarl'i di la Zarcu.
Se-alumtî cu Sultan, Sultan Mahmud,
Se-lumtî cu turcamea.
Cad tochili, cad ca grî, ca grîndina,
Tufechili, cad ca ploaia.
Sultanlu greaști-al ca, al capitan,
Al capitan al Jaca :
— „Ia curmî Jaca, Jaca polimlu,
Ia curmî și tufechia,
Ca s-misurăm asche, aschersa-nî,
S-videm cîtî lipseaști ?"
S-misurî Turțil'ĭ, Turțil'ĭ trei orĭ,
Ș-lipsescu trei ńil'i.
S-misur'apoĭ al Ja, al Jaca gionĭ,
Ș-lipsescu trei inși.

Voi munți grei din Grebena,
Și pini hăt de la Aminciu,
Puțin mai jos aplecați-vă
Ca două puști „Carofili", [1])
Să se poată vedea Grebena,
Și comuna de la Spiliu.
Să se vadă cum se luptă acolo,
Voinicii de la Zarcu.
Se luptă cu Sultan Mahmud,
Se luptă cu turcimea.
Cad ghiulelele, cad ca grindina,
Gloanțele cad ca ploaia.
Sultanul strigă căpitanului,
Căpitanului Jaca :
— Ia încetează Jaca lupta
Ia mai încetează cu pușca,
Ca să numărăm armata noastră,
Să vedem câtă lipsește".
Se numără Turcii trei ori,
Și lipsesc trei mii.
Se numără apoi ai lui Jaca voinici,
Și lipsesc trei inși.

Notă: Fiecare strofă se compune din trei versuri. Versul al 3-lea devnie vers prim la strofa următoare.

[1]) Pușcă sistem vechiu „Carlo et figlio".

Muma al Chici̯u

Ai̯di, al Chici̯u[1] mumî, mumî s-dipira.
Tu mardzine̯a di vali,
Cu̯-arîu̯lu, corba, si'ncîce̯a.

Cu̯-arîu̯lu, corba, corba si 'ncîce̯a,
Și cu chetri ma-l bati,
— Arîŭ, i̯a curmî-ț apili.

Arîŭ, i̯a curmî-ț, curmî-ț apili,
I̯a tradzi-ti nîθi̯amî,
Ca s-trec, corba-ńi̯, dinaparti.

Ca s-trec corba-ńî, corba-ńî dinaparti,
I̯u furľi și-aŭ anari,
Cî Chici̯lu corba-ńî, si̯-agudi.

Mama lui Chiciu se văita,
La margine de vale,
Cu rîul, sărmana se certa.

Cu rîul, sărmana, se certa,
Și cu pietre îl bate.
— Rîu, ia curmă-ți apele.

Rîu, ia curmă-ți apele,
Ia trage-te puțin,
Ca să trec, sărmana de mine, dincolo,

Ca să trec, sărmana de mine, dincolo,
Unde haiducii au adunare,
Că Chiciu, sărmana de mine, fu rănit.

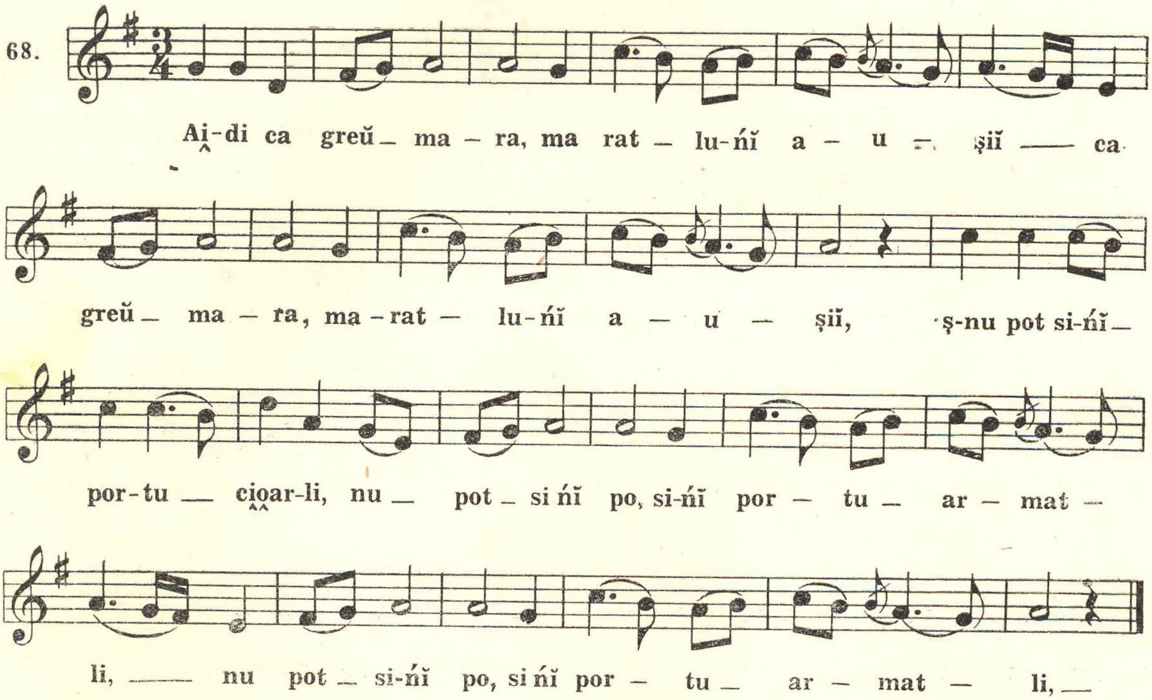
Notă : Fiecare strofă se compune din trei versuri. Versul al 3-lea din fiecare strofă se repetă ; la repetiție, după cinci silabe, se introduce particula: lele, la strofele 1, 2 și 4. La strofa 3, particula: lele se introduce după patru silabe. Versul prim de la fiecare strofă se începe cu particula : Aidi.

1) Hristu Daveli, vechiu căpitan de haiduci.

Ca greŭ maratlu-ńĭ auşiĭ

Allegretto

68.

„Ca greŭ mara, maratlu-ńĭ auşiĭ,
„Ş-nu pot si-ńĭ portu cioarli,
„Nu pot si-ńĭ po, sî-ńĭ portu armatli,
„Şi-apala di flurii".
Luţescu neu, neurli tu munţ,
Tu cîmp luţeaşti gl'eţlu,
Ş-biseriţli luţe, luţescu-aşi,
Luţescu şi stîsizli,
Di armatli-a fura, furamil'eĭ,
Ş-di-ahîtî mult'asimi.
Ţe nu şi ştiŭ ca s'i, ca s'imnî el'ĭ.
Pri padi vîrnî oarî ;
'Ncîlar el'ĭ la el'ĭ la bisearcî s-duc,
Şi di 'ncîlar si'ncl'inî,
Şi-anafura tot di, tot di 'ncîlar
U l'a dit mîn'al preftu.

„Prea mult sărman de mine îmbătrânii,
„Şi nu pot să mă ţin pe picioare,
„Nu pot să-mi port armele,
„Şi spada de aur".
Lucesc zăpezile în munţi,
Pe câmp luceşte ghiaţa,
Şi tot aşa bisericele,
Lucesc şi stranele,
De armele haiducilor,
Şi de argint atât de mult.
Că ei nu ştiu ca să umble
Pe jos niciodată ;
Călare se duc la biserică,
Şi călare se închină,
Şi anafora tot călare
O iau din mâna preotului.

Notă : Fiecare strofă se compune din trei versuri. Versul al 3-lea devine vers prim la strofa următoare. Versurile 1 şi 3 din fiecare strofă se cântă de două ori. (Vezi textul de sub melodie).
Fiecare strofă se începe cu particula : Aidi.

Urît le̯a mumă mi mîrtașĭ

Andante

69.

Urît le̯a mumă mi mîrtașĭ,
Le̯a mumă, muma me̯a !
Cî mi de̯adișĭ tu cîmpu ;
Eŭ apî caldî, lele, nu pot s-be̯aŭ.
Le̯a mumă, muma me̯a !

Eŭ apî caldî nu pot s-be̯aŭ,
Ș-cîldura nu u̯-aravdu,
Nu cîntî piturniclʹi, lele̯-au̯a.

Nu cîntî piturniclʹi̯-au̯a,
Și cuclu̯-au̯a nu cîntî,
Ma cînt'Armînlʹi, lele̯-aclo tu munț.

Ma cînt'-Armînlʹi̯-aclō tu munț,
Tu horli armînesti ;
Ma cîntî și̯-unî, lele̯-Armîn'aclo.

Ma cîntî și̯-un'Armîn'aclo,
Li̯-u dzîți ca pri mortu,
Cî lʹi̯-u tu cse̯ani, lele̯-a lʹeĭ bîrbat.

Rău tu mamă mă măritași,
Tu mamă, mama mea !
Că mă dăduși în câmpie ;
Eu apă caldă, vai ! nu pot să beau,
Tu mamă, mama mea !

Eu apă caldă nu pot să beau,
Și căldura nu o rabd,
Nu cântă păturnichi aici.

Nu cântă păturnichi aici,
Și cucul aici nu cântă,
Cântă Aromânii acolo în munți.

Cântă Aromânii acolo în munți,
In satele aromânești ;
Cântă și o Aromâncă acolo.

Cântă și o Aromâncă acolo,
Cântă și jelește,
Că bărbatul i-e în străinătate.

Notă : Fiecare strofă se compune din trei versuri, După primul și al treilea vers din fiecare strofă se cântă refrenul : le̯a mumă, muma me̯a !

Sunetul lui si din această melodie este intermediar între si și si bemol.

Cum lo ca s-da luțẹafirli

Andante

70.

Cum lo ca s-da luțẹa-(nẹa)firli,
Și Fulịa ca si s-vẹadî, moĭ,
Si s-vẹadî'ndzẹanî nọa-(ọa) ụli horĭ.
Și țispridzațli castri, moĭ;
Și'ndrẹadzi muma gịo-(no) nili,
Si s-ducî la bisẹarcî, moĭ.
Dininti s-duți mu-(nu) mî-sa,
Tu cọadî s-duți sor-sa, moĭ,
Ș-tu mesi s-duți gịo-(no) nili,
Ca merlụ-ațel aroșlu, moĭ,
Cî astîdz s-fați e-(ne)l γrambo.

Cum începu să se ivească luceafărul,
Și Găinușa (stea) să se zărească,
Să se vadă pe colină cele nouă sate,
Și cele cinsprezece castre;
Iși gătește mama flăcăul,
Să se ducă la biserică.
Inainte se duce mamă-sa,
Inapoi se duce soră-sa,
Și la mijloc se duce flăcăul,
Ca mărul cel roșiu,
Că azi se face mire.

Notă: Fiecare strofă se compune din trei versuri. Versul al 3-lea devine vers prim la strofa următoare.

In paranteză sunt puse vocalele care se repetă, având înainte consonanta: N.

Această melodie se cântă dimineața de către cărvănarĭ (chervanagii).

Jale̯a ș-cse̯anili

71.

Nî dzuî ja-, more, nî dzu-(nu)-î ja-(na)-le̯a [ș-cse̯anili	Intr'o zi jalea și străinătatea,
More chirde̯are̯a și̯-a-(na)-mindare̯a,	Pierderea și câștigul
Ma ș-li zicsirî, ai̯di, ma ș-li zicsirî patruli.	S'au cântărit toate patru.
Ma ș-li zicsi more, ma ș-li (ni) zicsi-(ni)-rî [patruli,	S'au cântărit toate patru,
More t'unî cînda-(na)-ri gre̯aui̯,	Intr'un cântar greu,
Ș-ma gre̯ali furî, ai̯di, ș-ma gre̯ali furî cse̯anili.	Și mai grea fu străinătatea.
Ș-ma gre̯ali fu-, more, șma gre̯a-ne̯a)-li fu-[(nu)-rî cse̯anili,	Și mai grea fu străinătatea,
More di cît ghide-(ne)-rli̯-alanti,	De cât necazurile celelalte,
Cî țe-ńĭ vidzurî, ai̯di, cî țe-ńĭ vidzurî ocľiľĭ az.	Că ce-mi văzură ochii azi.
Cî țe-ńĭ vidzu-, more, cî țe-(ne(-ńĭ vidzu-[(nu)-rî ocľiľĭ az,	Că ce-mi văzură ochii azi,
More nî θamî mu-(nu)-ltu mari,	O minune foarte mare,
Cum lu (nu) 'ngrupa, ai̯di, cum lu'ngrupa [lai̯lu csinit.	Cum îl îngropau sărmanul străin.
Cum lu'ngrupa, more, cum lu (nu) 'ngrupa-[(na) lai̯lu csinit,	Cum îl îngropau sărmanul străin,
More fîrî lîmba-(na)-δî ș-țearî	Fără lumânare și ceară,
Și fîrî preftu, aidi, și fîrî preftu lu'ngrupa,	Și fără preot îl îngropau.

Notă: Fiecare strofă este compusă din trei versuri. Versurile le-am scris cu toate adausurile de silabe și cu toate tăierile de cuvinte, fiindcă altfel nu se poate nota.

Ase̯arî oricsı ńi̯-ave̯am

Ase̯arî ori, oricsi ńi̯-ave̯am,
Moĭ, și cum videț nu̯-am astădz,
Moĭ, ca si-ńĭ hîrsescu o̯aspițĺi.

Ca si-ńĭ hîrse, hîrsescu o̯aspițĺi,
Ș-durut'a me̯a sutatî.
Azbuirarî treĭ șaińĭ.

Azbuirarî treĭ, moĭ, treĭ șaińĭ.
Și treiĺ 'araδ'araδa.
Doĺi si mtarî multu 'n sus.

Doĺi si mta, si mtarî mulu 'n sus.
Ș-ma 'nghi̯os azbo̯ar'alantu,
Ș'ațel țe̯-azbo̯arî cama 'nghi̯os ;

Ș'ațel țe̯-azbo̯arî, 'zbo̯arî cama 'nghi̯os,
Și cama 'nghi̯osu s-duți,
Aroși li̯-ari ungĺili.

Aroși li̯-ari, li̯-ari ungĺili.
Și pe̯ani cundiĺi̯ati ;
Ș-tu ungĺi poartî corbul el,

Ș-tu ungĺi po̯artî, po̯artî corbul el,
Un cîlîmar ș'aco̯alî ;
Și̯-azbuirînda scrii el :

Și̯-azbuirînda scrii, scrii el :
„Voĭ ungĺi și voĭ pe̯ani,
Fîțeț si̯-agi̯ungî cama tr'o̯ar',

Fîțeț si̯-agiungî cama, cama tr'o̯ar'
Mușata piturnicĺi,
Cî hrisusiti va s-v'adar".

Aseară poftă aveam,
Și cum vedeți nu am astăzi,
Ca să-mi veselesc oaspeții.

Ca să-mi veselesc oaspeții,
Și iubita mea tovărășie.
Zburară trei vulturi.

Zburară trei vulturi,
Și toți trei rând pe rând.
Doi se ridicară prea sus.

Doi se ridicară prea sus,
Iar celalalt zboară mai jos,
Și cel ce zboară mai jos;

Și cel ce zboară mai jos,
Și mai jos se duce,
Roșii le are unghiile.

Roșii le are unghiile,
Și penele zugrăvite;
Și în unghii poartă sărmanul,

Și în unghii poartă sărmanul,
O călimare și hârtie;
Și zburând scrie:

Și zburând scrie:
„Voi unghii și voi pene
Faceți să ajungă mai iute,

Faceți să ajungă maĭ iute,
Frumoasa potârniche,
Că aurite o să vă fac".

Notă : O strofă se compune din trei versuri. Versurile 2 și 3 de la fie care strofă se încep cu particula: moĭ. Versul al 3-lea de la fie care strofă se repetă, însă fără particula: moĭ.

Ţinţi-arhundadz

73.

Ţinţi-arhundadz deadum era,
Şi voivodadz ca dzaţi,
De-asimi measa elĭ u-avea.

De-asimi measa elĭ u-avea,
Tîcîmea di flurii,
Şi-un sclav avea, un vecľu sclav.

Şi-un sclav avea un vecľu sclav,
Ţe lî turna trî beari,
— Ia toarnî sclave, toarnî s-bem.

Ia toarnî sclave, toarnî s-bem
Şi dzî-nî vîrnu cîntic,
— Ţe cîntic vreţ voĭ ca s-vî dzîc?

Ţe cîn ic vreţ voĭ ca s-vî dzîc,
— Ţe cîntic v'arîseaşti?
Un sclav ţe poati s-cîntî el?

Cinci arhonţi împreună erau,
Şi voivozi vre-o zece,
De argint masa ei o-aveau.

Tacâmul de aur,
Şi un sclav aveau, un sclav vechiu,

Ce le turna pentru băut,
— Ia toarnă sclave, toarnă să bem.

Şi zi-ne vreun cântec,
— Ce cântec vreţi să vă zic ?

Ce cântec vă place?
Un sclav ce poate să cânte?

Notă: O strofă se compune din trei versuri. La versul al 3-lea de la fiecare strofă, după patru silabe se cântă haĭ, haĭ, apoi se începe versul de la început şi cu două silabe înainte de sfârşit se introduce particula more, după care se cântă ultimele trei silabe. (Vezi textul de sub melodie).

Nu-ńĭ tẹ-arîdi

Moderato

74.

— Nu-ńĭ tẹ-arîdi, fẹată ńică,
Ș-nu γinu la noĭ.

La noĭ ari munț'analți,
Ș-nu va s-poț tra s-trețĭ

— Piturnicl'i va s-mi facu,
Ș'i̯o munțilĭ va-lĭ trec,
Și la voĭ va γin.

— La noĭ ẹasti vali largî,
Ș-nu va s-poț tra s-trețĭ.

— Pescu tụ-apî va s-mi facu,
Valẹa va si̯-u trec,
Ș'i̯o la voĭ va γin.

— La noĭ ẹasti sọacr'araụî,
Ș-nu va s-poț tra s-treți.

— Sọacr'araụî ș-norî bunî
Dọaụli va s-trițem,
Ș'i̯o la voĭ va γin.

— Nu te amăgi, fată mică,
Nu veni la noi.

La noi sunt munți înalți,
Și n'o să poți să treci.

— Potârniche o să mă fac,
Și eu munții o să-i trec,
Și la voi o să vin.

— La noi este vale largă,
Și nu o să poți să treci.

— Pește în apă o să mă fac,
Valea o s'o trec,
Și la voi o să vin.

— La noi este soacra rea,
Și bine n'ai s'o poți duce.

— Soacră rea și noră bună,
Amândouă o să trăim bine,
Și eu la voi o să vin.

Notă : Strofele sunt : unele de două versuri, altele de trei ; la cele de două versuri, versul al 2-lea se repetă.

Dḙade so̭arle

Moderato

75.

De̯ade so̯arle treĭ brățate,
Γalĭ pre̯-aγale̯a o laĭ frate!

De̯ade so̯arle păn' di noru,
Γalĭ pre̯-aγale̯a o laĭ soru !

Și tu do̯au̯ă treĭ stămîńi,
Si̯-umplu cale̯a di̯-Arumăńi.

Și tu patru ținți meși,
Si̯-umplu cale̯a di̯-Arbineși.

Și tu ținți șasi ańi,
Si̯-umplu cale̯a di nizańi.

Răsări soarele trei brațe,
Incet, încet măi frate!

Răsări soarele până la nor,
Incet, încet, tu soră !

Și în două, trei săptămâni,
Se umplu calea de Aromâni.

Și în patru cinci luni,
Se umplu calea de Albaneji.

Și în cinci șase ani,
Se umplu calea de soldați.

Notă : Două versuri formează o strofă.

Lilici di tu Maĭŭ

76.

Cînd va nî γinî mșatlu Maĭŭ,
        Lilici di tu Maĭŭ.
Ai̯di cu munțilĭ di virde̯ați,
        Bre gi̯ońĭ armîtuladz.

Ca s'e̯as 'Armînl'i pri tu munț,
Ai̯di ș-mușatili de̯-Armîni.

Ca s'easî și-oi̯li̯-ațe̯ali lăĭ,
Ai̯di cu cloputli de̯-asimi.

Când o să vie frumosul Maiu,
        Floare din Maiu.
Cu munții de verdeață,
        Voi tineri armatoli.

Ca să iasă Aromânii prin munți,
Și frumoasele Aromânce.

Ca să iasă și oile cele negre,
Cu clopotele de argint.

Notă: O strofă se compune din două versuri.

Această melodie se joacă în horă. Hora se împarte în două grupe. Prima grupă cântă versul prim, urmat de refrenul: Lilici di tu Maĭŭ; grupa a doua repetă acelaș lucru. Urmează grupa primă care cântă versul al 2-lea, urmat de refrenul: Bre gi̯ońĭ armîtuladz, după care urmează grupa a doua, care repetă acelaș lucru. La fel se procedează și cu celelalte strofe.

Un laĭ platanu

Un laĭ platanu
More dili[1] Γiorγi-mu[2]),
Cu optuspraţĭ di dḙadzi,
Dili Γi̯orγi-mu, more dili Γi̯orγi-mu.

Şi tu dḙadzili-lĭ
Alsidz aspindzurati.

Şi la truplu̯-a luĭ
Tufechi andrupîtî.

Ma tu̯-aumbra luĭ
Sta Γi̯orγi, tes, maratlu.

Ńil'i ma-l plîndzḙa,
Şi ńil'i ma-l jilescu.

Plîndzi vrut'a lŭĭ
Şi-l plîndzi a luĭ mumî.

Un biet platan,

Cu optsprezece ramuri.

Şi pe ramurile lui,
Podoabe atârnate.

Şi la trunchiul lui,
Puşcă rezemată.

Dar la umbra lui,
Stă Gheorghe, întins, sărmanul.

Mii îl plângeau,
Şi mii îl jelesc.

Plânge iubita lui,
Şi-l plânge a lui mamă.

Notă : Tot ce s'a scris la nota de la No. precedent se aplică și la această melodie. La primul vers se adaugă refrenul : More dili Γi̯orγi-mu; la al 2-lea vers se adaugă refrenul: Dili Γi̯orγi-mu, more dili Γi̯orγi-mu. Melodia se joacă în horă.

1) Dili de la deli=viteaz (cuvânt turcesc). 2) Γi̯orγi-mu=Gheorghe al meu.

Merlu

Moderato

78.

Timp de vals

— Laĭ mer țe staĭ, țe staĭ tu cre̯acuri,
'Ncîrcat, more 'ncîrcat cu me̯are̯-aroși ;
A̯idi, mult a, more, mult a, mult
[arușescu me̯arili-ț.

Mult arușescu, lele, me̯arili-ț
Ma cre̯a, more, ma cre̯aclu̯-a tăŭ mi̯-aspari.
— A̯idi di cre̯a, more, di cre̯a, di cre̯aclu̯-a
[meŭ cara ti̯-asparĭ.

Di cre̯aclu̯-a meŭ, a meŭ cara ti̯-asparĭ
Cîra, more, cîrare̯a tini γinu.
A̯idi cîra, more, cîra, cîrare̯a lai mi scute̯a ;

— O ! mărule ce stai în râpe,
Incărcat cu mere roșii ;
Mult roșesc merele tale.

Mult roșesc merele tale,
Dar râpa ta mă sperie.
— De râpa mea dacă te sperii.

De râpa mea dacă te sperii.
Pe cărare tu vino.
Cărarea biata mă scotea;

Notă : O strofă se compune din trei versuri.
Melodia se joacă în horă.

Cîrare̯a lai, lai mi scute̯a,
La nî, more, la nî bise̯arcî ve̯acľi;
Ai̯di și treĭ,more,și treĭ și treĭ murminț'aclo era!

Și treĭ murmi, murminț'aclo era,
Și treĭ, more, și trei̯ľi̯-araδ 'araδa.
Ai̯di unlu, more, unlu, unlu era țiva ma'nclo.

Unlu era, era țiva ma'nclo,
Ma di, more ma dispirțît di̯-alanțî.
Ai̯di și nu, more, și nu, și nu-l vidzuĭ di ńi-l
[cîlcaĭ.

Și nu-l vidzuĭ, vidzuĭ di ńi-l cîlcaĭ,
Pri fru, more, pri frunti și pri dze̯ani.
— Ai̯di carĭ e̯a, more, carĭ e̯a, carĭ e̯aste̯-ațel
[țe mi cîlcă,

Carĭ e̯aste̯-ațel, ațel țe mi cîlcă,
Ana, more, anaθima si și̯-ai̯bî,
Ai̯di cî i̯o, more, cî i̯o, cî i̯o fuĭ vecľu cîpitan.

Cî i̯o fuĭ vecľu, vecľu cîpitan,
Cu̯-ana, more, cu̯-anami tu̯-Armîname;
Ai̯di Todor, more, Todor, Todor Blahava ca
[și̯-avdzîșĭ.

Cărarea biata mă scotea,
La o biserică veche ;
Și trei morminte[1]) acolo erau !

Și trei morminte acolo erau,
Și toate trei unul lângă altul.
Unul era ceva mai încolo.

Unul era ceva mai încolo,
Mai despărțit de celel'alte.
Și nu-l văzui de-l călcai.

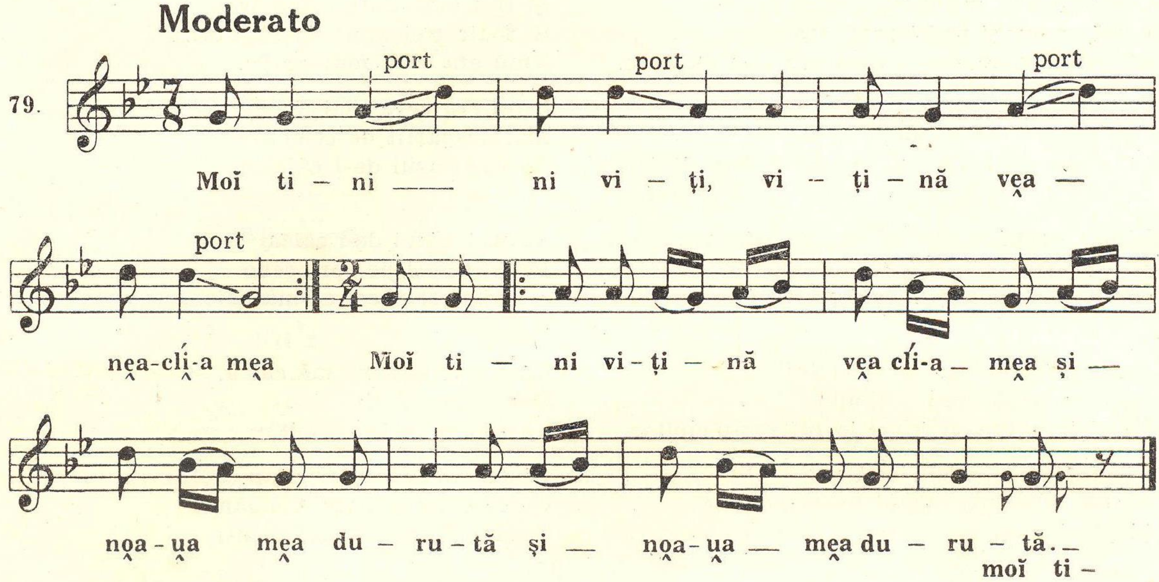
Și nu-l văzui de-l călcai,
Pe frunte și pe sprincene.
— Cine este acel ce mă calcă,

Cine este acel ce mă calcă,
Blestemat să fie,
Că eu fui vechiu căpitan.

Că eu fui vechiu căpitan,
Cu renume printre Aromâni ;
Teodor Blahava dacă auziși.

1) E vorba de cele trei morminte ale fraților Blahava, căpitani de haiduci.

Moĭ tini viţină

Moĭ tini (ni) viţi, viţină vea (nea) clĭ-a mea,
Moĭ tini viţină veaclĭ-a mea,
Şi noaua mea durută.

Moĭ, puru (nu) nghilĭ tini, tini si (ńi-ţ) aduńĭ,
Moĭ, purunghilĭ tini si-ţ aduńĭ
Tu-a meă ubor s-nu γinî.

Moĭ cî-ńĭ ca (na) lcî ţara, ţara ş' u-a (na) rîesc,
Moĭ, cî-ńĭ calcî ţara ş'u-arîesc
Şi-ńĭ bea purunghilĭ apa.

Moĭ, cî ţa-(na)ra mi lipsea, lipsea-(nea)şti ea,
Moĭ cî ţara mi lipseaşti ea
Şi apa mi lipseaşti:

Moĭ, bisea-(nea)ricî voĭ ca, voĭ ca (na) si-adar,
Moĭ, bisearicî voĭ ca şi-adar,
Şi noauî mînîstiri.

Tu, vechea mea vecină

Şi noua mea iubită.

Porumbeii să-ţi aduni,

In curtea mea să nu vie.

Că-mi calcă pământul şi-l răresc

Şi-mi beau porumbeii apa.

Că pământul îmi trebue,

Şi apa îmi trebue:

Biserică vreau să fac,

Şi nouă mănăstire.

Notă: Fiecare strofă se compune din trei versuri. Versul prim se repetă; de asemenea versul al 3-lea. In paranteză sunt puse vocalele care se repetă, având înainte consonanta n.

Melodia se joacă în horă, mai cu seamă de femei. Hora se împarte în două grupe. La sfârşitul melodiei grupa a 2-a începe cu notele mici, în acelaş timp când termină grupa primă. (Vezi melodia).

Cînticlu al Proi̯u

Cî țe marațľi furĭ, lele, eľĭ sta
Cu stra, more, cu strańili smîrγiti?
— „Aidi, ași u̯-avem, lele Proi̯u-mu,
„Ași u̯-avem trî ghini noĭ.

„Ași u̯-avem trî ghi, trî ghini noĭ,
„Tu lăĭ s'imnăm dipri̯ună.
„Cî n'agudirî gi̯onili.

„Cî n'agudirî, lele, gi̯onili,
„Pri Proi̯u cîpitanlu,
„Și caplu̯-aluĭ lu̯-adu, lu̯-adusirî,

Și caplu̯-aluĭ lu̯-adu, lu̯-adusirî,
„Trîșĭ I̯anina, dușmanľi,
„Trîșĭ I̯anina, l'Ali-Pașa".

De ce săracii haiduci stau
Cu hainele murdare?
„Așa e obiceiul nostru.

„Așa e obiceiul nostru,
„In (haine) negre să umblăm împreună;
„Că ne lovira pe Proiu,

„Că ne lovira pe Proiu,
„Viteazul căpitan;
„Și capul lui îl duseră,

„Și capul lui îl duseră,
„Tocmai la Ianina, dușmanii,
„Tocmai la Ianina, la Ali Pașa".

Notă : Fiecare strofă se compune din trei versuri. După două silabe de la versul al 2-lea din fiecare strofă se adaugă; more și apoi se reia întreg versul. După patru silabe de la versul al treilea se întroduce refrenul: lele Proi̯u-mu (Proiu al meu) și apoi se repetă versul întreg. Versul al treilea de la fiecare strofă începe cu particula Ai̯di. (Vezi textul de sub melodie). Melodia se joacă în horă.

Sunetul lui si din această melodie este intermediar între si și si bemol.

Cînticlu al Beḙcu

31

Tu munti Beḙcu ma iși,
Tu cîrciliŭ în dzḙanî,
Oh ! lele Beḙcu capitane !

Pri chḙatr'analtu șḙadi el,
Și-a gḙońlor ma lî dzîți :

— Ardeț Arcuduhorḙa voĭ
Și Cernova ardeț-u !

In munte Beicu ieși,
In vârf, pe colină,
Oh ! Beicu căpitane !

Pe piatră sus el șade,
Și voinicilor le spune :

— Ardeți Arcuduhoria [1])
Și Cernova [1]) ardeți-o !

Notă : Fiecare strofă se compune din două versuri. Versul prim se cântă de două ori; versul al 2-lea urmat de refrenul: Oh! lele Beḙcu capitane!, se repetă și el.

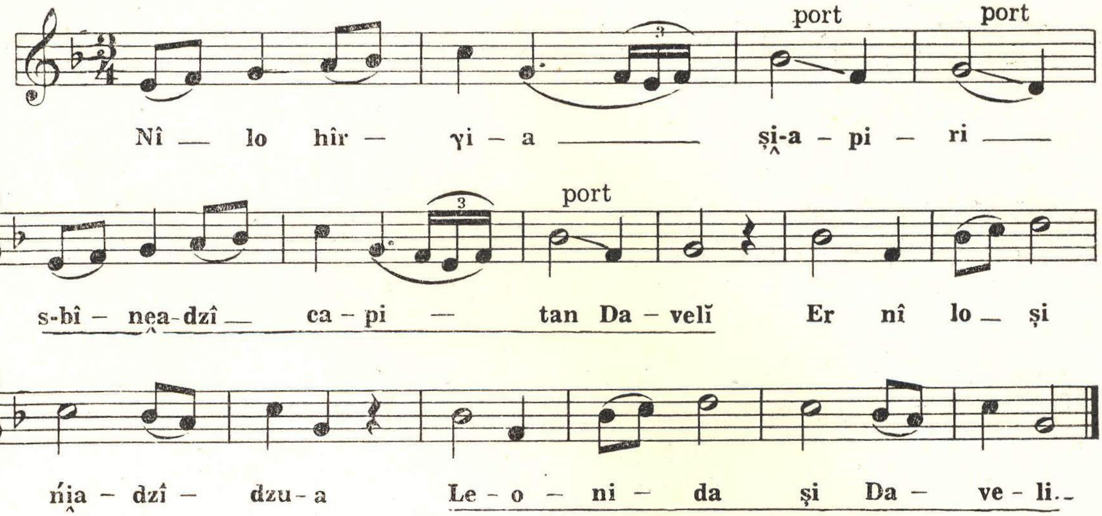
Această melodie se joacă în horă, pe ritmul de Ciamcu (Vezi explicația despre ciamcu la No. 106).

[1]) Arcuduhori și Cernova sunt două sate din regiunea Veriei.

Cînticlu al capitan Daveli

Andante

82.

Nî lo hîrγia şi-apiri,
S-bîneadzî capitan Davelĭ.
Er, nî lo şi ńiadzî dzua,
Leonida şi Daveli.

Cîtr'ĭu va stăm noĭ asîndzî,
Ĭu va s-faţim noĭ limeri ?

Trîşĭ aclo'ndzeanî tu picsărĭ,
Trîşĭ acolo v'avem limeri.

S-n'aduc 'Armîna treĭ cîrvelĭ,
Er, şi-Armînlu carni şi-apî.

Ne-au apucat zorile şi s'a făcut ziuă,
Să trăiască căpitan Daveli.
Er [1]), ne-a apucat şi miază ziua,
Leonida şi Daveli.

In ce parte o să stăm astăzi,
Unde o să facem noi adăpost?

Tocmai colo sus în desiş de pixari [2])
Tocmai colo o să avem adăpost.

Să ne aducă Aromânca trei pâini,
Şi Aromânul, carne şi apă.

Notă : Fiecare strofă se compune din două versuri. După versul prim urmează refrenul : S-bîneadzî capitan Davelĭ; după versul al 2-lea urmează refrenul : Leonida şi Daveli.

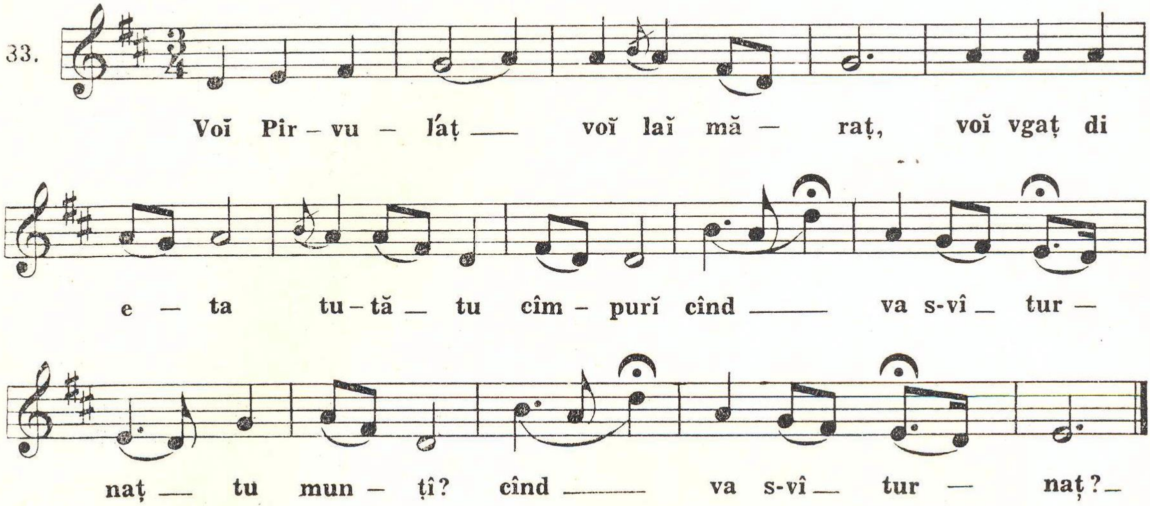
Melodia se joacă în horă după ritmul de Ciamcu,

1) Er este silabă de complectare. 2) Pixari = un fel de arbust cu lemn foarte tare, din care se fac linguri şi alte obiecte.

Voi Pirvuľaţ [1]

Majestos

33.

Voĭ Pirvuľaț, voĭ laĭ măraț,
Voĭ vgaț di eta tută tu cîmpuri;
Cînd va s-vî turnaț tu munți ?
Cînd va s-vî turnaț ?

Nu vî lo dor di hoara-vă ?
Di corba di Pirvoli, ți-armasi
Ermă, singură țĭ-armasi,
Ermă, singură !

Iu-ĭ cilnicamea di-un chiro ?
Auşlu Exarhu, Bubunica,
Ș-ațel Gogŭ al Mișŭ,
Iu-ĭ cilnicamea di-un chiro ?

Voi „Pirvuliaţi", voi sărmani,
Voi duşi totdeauna în câmpuri ;
Când o să vă întoarceți în munți ?
Când o să vă întoarceți ?

Nu vi-e dor de satul vostru ?
De sărmana Perivole, ce rămase,
Pustie, singură, ce rămase,
Pustie, singură !

Unde sunt celnicii de-altă dată ?
Bătrânul Exarhu, Bubunica,
Şi acel Gogu al lui Mişu.
Unde sunt celnicii de-altă dată ?

Notă : O strofă se compune din patru versuri.

1) Pirvuľaț = locuitori din satul Perivole.

Cînticlu al Duca

Moderato

84.

— Mi̯-arîsirî fîrtațľi̯-a meĭ,
Mi̯-arîsirî pîngînľi,
Ș-mi lu̯arî di mi̯-adusirî,

La mînîstiri ’ndze̯anî:
— „Fîrtaț laĭ Duca s-nî fițem,

Pri dosprațĭ di vînghe̯aľi”
— Tu mînî crutli cînd ține̯am,

Ș-gi̯uram noĭ pri vînghe̯aľi,
La Turți mi prude̯adirî.

— Mă înșelară fărtații mei,
Mă înșelară păgânii,
Și mă luară de mă duseră.

Sus la mănăstire:
— Fărtați măi Duca să ne facem,

Pe douăsprezeci evanghelii.
— In mână crucile când țineam,

Și juram pe evanghelii.
La Turci mă predară.

Notă: Fiecare strofă se compune din trei versuri. Versul al 3-lea devine vers prim la strofa următoare.

Textul la fel ca la No. 65; melodia se schimbă.

Dẹadi sọarli

Andante

85.

Dẹadi sọarli și 'nchisimu,
Şi cu luna 'ndzẹan'asimu.
Stăm cu cal'i tuț cîvalî,
Tra s-ti lom tini mușată,
S-tẹ-aduțem cu gịonlị-acasî.

Răsări soarele și am pornit,
Şi cu luna de-asupra am ajuns.
Stăm cu caii, toți călare,
Ca să te luăm pe tine, frumoaso,
Să te ducem cu mirele, acasă.

Notă : Fiecare strofă se compune din un vers, care se cântă de două ori, având intercalată la mijloc particula: more. Melodia se cântă de nuntașii mirelui, când se duc să ia mireasa.

Sco̯ală-ti vrută

86.

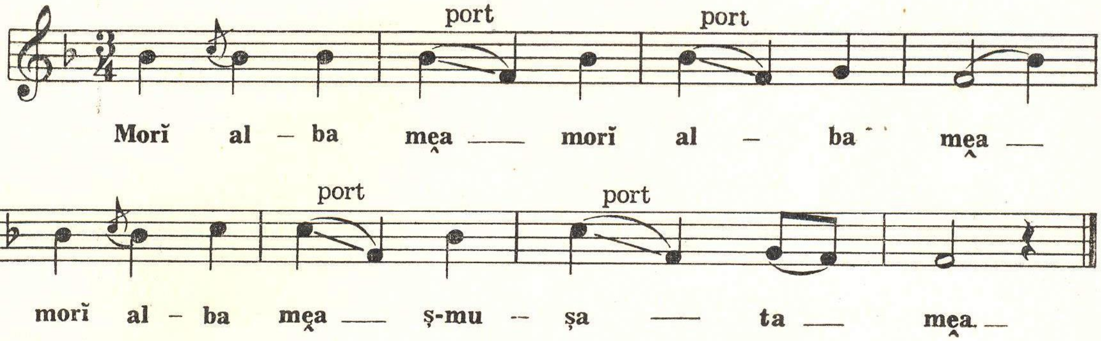
Sco̯ală-ti vrută ’ndre̯adzi-ti,	Scoală-te iubită, gătește-te,
Că i̯a i̯u γin cuscriľĭ s-ti ľi̯a.	Că iată vin cuscrii să te ia.
Ţ’aduş ghi̯rdane̯a cu fluriĭ,	Ţi-am adus salba cu galbeni,
Ţ’aduş γilia ş-chi̯aptinli;	Ţi-am adus oglinda şi pieptenele;
Ţ’aduş ş-cîci̯ula cu fluriĭ	Ţi-am adus şi căciula cu florii,
Muşatî ’nve̯astî si-ńĭ te̯-adarĭ.	Frumoasă mireasă să te găteşti.

Notă : Fiecare strofă este formată din un vers, care se repetă.
Melodia se cântă când se găteşte mireasa.

Morĭ alba mḙa

Moderato

87.

— Morĭ alba mḙa, morĭ alba mḙa,
Morĭ alba mḙa ș-mușata mḙa.

I̭a dzî-lĭ afe, i̭a dzî-lĭ afe,
I̭a dzî-lĭ afendu-tu-ĭ s-ti da.

— Me-afendu-ńu ci̭uflichḙa ș-da,
Ș-mini marata nu-ńĭ mi da.

— Morĭ alba mḙa, morĭ alba mḙa,
Morĭ alba mḙa ș-mușata mḙa.

I̭a dzî-lĭ a da, i̭a dzî-lĭ a da,
I̭a dzî-lĭ a dadă-ta-ĭ s-ti da.

— Mḙa, dadă-mḙa pirția ș-da,
Ș-mini marata nu-ńĭ mi da.

— Morĭ alba mḙa, morĭ alba mḙa,
Morĭ alba mḙa ș-mușata mḙa.

I̭a dzî-lĭ a fra, i̭a dzî-lĭ a fra,
I̭a dzî-lĭ a frati-tu-ĭ s-ti da.

— Mḙa, frati-ńu mulărli ș-da,
Ș-mini marata nu-ńĭ mi da.

— Tu alba mea, tu alba mea,
Tu alba mea și frumoasa mea.

Ia zi-i tatălui tău să te dea.

— Tatăl meu moșia își dă,
Și pe mine săraca nu mă dă.

— Tu alba mea, tu alba mea,
Tu alba mea și frumoasa mea.

Ia zi-i mamei tale să te dea.

— Mama mea zestrea își dă.
Și pe mine săraca nu mă dă.

— Tu alba mea, tu alba mea,
Tu alba mea și frumoasa mea.

Ia zi-i fratelui tău să te dea.

— Fratele meu catârii își dă,
Și pe mine săraca nu mă dă.

Notă: O strofă se compune din două versuri.

Se cântă la nuntă, acasă la mireasă; Strofele; 1, 2, 4, 5, 7, și 8 se cântă de nuntașii mirelui, iar strofele; 3, 6 și 9, de nuntașii miresei.

Ńi̯ardziţ cale̯a 'mbar

Moderato

88.

— Trî totna ńi̯ardziţ tora voĭ,
Ńi̯ardziţ cale̯a'mbar.

— Trî totna ńi̯ardzim tora noĭ,
Sînîtaţi̯-aveţ.

— S-nu u'ncîçe̯aţ, s-nu u bîteţ,
Piturnicl'e̯a-nî.

— Va u'ncîcem, va u bîtem,
Piturnicl'e̯a-vî.

— Acum voi mergeţi pentru totdeauna,
Mergeţi, drum bun.

— Acum noi mergem pentru totdeauna
Rămâneţi sănătoşi.

— Să nu o certaţi să nu o bateţi,
Potârnichea noastră.

— O să o certăm, o să o bătem,
Potârnichea voastră.

Notă : Fiecare strofă, compusă din două versuri, se cântă de două ori.
Textul acelaşi şi melodia aproape aceeaşi ca la No. 120 ; se cântă când pleacă mireasa de la părinţii ei.

Namisa di doĭ laĭ munţî

Moderato

89.

Namisa di doĭ laĭ munţî,
Sundu dọaụă fî dînẹali.
Sundu gịońľi lîvuiţî,
Lîvuiţî şị-aguditî.
Ş-doĭ laĭ pulĭ l'ị-aţẹa'nvîrliga.
— Vî pîrîcîlsescu pul'i,
Tutu truplu si-ńĭ lu mcaţî,
Mîna drẹaptî s-ńị-alîsaţî,
Tra s-ńi scriu nî lai carti.

Intre doi bieţi munţi,
Sunt două fântânele.
Sunt tinerii răniţi,
Răniţi şi loviţi,
Şi două păsări zburau în jurul lor,
— Vă rog, păsări,
Tot corpul să mi-l mâncaţi,
Mâna dreaptă să-mi lăsaţi,
Ca să scriu o tristă scrisoare.

Notă : Fiecare strofă este compusă din un vers, care se repetă, având intercalată la mijloc particula : lele.

Morĭ Armînă

— Morĭ Armînă ș-morĭ mușată,
Țe ńi staĭ învirinată ?

Țe ńi staĭ învirinată ?
— Tați lai gioni, nu-ni mi creapă.

Tațĭ laĭ gioni nu-ńĭ mi creapă,
Cî ńi-am gionili tu cseani.

Cî ńi-am gionili tu cseani,
Tu cseani ș-tu Rumînii.

Tu cseani ș-tu Rumînii,
Și tu ponda di Vlîhii.

— O ! tu Aromâncă și tu frumoasă,
Ce stai întristată ?

Ce stai întristată ?
— Taci măi tinere, nu mă amărî.

Taci măi tinere, nu mă amărî.
Că mi-am iubitul în străinătate.

Că mi-am iubitul în străinătate,
In străinătate și în România.

In străinătate și în România,
Și în pustia de Valahie.

Notă : O strofă se compune din două versuri. Primul vers de la fiecare strofă se cântă de trei ori (Vezi textul de sub melodie).

Această melodie se joacă în horă. Hora se împarte în două grupe. Prima grupă cântă fraza în $\frac{2}{4}$ (primele șase tacte), stând pe loc și bătând din palme la fiecare început de tact; repetiția acestei fraze o cântă grupa II, în aceleași condițiuni. Apoi urmează fraza în $\frac{3}{4}$ (Allegretto), când ambele grupe încep jocul ; cântă însă pe rând ca la prima frază.

Cînticlu ali Budică

Moderato

91.

Tuti erńili ńi̯-arnai, Budica-ńi,
„ „ „ Lele ste̯au̯a-ńi.
Me̯a ca i̯arna di est anu,
Nu pot ca si̯-u scot în capu.
Di Aminci̯u pîn Ameru,
Plo̯ai da mine̯-agude̯ași
Ne̯au̯ă da mine̯-am,île̯ași.
Viñi o̯ara si-ńĭ mi'nsoru,
Di paradzî ńi̯-escu golu.
Ńi̯-am nî sapî și̯-un tuporu,
Va li vindu ș-va-ńĭ mi'nsoru,
Trî γinate̯a tutuloru.

Toate iernele iernai, Budica mea,
„ „ „ Steaua mea.
Dar cu iarna din ăst an,
Nu pot să răzbesc.
Din Aminciu până în Ameru,
Plouă și mă lovește.
Ninge și mă acoperă.
Veni timpul să mă'nsor,
De parale sunt gol
Mi-am o sapă și-un topor,
O să le vând și-o să mă'nsor,
In ciuda tutulor.

Notă ; O strofă se compune din un vers, care se cântă de două ori: prima dată cu refrenul ; Budica-ńi ; a doua oară cu refrenul ; lele ste̯au̯a-ńi. Se cântă în comuna Ameru.

Di țe furńiĭ

Moderato

92.

— Di țe furńiĭ le̯a muma-ńi,
Di-ńĭ me̯-aγuneștĭ 'γuneștĭ d̯e-acasă-ńi?

— Nu-ńĭ te̯-aγunesc le̯a hil'i̯a me̯a,
Cî-ńĭ ti pitrec, pitrec acasă-țî,

Cî-ńĭ ti pitrec acasă-țî.
Ș-la nicuchi, nicuchirata-țî.

— Din ce cauză tu mama mea,
Mă gonești din casa mea?

— Nu te gonesc tu fiica mea,
Că te trimit la casa ta,

Că te trimit la casa ta
Și la gospodăria ta.

Notă : O strofă se compune din două versuri. se cântă când pleacă mireasa de la părinți.

Trî inate̯a cuscrîl'eĭ

Allegretto

93.

Trî inate̯a cuscrîl'eĭ, Cî l'i lomu hil'i-sa; Di și̯-armasi vatra go̯ală, Niarnită, nispîstrită.	In ciuda cuscrei, Că i-am luat fata; De i-a rămas vatra goală, Nemăturată, necurățită.
Niarnită, nispîstrită, Niți γinu tu liγinu; Niți γinu tu liγinu Niți apă tu γilie.	Nemăturată, necurățită, Nici vin în urcior ; Nici vin în urcior, Nici apă în sticlă

Notă : Fiecare strofă se compune din patru versuri. Se cântă de grupul mirelui când pornesc cu mireasa.

Eşi o̭amă

Moderato

94.

Eși o̯amă eșĭ afendu,
Cî nî γine nve̯asta no̯astră.

Cî nî γine nve̯asta no̯astră,
Albî, albî ca scîmanghi̯a.

Albî, albî ca scîmanghi̯a,
Roși̯-aroși ca piperu.

Eși mama, eși tată,
Că vine mireasa noastră.

Că vine mireasa noastră,
Albă, albă ca bumbacul.

Albă, albă ca bumbacul,
Roșie, roși̯e ca piperul.

Notă : O strofă este compusă din două versuri.
Melodia sə cântă când se aduce mireasa la casa mirelui.

Adunaț-vî so̯ațîli

95.

Adunat-vî so̯ațîli,
Ca s-nî țem la șoputu.

Țez-vî voĭ, cî eu nu γin,
Dada me̯a mi isusi.

Dada me̯a mi isusi,
Laltari Duminică.

'Laltari Duminică,
Nel mușat ńĭ-adusiră.

Nel mușat ńĭ-adusiră,
Și un bair di fluriĭ.

Adunați-vă tovarășe,
Ca să ne ducem la fântâna.

Duceți-vă voi, că eu nu vin,
Mama mea m'a logodit.

Mama mea m'a logodit,
Alaltăieri, Dumineca.

Alaltăieri, Dumineca,
Inel frumos mi-aduseră.

Inel frumos mi-aduseră,
Și o salbă de galbeni.

Notă : Fiecare strofă este compusă din două versuri.
Se cântă când mireasa este condusă la fântână.

Lẹa viţină

Andantino

96.

Lẹa viți, lẹa vițină, lẹa marată,
'Dună-ţ fẹa, 'dună-ţ fẹata lẹa vițină.

Intră ịa, intră ịasi tu uboru,
Va s-ți dzî, va sț-î dzîcu și-unu zboru.

L'ịa cîna, l'ịa cînata s-duți tr'apă,
Fați gịo, fați gịońl'i tuț ca s-crẹapă.

Tu vecină, tu săracă,
Vezi de fată, tu vecină.

Intră, iese în curte,
O să-ți mai zic ceva.

Ia „cânata [1])" și merge să ia apă,
Face pe toți tinerii să plesnească.

Notă: O strofă se compune din două versuri.
Melodia se joacă în horă.
[1]) cană de lemn.

Frîndzî vẹardi di sicarî

Andante

97.

Frîndzî vẹardi di, lẹa, di sicarî,
Ńị-ańịurzẹaști pri, lẹa, primuvẹarî.

Sị-ẹasî fẹatili laịli nafọarî,
Sị-ẹasî gịońl'i la, laĭ, la sirγẹani.

Tutî gịońl'i s-du, laĭ s-ducu ș-γinu,
Ș-furtunatlu-ameŭ, ameŭ nu ș-γini

Vrẹam si-șĭ γinî ni, laĭ, nipututu,
Si-ńĭ lụ-arucu tu, laĭ, tụ-aștirnutu.

Ịo si-ńĭ mîcu și, lẹa, și si-ńĭ bẹau,
El si-șĭ l'ịa γitriĭ, γitriĭ amari.

Frunză verde de secară,
Miroase a primăvară.

Să iasă fetele afară,
Să iasă flăcăii la petrecere[1]).

Toți flăcăii se duc și vin,
Și neorocitul meu nu vine.

Vreau să vie bolnav,
Să-l arunc în așternut.

Eu să mănânc și să beau,
El să ia leacuri amare.

Notă: Două versuri formează o strofă, care se cântă de două ori: odată de grupa primă din horă și a doua oară de grupa 2-a.

Melodia se joacă în horă, în comuna Aminciu.

[1]) a petrece privind la ceva.

MELODII
CÂNTATE DE GRUPUL
FĂRŞEROŢILOR

Morĭ laĭ dzḙană

Moderato

Morĭ laĭ dzḙană, lai̯e dzḙană,
Nu-ńĭ tḙ-apleţĭ nica năhi̯amă?
Nu-ńĭ tḙ-apleţĭ si-ńĭ ti faţĭ pade,
Tra si-ńĭ ved cas'ali dade?

S-mi fac puľŭ azburător,
Şi s-ńi̯-azbor tu̯-aţel ubor;
Tu ubor cu căldărmadz,
Tra si-ńĭ plîngu 'ndoĭ cai̯madz.

O! tu colină, biată colină,
Nu te apleci încă puţin?
Nu te apleci să te faci şes,
Ca să văd casa mamei?

Să mă fac puiu zburător,
Şi să zbor în acea curte;
In curte cu caldarâmuri,
Ca să-mi plâng jalea şi dorul.

Notă : O strofă este compusă din patru versuri.

Nu cu săltănate

Allegretto

99.

Nu cu săltănate, nu cu, nu cu pirifańe
Nu cu pirifańe, nu cu, nu cu caplu 'ndzẹană.
Şimia di sirmă, scọatẹ-o, scọatẹ-o di diguşe,
Că ti ved ficiorľi ş-ti fac ş-ti fac lînduruşe.
Mînochir dẹ-asime scọate-l, scọate-l di năinte,
Că ti ved ficiorľi di glă, di glăresc di minte.

Nu umbla cu mândrie,
Nu cu mândrie, nici cu capul sus.
Năframa de mătase scoate-o de la gât,
Că te văd feciorii și te fac rândunică.
Crucea de argint scoate-o de la piept,
că te văd feciorii și înebunesc.

Notă : Fiecare vers formează o strofă. Această melodie se cântă, de obiceiu, îndată după cea precedentă.

Nvẹastă cî ţi nu-ńĭ gịoţĭ?

Moderato

— Nvẹastă gẹanîm, gẹanîm,
Nvẹastă că ţi nu-ńĭ gịoţĭ?
— Am ţi laĭ, am ţi laĭ di gịoc si-ńĭ fac?
Nọ-am ɣune, nọ-am ɣunelă ca si-ńĭ bag,
Coasi-ńu, coasi-ńu rafte di drac,
Cu utră, cu utrăịli di bumbac.
Am ţi laĭ, am ţi laĭ di gịoc si-ńĭ fac?
Nọ-am şigu, nọ-am şiguni ca si-ńĭ bag.
Cọasi-ńu, cọasi-ńu rafte di drac,
Cu trămbi, cu trămbili di şiac

— Nevastă dragă,
Nevastă de ce nu joci?
— Dar ce fel de joc să joc?
N'am blană să mi-o pun.
Coase-mi-o, tu croitor îndrăcit,
Cu şnururi de bumbac.
Dar ce fel de joc să joc?
N'am zeghe să mi-o pun.
Coase-mi-o, tu croitor îndrăcit,
Cu trâmbe de şiac.

Notă : Strofele se compun din un vers, care se repetă. Refrenul : Nvẹastă gẹanim, gẹânîm' Nvẹastă că ţi nu-ni gioţi? se cântă înaintea fie-carei strofe. Melodia se joacă în horă când mireasa intră în joc.

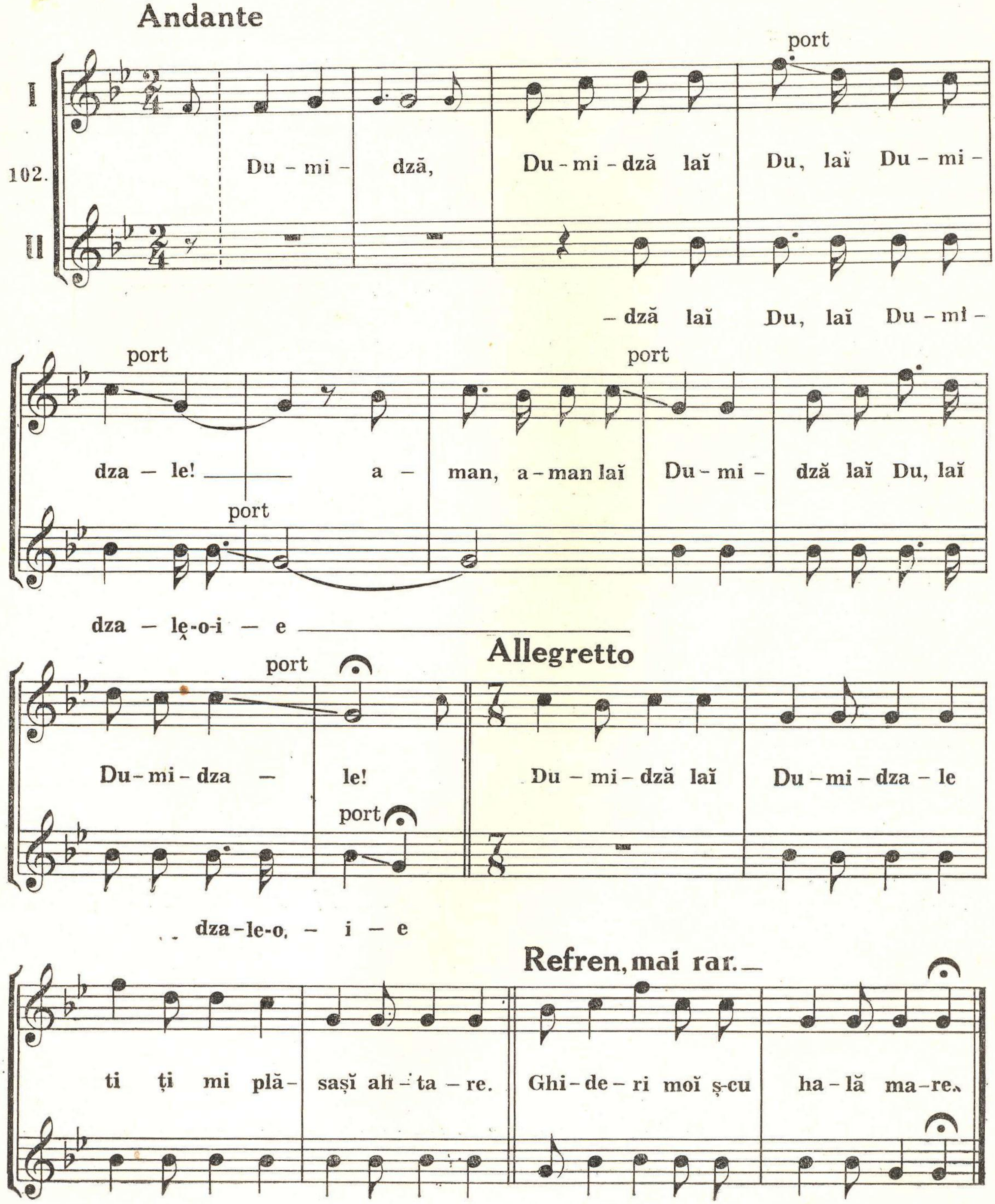
Cînticlu ali Tuncă

Ai̯de 'nchisi Tunca, Tunca dit Mure̯au̯ă Tu, moĭ, Tunca me̯a, Ge̯a, moĭ, ge̯ana me̯a, Ai̯de moĭ Tunca me̯a.	Haide porni Tunca, Tunca din Morea (Grecia) Tunca mea, Draga mea, Haide Tunca mea.
Ai̯de fără brîn, moĭ, o, ș-fără poδγi̯au̯ă,	Haide fără brâu și fără șorț,
Ai̯de s-duse la, moĭ, la δispotĭ Curce̯au̯ă.	Haide s'a dus la arhiereu, la Corița.
Ai̯de Tunca me̯a, moĭ, o, Tunc'ali dade,	Haide Tunca mea, Tunca mamei.
Ai̯de s-duse la, moĭ, la δispotĭ Birati.	Haide s'a dus la arhiereu, la Berat.
Ai̯de Tunca me̯a, moĭ, o, Tunc'ali teti,	Haide Tunca mea, Tunca mătușei.
Ai̯de s-duse la, moĭ, la δispotĭ Primeti.	Haide s'a dus la arhiereu, la Premeti.

Notă : Fiecare vers formează o strofă. După fiecare vers urmează refrenul: Tu, moĭ Tunca me̯a, Ge̯a, moĭ ge̯ana me̯a, Ai̯de moĭ Tunca me̯a.

Dumidzale!

Andante
I
102.
II
port
Du - mi - dză, Du - mi - dză laĭ Du, laĭ Du - mi -
- dză laĭ Du, laĭ Du - mi -
port
port
dza - le! a - man, a - man laĭ Du - mi - dză laĭ Du, laĭ
port
dza - lẹ-o-i - e
port
Allegretto
Du - mi - dza - le! Du - mi - dză laĭ Du - mi - dza - le
port
dza - le-o, - i - e
Refren, mai rar.
ti ți mi plă- sași ah - ta - re. Ghi - de - ri moĭ ș-cu ha - lă ma - re.

Dumidză, Dumidză laĭ Du, laĭ Dumidzale!
Aman, aman laĭ Dumidză, laĭ Du, laĭ
[Dumidzale!
Dumidză laĭ Dumidzale!
Ti ţi mi plăsaşĭ ahtare!
Ghideri moĭ ş-cu hală mare.

Dumnezeule, o, Dumnezeule !
Vai, vai, o, Dumnezeule !

Dumnezeule, o, Dumnezeule,
De ce m'ai plăsmuit astfel !
Nenorocit şi cu necaz mare.

Mi bag pi̯-un braţ, mi bag pi-un braţ, mi
[şuţ, mi şuţ pi̯-alantu.
Aman, aman mi bag pi̯-un braţ, mi şuţ, mi
[şuţ pi-alantu;
Mi bag pi-un braţ, mi şuţ pi̯-alantu,
Ş-cu somnul mi̯-acîţaĭ asmu.

Mă culc pe un braţ, mă'ntorc pe celalalt.

Vai, vai, mă culc pe un braţ mă'ntorc pe celalalt!

Mă culc pe un braţ, mă'ntorc pe celalalt,
Şi cu somnul nu mă'npac.

Mi bag şi̯-u̯-am, mi bag şi̯-u̯-am mintḙa,
[mintḙa la tine,
Aman, aman, laĭ, mi bag şi̯-u̯-am mintḙa,
[mintḙa la tine.
Mi bag şi̯-u̯-am mintḙa la tine,
Bo, bo, bo, ţi-ńĭ pîţăĭ mine!

Mă culc, şi mintea mi-e la tine,

Vai, vai, mă culc şi mintea mi-e la tine.

Mă culc şi mintea mi-e la tine,
Vai, vai, vai, ce-am păţit.

Mi bag so, mi bag somnul nu, moĭ, nu-ńĭ
[mi-acaţă;
Aman, aman laĭ, mi bag somnul nu moĭ, nu-ńĭ
[mi̯-acaţă.
Mi bag somnul nu-ńĭ mi̯-acaţă
Mi 'nγisez cu tini 'nbraţă.

Mă culc, somnul nu mă apucă ;

Vai, vai, mă culc, somnul nu mă apucă.

Mă culc, somnul nu mă apucă,
Mă visez cu tine'n braţe.

Ş-cara s-mor, ş-cara s-mor, nu voĭ, nu voĭ
['ngrupare,
Aman, aman, laĭ, ş-cara s-mor nu voĭ, nu voĭ
['ngrupare
Ş-cara s-mor nu voĭ'ngrupare,
S-mḙ-arucaţ tişĭ calḙa mare.

Şi dacă mor, nu vreau îngropare,

Vai, vai, şi dacă mor, nu vreau îngropare;

Şi dacă mor, nu vreau ingropare,
Să mă aruncaţi tocmai în drumul mare.

S-mḙ-arucaţ, s-mḙ-arucaţ tişĭ ca, tişĭ calḙa
[mare,
Aman, aman, laĭ, s-mḙ-arucaţ tişĭ ca, tişĭ calḙa
[mare.
S-mḙ-arucaţ tişĭ calḙa mare,
S-γin'aţḙa ţi ńi̯-am tu vrḙare.

Să mă aruncaţi tocmai în drumul mare,

Vai, vai, să mă aruncaţi tocmai în drumul mare

Să mă aruncaţi tocmai în drumul mare,
Să vie aceea pe care o iubesc.

Notă : O strofă este compusă din patru versuri, după care urmează refrenul : Ghideri moĭ ş-cu hală mare.
Notele mici sunt numai pentru strofa a 2-a.

Cîntic di lęagăn

Tum, tum, tum, nastur dę-asime,
S-facă dada nă chilime,
S'u pitręacă la dirveni ;
S-tręacă oĭ, s-tręacă fumeľi,
Ș-care fęată s-țu-arăsęască,
Ațęa si-ț da dada nvęastă.

Tum, tum, tum nasture de-argint,
Să facă mama un covor,
Să-l trimeată la „dirveni“ [1] ;
Să treacă oi, să treacă familii,
Și cărei fată o să-i placă,
Aceea să ți-o da mama de nevastă.

Notă· Melodia este compusă din două tacte. Fie care vers se cântă pe aceeași melodie. Se cântă când mama își leagănă băiatul pe brațe.

[1]) Dirveni = loc de trecere pentru familiile și pentru turmele Aromânilor nomazi.

Eşĭ lună

Andante

104.

Eşĭ lună că dẹade sọară,
Eşĭ s-ti vẹadă 'ntrẹaga họară.
Dẹade sọară treĭ bărţate.
Umple soro, vẹarsă frate,
Si-lĭ dăm ap'ali cripate.

Eşi lună, că răsări soarele,
Eşi să te vadă tot satul.
Răsări soarele trei braţe.
Umple soro, varsă frate,
Să-i dăm apă necăjitei.

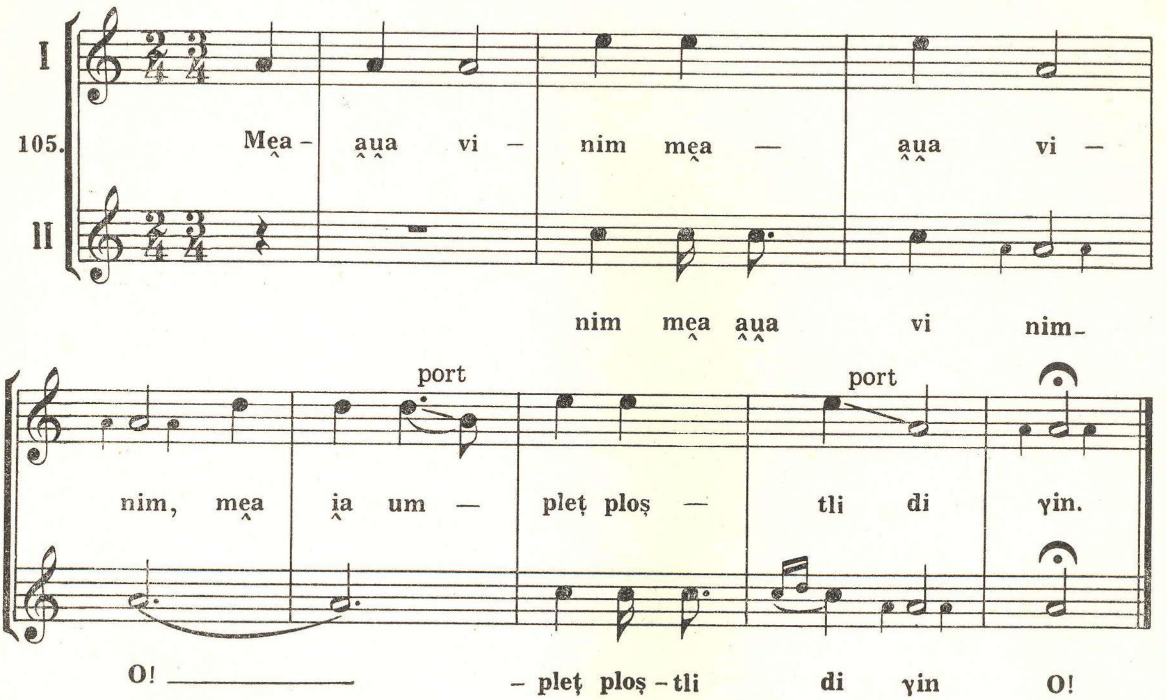
Notă: O strofă este formată din un vers, care se cântă de două ori, având intercalată la mijloc particula: moĭ.

Această melodie se cântă când mireasa este condusă cu alaiu la fântână.

Me̯a-a̯u̯a vinim

Moderato

105.

Me̯a-a̯u̯a vinim, me̯a-a̯u̯a vinim,
Me̯a, i̯a umpleț ploștli di γin.

Me̯a doĭ di γin, doĭ di rachie,
Me̯a ș-doĭ cu apă di la vie.

Aici am venit, aici am venit,
Ia umpleți ploștile cu vin.

Doi (bărbați) cu vin, doi cu rachiu,
Și doi cu apă de la „vie“ [1]).

Notă: O strofă este compusă din două versuri. Notele mici sunt pentru strofa a 2-a.

Această melodie se cântă când se duc (nuntașii mirelui) să ia mireasa. In timpul cântecului se trag multe focuri de armă.

[1]) Vie = linie, șanț unde curge apă.

Cịamcu

Se începe **majestos** si se continuă, din ce în ce **mai repede**

106.

E ! Aịdi moĭ laĭ, Cole, γino năhẹamă,
Că moĭ gîrșeĭ cări, moĭ, gu'ndzeană.

E ! Aịdi moĭ încọa, mẹa, dărămu alto,
Ca moĭ dẹ-ațelo ș-cama mușato.

E ! O s'a moĭ dărăm un dẹ-a moĭ γărẹaụă,
Su-l, moĭ, bîgăm pi coa, moĭ dă naụă.

Ei ! hai mă Cole (Nicolae), vino puțin,
Că uitai cărligul [1] pe colină.

Ei ! hai încoace, să facem altul,
Și mai frumos ca acela.

Ei ! o să facem unul de spin (arbust),
Să-i punem o rudă nouă.

Notă : O strofă este compusă din două versuri. Unele cuvinte sunt despărțite prin particula moĭ.

Ciamcu este un cântec care se joacă în horă; primul jucător (de obiceiu cu o batistă în mână) face diferite figurĭ, pe când ceilalți stau mai mult pe loc.

[1]) Cărlig la Aromâni, Cărig la Fărșeroți = un băț subțire și lung, prevăzut la capăt cu un cărlig, cu care păstorii prind oile.

MELODII
CE SE CÂNTĂ LA
SÂNZIENE

'Nazvî sọaţîli

Moderato

107.

Nazv'anazvî sọaţîli,
Si n'adrăm gîlẹata-nî.
Gîlẹata fẹatilor ;
Gîlẹata 'nvẹastilor.

Adunaţi-vă tovarăşelor,
Să ne facem găleata noastră.
Găleata fetelor ;
Găleata nevestelor.

Notă: Această melodie se cântă când se împodobeşte găleata. (vas pentru apă.)

Nghi̭os la corńi

Moderato

108.

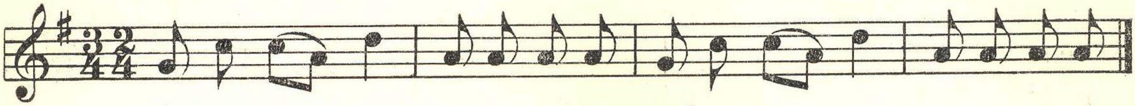
Nghi̯os la corńi, tu bu γazi,	Jos la corni, în vale,
Ma ș-cîlcarî nî cîrvani.	(Hoții) călcară o caravană.
Cîrvani̯a al Badralexi ;	Caravana lui Badralexi;
Lu̯arî γroși̯, lu̯arî flurii,	Luară piaștri, luară bani de aur,
Lu̯arî și̯-unî fe̯at 'Armînî,	Luară și o fată Aromâncă,
Ţe și̯-era ca ne̯au̯a albî,	Ce era albă ca neaua,
Şi aroși ca piperlu.	Şi roșie ca piperul.

Notă: Fiecare vers formează o strofă. Toate strofele se încep cu : O moĭ. După trei silabe din fiecare vers urmează refrenul: Tarinanina, apoi se cântă versul întreg, după care se adaugă: moĭ și iarăși urmează încă odată versul la fel ca prima dată, însă fără: O moĭ.

Această melodie se cântă când fetele cu găleata pornesc la fântână.

Toarnî soră

Moderato

109.

— Toarnî soră, umpli frate,
Si-l' dăm ap'ali cripate.

— Nu ń-u seati, cî ń-u foami.

— Aidi soră, aidi frate,
Si-l' dăm pîni-ali cripate.

— Nu ń-u foami, cî ń-u seati.

— Toarnă soră, umple frate,
Să-i dăm apă necăjitei.

— Nu mi-e sete, că mi-e foame.

— Aide soră, aide frate,
Să-i dăm pâine necăjitei.

— Nu mi-e foame, că mi-e sete.

Notă : Strofele : 1 și 3 se compun din câte două versuri. Strofele: 2 și 4 se compun din câte un vers, care se repetă.

Melodia se cântă când fetele sunt cu găleata la fântână.

Ta Iani

Ta i̯ani, i̯anizmata,
Co̯acăză ș-ma ńicăză,
— I̯u 'nchisișĭ di-ńĭ tẹ-adărași ?
— Ńi'nchisiĭ la nauľi fraț,
Nau̯ľi fraț tuț ni'nsuraț,
Ni'nsuraț, ni isusiț.

Ta iani, ianizmata,
Coacăză și mai micuță[1])
— Unde-ai pornit de te-ai gătit?
— Pornii la nouă frați,
Nouă frați neînsurați,
Neînsurați, nelogodiți.

Notă: O strofă este formată din un vers, care se cântă de două ori, după ce primele trei silabe se repetă. (Vezi melodia).

[1]) Vers lipsit de sens.

Ta Iani

Allegretto

111.

S-nu-ńi ţă par'arăŭ,
S-nu-ńi ţă par'arăŭ gălẹată sor ;
Că maşĭ la treĭ şo —,
Că maşĭ la treĭ şoputi tẹ-alăgăm.
Mẹa di vărn'ọară,
Mẹa di vărn'ọară, cara s-bănăm,
La cama multe,
La cama multe va tẹ-alăgăm.

Să nu-ţi pară rău,
Să nu-ţi pară rău găleată soră;
Că numai la trei,
Că numai la trei fântâni te-am dus.
Dar la anul,
Dar la anul, dacă o să trăim,
La mai multe,
La mai multe o să te ducem.

Notă : Fiecare strofă este formată din două versuri, şi se cântă de două ori,
Notele mici din tactul al 4-lea sunt pentru strofa a 2-a.

Ta Iani

Moderato

112.

Ta i̯ani, i̯anizmata, more, ta i̯ani.
Dă-ńĭ fẹată ibricul cu̯-apă, ibricul cu̯-apă.
S-ţă băneadzdă fratele, morẹ-aţel ma marle ;
Ţel ma marle ș-cărvănarlu, lẹa, ș-cărvănarlu.
S-ţă băneadză fratele, more, nolgicanlu ;
Nolgicanlu ș-căpitanlu, lẹa, ș-căpitanlu.
S-ţă băneadză fratele, more-aţel ma ńiclu ;
Ţel ma ńiclu ș-mușuticlu, lẹa, ș-mușuticlu.

Ta iani, ianizmata.
Dă-mi fată ibricul cu apă.
Să-ţi trăiască fratele cel mai mare ;
Cel mai marele și cărvănarul.
Să-ţi trăiască fratele, mijlociul ;
Mijlociul și căpitanul.
Să-ţi trăiască fratele cel mai mic ;
Cel mai mic și frumușel.

Notă : Fie care vers formează o strofă. Primele trei silabe de la fiecare vers se repetă. Doimea din ultimul tact este pentru strofa primă.

MELODII
CE SE CÂNTĂ LA NUNTĂ,
IN REGIUNEA VERIEI

Cînticlu al Vlahu Sterîu

Moderato

Vlahu Sterγîul az 'nchiseaști,
Sî-easî 'n hoarilî-armînești ;
Tosca l'î-easi 'ncali ș-dzîți :
— Toarnî-ti bre Vlahu Sterγîu
Cî nîpoĭ u-avem noi îarna.

Vlahu Sterie azi pornește,
Să iasă în comunele aromânești ;
Tosca îi iese 'n cale și zice :
— Intoarce-te bre Vlaho Sterie,
Că iarna n'a trecut încă.

Cu aceeași melodie și cu aceleași repetiții se cântă și următorul text :

— Io 'nchisiĭ ca s-γin la tini,
Ș-tîni dorńi tutî dzua,
Scoalî si-ńĭ bînedz, mușată.

— Am pornit să viu la tine,
Și tu dormi toată ziua,
Scoală să trăiești, frumoasă.

Notă : O strofă se compune din două versuri. Versul al 2-lea devine vers prim la strofa următoare. Versul prim din fie care strofă se repetă.

Această melodie se cântă de nuntașii mirelui când pornesc la mireasă. Primele cinci versuri se cântă de nuntași, când pornesc de la casa mirelui, iar celelalte trei, când se apropie de casa miresei.

Nghi̯os la corńi

Moderato

114.

Nghi̯os la corńi, tu buγazi,
Ma ș-cîlcarî nî cîrvani.
Cîrvani̯a al Badralexi ;
Lu̯arî γroșĭ, lu̯arî flurii,
Lu̯arî și̯-unî fe̯at'Armînî,
Țe și̯-era ca ne̯au̯a albî,
Și aroși ca piperlu.

Jos la corni, în vale,
(Hoții) călcară o caravană.
Caravana lui Badralexi ;
Luară piaștri, luară bani de aur.
Luară și o fată Aromâncă,
Ce era albă ca neaua,
Și roșie ca piperul.

Notă : Fiecare vers formează o strofă. Toate strofele se încep cu : O moi. După trei silabe din fiecare vers urmează refrenul : Tarinanina, apoi se cântă versul întreg, după care se adaugă : moi și iarăși urmează încă odată versul la fel ca prima dată, însă fără : o moi.

Melodia se cântă de nuntașii mirelui, când se duc la mireasă.

Acelaș text și melodie ca la No. 108.

Cînticlu a cuscrilor

Moderato

115.

Ghini nî γin cuscrîľi,
Cuscrîľi-aţelĭ alghiľi ;
Alghiľi ca laptili,
Dulţiľi ca nuţili.

Bine au venit cuscrii,
Cuscrii cei albi ;
Albi ca laptele,
Dulci ca nucile.

Notă: Fiecare strofă se compune din două versuri. Versul al 2-lea devine vers prim la strofa următoare.

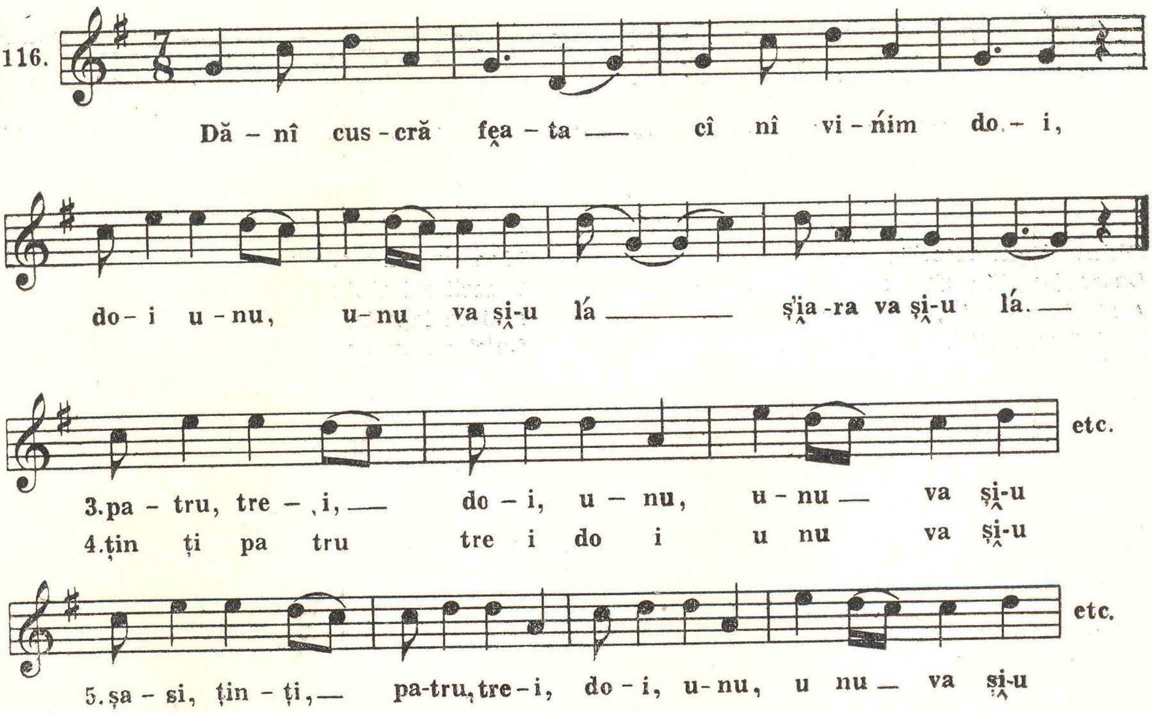
Melodia se joacă în horă. Fiecare strofă se cântă de două ori: odată de grupa primă și a doua oară de grupa a doua a horei.

Această melodie se cântă de nuntașii miresei, la sosirea nuntașilor mirelui.

Dă-nî cuscră feata

Moderato

116.

Dă-nî, cuscră, feata,
Cî nî vińim doi;
Doi, unu, unu va și-u ľa,
Ș'iara va și-u ľa.

Dă-nî, cuscră, feata,
Cî nî vińim trei;
Trei, doi, unu va și-u ľa,
Ș'iara va și-u ľa.

Dă-ne, cuscră, fata,
Că am venit doi;
Din doi, unul o să o ia,
Unul doar o să o ia.

Dă-ne, cuscră, fata,
Că am venit trei;
Trei, doi, unul o să o ia,
Unul doar o să o ia.

Notă: Strofele: 1 și 2 se compun din câte patru versuri; toate celel'alte se compun din câte cinci versuri.

Pentru strofele: 3 și 4, după patru tacte, se va intercala melodia de la portativul al III-lea; iar pentru strofa 5, după patru tacte, se va intercala melodia de la portativul al IV-lea.

Această melodie se joacă în horă de către nuntașii mirelui, când intră în curtea miresei.

Dă-nî, cuscră, fẹata,
Cî nî viñim patru;
Patru, trei, doi, unu,
Unu va ṣị-u ľa,
Ş'ịara va ṣị-u ľa.

Dă-nî, cuscră, fẹata,
Cî nî viñim ţinţi;
Ţinţî, patru, trei, doi,
Unu va ṣị-u ľa,
Ş'ịara va ṣị-u ľa.

Dă-nî, cuscră, fẹata,
Cî nî viñim ṣasi;
Şasi, ţinţi, patru, trei,
Doi, unu, unu va ṣị-u ľa,
'ịara va ṣị-u ľa.

Dă-ne, cuscră, fata,
Că am venit patru;
Patru, trei, doi, unu,
Unul o să o ia,
Unul doar o să o ia.

Dă-ne, cuscră, fata,
Că am venit cinci;
Cinci, patru, trei, doi,
Unul o să o ia,
Unul doar o să o ia.

Dă-ne, cuscră, fată,
Că am venit şase;
Şase, cinci, patru, trei,
Doi, un, unul o să o ia,
Unul doar o să o ia.

Nî viñi az

117.

Nî vińi az un domnu noŭ,
Tu nolgica di hoarî, moĭ Triγona mea.
Tu nolgica di hoarî, alba-ńĭ ş-per arus.

Şi ninca 'mpadi nu şidzu,
Si-lĭ dzîţim „ghini vińişĭ";

Şi pri Trigona el cîftă,
Tra s'easî ca s-lĭ meascî.

Ne-a venit azi un domn nou,
In mijlocul comunei, fă Trigona [1]) mea,
In mijlocul comunei, albă şi bălaie.

Şi nici că se aşeză jos,
Să-i zicem „bine ai venit";

Şi pe Trigona o ceru,
Să easă ca să-i cinstească.

Notă : Fiecare strofă se compune din două versuri. Versul prim de la fiecare strofă se cântă de două ori. Versul al 2-lea se cântă tot de două ori : odată cu refrenul: Moĭ Triγona mea şi a doua oară cu refrenul : alba-ńĭ ş-per arus. Primele patru silabe de la primele versuri din fiecare strofă, se repetă. (Vezi textul de sub melodie). Această melodie se cântă acasă la mireasă când vin nuntaşii mirelui.

[1]) Nume propriu; însemnează şi prepeliţă.

Prîndzî-ńĭ-mi

Prîndzî-ńĭ-mi ma, laĭ mana-ńĭ, prindzî-ńĭ-mi,
Ninga est prî, laĭ prîndzu, drindzî-ńĭ-mi.

Cî i̯o va-ńĭ ľi̯aŭ, va-ńĭ ľi̯au cse̯anili,
Cse̯anili ș-ni, laĭ ș-niturnatili.

Prîndzî-ńĭ-mi̯-afe, afendi, prîndzî-ńĭ-mi,
Ninga est prî, laĭ prîndzu, prîndzî-ńĭ-mi.

Cî i̯o va-ńĭ ľi̯aŭ, va-ńĭ ľi̯au cse̯an li,
Cse̯anili ș-ni, laĭ ș-niturnatili.

Prîndzî-ńĭ-mi fra, laĭ frate, prîndzî-ńĭ-mi,
Ninga est prî, laĭ prindzu, prindzî-ńĭ-mi

Cî ĭo va-ĭń ľi̯aŭ, va-ńĭ ľi̯au cseanili,
Cse̯anili ș-ni, laĭ ș-niturnatili.

Prîndzî-ńĭ-mi so, laĭ sora-ńĭ, prindzî-ńĭ-mi,
Ninga est prî, laĭ prindzu, prîndzî-ńĭ-mi.

Cî i̯o va-ńĭ ľi̯aŭ, va-ńĭ ľi̯au cse̯anili,
Cseanili ș-ni, laĭ ș-niturnatili.

Ospătează-mă mamă, ospătează-mă,
Incă prânzul ăsta, ospătează-mă.

Că eu o să plec în străinătate,
Străinătatea, de unde nu te mai întorci.

Ospătează-mă tată, ospătează-mă,
Incă prânzul ăsta, ospătează-mă.

Că eu o să plec în străinătate,
Străinătatea, de unde nu te mai întorci.

Ospătează-mă frate, ospătează-mă,
Incă prânzul ăsta, ospătează-mă.

Că eu o să plec în străinătate,
Străinătatea, de unde nu te mai întorci.

Ospătează-mă soră, ospătează-mă,
Incă prânzul ăsta, ospătează-mă.

Că eu o să plec în străinătate,
Străinătatea de unde nu te mai întorci.

Notă : Două versuri formează o strofă.
Melodia se cântă când pleacă mireasa de la părinți, de către nuntașii miresei.

Un puľŭ mușat

Andante

119.

Un puľŭ mușat și hrisusit,
Ţîneam eu tu cluvii,
Şi-ńĭ lu hrîneam și-ńĭ lu-adîpam,
Cu moscu și cu ghiulsu.
Ş-di moscul multu țe-ľĭ dîdeam,
Ş-di multa lui livandă,
S-disfeați, vedz, cluvia luĭ,
Şi-azbuiră az puľlu.
— „O puľŭ mușat și hrisusit,
Ti toarnî tu cluvii,
Va ti hrînescu zahari".

O pasăre frumoasă și aurită,
Ţineam în colivie,
Şi mi-o hrăneam și mi-o țineam,
Cu mosc și cu parfum.
Şi de mult mosc ce-i dădeam,
Şi de multul lui miros,
S'a desfăcut, vezi, colivia,
Şi zbură azi pasărea.
— O, pasăre frumoasă și aurită,
Te întoarce in colivie,
O să te hrănesc cu zahăr.

Notă : Trei versuri formează o strofe. Versul al 3-lea devine vers prim la strofa următoare. Versul al 2-lea de la fiecare strofă se începe cu particula : more.

Această melodie se cântă de către părinții miresei, când pleacă mireasa de-acasă.

Trî totna ńi̯ardziţ

Moderato

120.

— Trî toṭna ńi̯ardziţ tora voĭ,
Ńi̯ardziţ cale̯a'mbar.

— Trî totna ńi̯ardzim tora noĭ,
Sînîtati̯-aveţ.

— S-nu u'ncîçe̯aţ ș-nu u bîteţ,
Ptiurnicl'e̯a-nî.

— Va u'ncîcem, va u bîtem,
Piturnicl'e̯a -vî.

— Acum voi mergeţi pentru totdeauna,
Mergeţi, drum bun.

— Acum noi mergem pentru totdeauna,
Rămâneţi sănătoși.

— Să nu o certaţi, să nu o băteţi,
Potârnichea noastră.

— O să o certăm, o să o bătem,
Potârnichea voastră.

Notă : Fiecare strofă, compusă din două versuri, se cântă de două ori.

Melodia se cântă de nuntașii miresei când pleacă mireasa de la părinţii ei

Se mai cântă de rudele miresei, când pleacă, seara, de la locuinţa mirelui, cu următoarea schimbare : se cântă mai întâi strofa a doua, apoi strofa primă.

Ai̭di vińi o̭ara

Vińi o̭ara si fudzi, fudzimu, Aidi-nă !
Si nî țem tu loclu̯-ano, a nostru ;
'Clo i̯u-și̯ bati pul'lu ve̯ara, ve̯ara,
Ş-piturnicl'i̯a prumu, prumuve̯ara.

A venit ora să plecăm, Haideți !
Să ne ducem la locul nostru ;
Acolo, unde pasărea cântă vara,
Şi păturnichea, primăvara.

Notă: Fiecare vers formează o strofă, care începe cu particula Ai̭di și se termină cu: Ai̭di-nă. Melodia se cântă când pornesc cu mireasă spre casa mirelui.

Ncl'inî-ti 'nvẹastă

Moderato

122.

'Ncl'inî-ti 'nvẹastă, 'ncl'inî-ti,
Pri calụ-ațel cu fundili.

Inchină-te, mireasă, închină-te,
Pe calul cu ciucurii.

Notă : Celel'alte cuvinte îmi lipsesc.

Această melodie se cântă numai în cazul când mirele nu locuește în aceeași localitate cu mireasa. In cazul ăsta toți nuntașii vin și pleacă călare ; deci și mireasa trebuie să fie călare. Numai în aceste condițiuni i se cântă melodia de mai sus.

Pri̯-anarga 'narga

123.

Pri̯-anarγa, 'narγa li̯-aruca
Tufechli̯-armîtulazľi,
Cî ptińĭ mara, Γi̯urγachi-m,
Cî pţińĭ maraţľi elĭ era.

Incet, încet trăgeau
Cu puştile armatolii;
Că puţini sărmanii erau,

Notă : Fiecare strofă se compune din trei versuri. La versul al 3-lea din fiecare strofă, după patru silabe se introduce cuvântul: Γi̯urγachi-m (Gheorghe al meu) şi apoi se reia versul întreg.

Această melodie se cântă (când mirele este din altă comună) de nuntaşi, călare, când pleacă cu mireasa. In timpul cântecului se trag mereu focuri de armă.

Cî ptîńĭ maraţľi eľi era,
Şi cęata lor ca ńicî,
Ca şaptispraţĭ, ca optuspraţĭ.

Ca şaptispraţĭ, ca optuspraţĭ,
Ca nọaụîspraţĭ di inşi,
Cî Гịorγi gịonli cîpitan,

Cî Гịorγi, gịonli cîpitan,
'Nchisi cîtrî Livadi,
Trî pîtidzari un ficịor.

Că puţini sărmanii erau
Şi ceata lor cam mică,
Cam şaptesprezece, cam optsprezece,

„ „ „ „ „ „
Cam nouăsprezece inşi,
Că Gheorghe, viteazul capitan,

„ „ „ „ „ „
Porni către Livade,
Pentru a boteza un fecịor.

Ţe̯-amânaşĭ lilice̯-aroşi?

— Ţe̯-amînașĭ lilice̯-aroși,
Ţe̯-amînașĭ ca si-ńĭ dișclĭdzî ?
Ţe̯-amînașĭ ca si-ńĭ dișclĭdzî ?
— Ńi̯-amînaĭ cî-ńĭ mi̯-amînarî.

Ńi̯-amînaĭ lilice̯-aroși,
Ńi̯-amînaĭ cî-ńĭ mi̯-amînarî,
Mi̯-acîță nî i̯arn'arau̯î,
I̯arn'arau̯î ș'i̯arnî gre̯au̯î.

I̯arn'ara, lilice̯-aroși,
I̯arn'arau̯î și-arnî gre̯au̯î.
Ńi̯-asti fricî de̯-ațel gi̯oni,
De̯-ațel gi̯oni ni'nsuratu.

De̯-ațel gi̯o, lilice̯-aroși,
De̯-ațel gi̯oni ni'nsuratu,
De̯-ațel gi̯oni ni'nsuratu,
Ni'nsurat ș-ni isusitu.

— De ce-ai întârziat, floare roșie,
De ce-ai întârziat ca să înflorești ?
De ce-ai întârziat ca să înflorești ?
— Am întârziat fără voia mea.

Am întârziat, floare roșie,
Am întârziat fără voia mea,
M'a apucat o iarnă rea,
Iarnă rea și iarnă grea.

Iarnă rea, floare roșie,
Iarnă rea și iarnă grea.
Mi-e frică de tânărul acela,
De tânărul acela neînsurat.

De tânărul acela, floare roșie,
De tânărul acela neînsurat,
De tânărul acela neînsurat,
Neînsurat și nelogodit.

Notă : Patru versuri formează o strofă.

Melodia se joacă în horă, în curtea mirelui, de către femei și fete, când sosește mireasa.

Hora se împarte în două grupe: prima grupă cântă prima frază (cele două versuri: Moderato); grupa a doua repetă același lucru. La fel se continuă și cu cealaltă frază (Allegretto).

Eşĭ lẹa mumă

Allegretto

125.

Eşĭ lẹa mumă, eşĭ laĭ tată,
Ca s-videţ ţẹ-aduţi hil'lu.
Piturnicl'i el aduţi
Dusi singur ş-γini prẹacl'i.

Eşi tu mamă, eşi tu tată,
Ca să vedeţi ce aduce fiul.
Potârniche el aduce
S'a dus singur şi vine pereche.

Notă : Fiecare strofă se compune din două versuri. Versul al 2-lea devine vers prim la strofa următoare.

Melodia se cântă când nuntaşii ajung cu mireasa înaintea locuinţei mirelui.

Intrî, intrî piturnicl'e

Allegretto

126.

Intrî, intrî piturnicl'e,
Tu̯-a șainluĭ albî casî;
Fă-ț trî totn'aclo cui̯barlu,
Optusprațĭ di pulĭ si̯-amindzî,
Tuț livendzî și tuț mascuri.

Intră, intră potârniche,
In a vulturului albă casă;
Fă-ți pentru totdeauna acolo cuibul,
Optsprezece pui să scoți,
Toți sprinteni și toți băieți.

Notă : Fiecare strofă se compune din două versuri. Versul al 2-lea devine vers prim la strofa următoare.

Melodia este identică cu cea precedentă și se cântă când intră mireasa în casa mirelui.

Trîşĭ tu cîmpurĭ

Andante

127.

Trîşĭ tu cîmpurli di Serγia,
Nî si primnî piturnicl'ea.
Şi-acîţă nî ńicî ploai,
Şi-unî ńicî grîndinari;
Adunî-ţ feata-ńĭ sîelu,
Ş-hrisusitlu dulamălu.

Tocmai pe câmpiile din Serfige [1],
Se plimbă potârnichea.
Şi începu o mică ploaie,
Şi o mică grindină ;
Adună-ţi fată anteriul,
Şi aurita dulama.

Notă : Fiecare strofă se compune din două versuri. Versul al 2-lea devine vers prim la strofa următoare.

Primele trei silabe de la toate versurile se repetă şi aşoi se cântă versul intreg. (Vezi textul de sub melodie).

Această melodie se joacă în horă, când mireasa intră în joc.

[1]) Localitate.

La me̯as'aestî

La me̯as'aestî i̯u stăm noĭ,
Le̯a muşată, le̯a muşată c'ocl'i lăĭ.
More, l'a no̯astrî muabeti,
Treĭ fe̯ati mşati, more, nî mişte̯a

Treĭ fe̯ati mşati nî mişte̯a,
More, şi trei mşati fe̯ati ;
Cu cupa, una, more, nî mişte̯a.

Cu cupa, una nî mişte̯a,
More şi̯-alantî cu putirlu,
Şi̯-alantî, more, cama ńicîza,

Şi̯-alantî cama ńicîza,
More, cu mîstrîpă de̯-asimi.
— Mişteţ-nî fe̯ati, more, mişteţ-nî.

La masa asta unde stăm,
Tu, frumoaso, tu, frumoaso cu ochi negri.
La petrecerea noastră,
Trei fete frumoase ne cinsteau.

Trei fete frumoase ne cinsteau,
Şi trei frumoase fete ;
Cu cupa, una ne cinstea.

Cu cupa, una ne cinstea,
Şi cealaltă cu potirul,
Şi cealaltă mai mica,

Şi cealaltă mai mica,
Cu cana de argint.
— Cinstiţi-ne, fete, cinstiţi-ne.

Notă : Fiecare strofă se compune din trei versuri. După primul vers de la fiecare strofă se cântă refrenul : Le̯a muşată, le̯a muşată c'ocl'i lăĭ,

Această melodie se cântă la nuntă, imediat după cină.

Sunetul lui si din această melodie este intermediar între si şi si bemol.

Ședz ninc'astî sḙarî nune

Allegretto

129.

Ședz ninc'astî sḙarî nune,	Șezi încă astă seară nașule,
Ținți ńeľi adușŭ pri mḙasî,	Cinci miei am adus la masă,
Și̭-alți țințî am tu sulî.	Și alți cinci am în frigare.

Notă : O strofă se compune din două versuri. Versu al 2-lea de la strofa primă devine vers prim la strofa a 2-a. (Trei versuri formează două strofe).

Melodia aceasta este identică cu No. 125, și se cântă seara, după cină, la plecarea nașului.

Le lilice alicî

Moderato

130.

— „Le lilice alicî, țe-ńĭ ț'apirișĭ fe̯ată galbinî“ ?
— Nu̯-am a cuĭ s-ńi̯-aspun cai̯molu, marata-ńi.
Ńi'ndisiĭ un socru̯-arău,
L'a bîstune̯a ș-mi̯-agude̯aști.
Ńi'ndisiĭ nî so̯acr'arau̯î,
Sco̯ati furca ș-mi̯-agude̯aști.
Di-ńĭ mi scot și no̯apte̯'afo̯arî ;
Vimtul tradzi di-ńĭ mi̯-azbo̯arî,
Di-ńĭ mi̯-aduți tu̯-altî ho̯arî.

— Tu floare roșie, de ce te-ai trezit galbenă?
— N'am cui să-mi spun jalea, săraca de mine
Nimerii un socru rău,
Care mă bate cu bastonul.
Nimerii o soacră rea.
Căre mă bate cu furca.
Ba mă scot și noaptea, afară ;
Vântul suflă de mă ridică,
Și mă duce în alt sat.

Notă : Fiecare strofă este formată din un vers. Melodia de la strofa primă se cântă de două ori și numai ca introducere. Toate strofele se cântă pe melodia de la strofa a doua.

Incepând de la strofa a doua fiecare vers se repetă împreună cu refrenul : marața-ńi. Melodia se joacă în horă, când rudele vizitează mireasa, a doua zi după nuntă.

CUPRINSUL[1]

[1]) In paranteză am însemnat localitatea de origine.

Melodii cântate de Aromânii din regiunea Veriei și de cei din grupul de Sud.

[1]) St. Zica, Gh. Carabaș și At. Carataș sunt, în prezent, coloniști în Cadrilater.

Pagina

Melodii cântate de grupul Fărșeroților

Melodii ce se cântă la Sânziene

Melodii ce se cântă la nuntă, în regiunea Veriei

PREȚUL 150 LEI